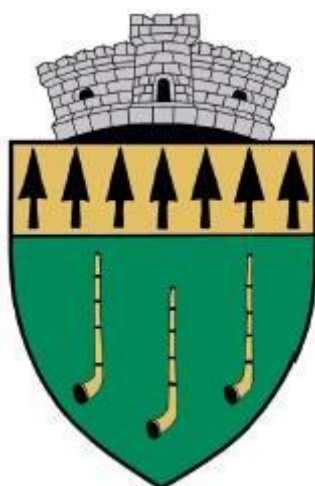

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A COMUNEI TULNICI
2021 – 2027**

JUDEȚUL VRANCEA

CUPRINS

Cuvânt introductiv	7
Capitolul I: Cadrul strategic european și național	9
1. Direcții strategice la nivel european	9
1.1 Politica de coeziune 2021-2027	9
1.2 Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării – SUERD	14
2. Direcții strategice la nivel național	16
2.1 Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	16
3. Direcții strategice la nivel regional și județean	28
3.1. Planul de dezvoltare al Regiunii Sud Est	28
3.2. Strategia de dezvoltare a județului Vrancea	49
4. Programe și surse de finanțare 2021-2027	52
Capitolul II: Analiza socio-economică a Comunei Tulnici	69
1. Prezentare generală	69
1.1. Localizare geografică	69
1.2. Scurt istoric	70
1.3. Suprafața comunei	70
1.4. Cadrul natural	71
2. Mediul înconjurător	75
2.1. Factorii de mediu	75
2.2. Factorii de risc	78
3. Demografie	83
3.1. Populația comunei Tulnici	83
3.2. Evoluția populației. Procesul de migrare	89
3.3. Forța de muncă și șomajul	90
4. Infrastructura serviciilor de educație și sociale	92
4.1. Educație	92
4.2. Sănătate și servicii sociale	96

5. Infrastructura	97
5.1. Infrastructura de transport	97
5.2. Dotări tehnico-edilitare	98
6. Activitatea economică	99
6.1. Agricultură	100
6.2. Alte activități economice desfășurate pe raza comunei	103
6.3. Operatorii economici	103
7. Cultură, sport și agrement	104
7.1. Infrastructura culturală	104
7.2. Agenda culturală	109
7.3. Sport și agrement	109
8. Turismul	110
9. Administrația publică locală	114
9.1. Structura administrației publice locale	114
9.2. Cooperare internațională	116
9.3. Cooperare intercomunitară	116
Capitolul III: Analiza SWOT	119
Capitolul IV: Strategia de dezvoltare locală	132
1. Misiunea administrației publice locale	132
2. Viziunea de dezvoltare a comunei Tulnici	132
3. Principii și valori	132
4. Obiectivul general	135
5. Obiectivele specifice, prioritățile și măsurile asociate	135
6. Planul local de acțiune	143
7. Portofoliul de proiecte prioritare	161
Capitolul V: Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală	249

LISTA ACRONIMELOR UTILIZATE ÎN CADRUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Acronim	Denumire completă
AAPL	Autoritate administrație publică locală
UAT	Unitate administrativ-teritorială
CJ	Consiliul județean
CL	Consiliul local
AM	Autoritatea de management
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
UE	Uniunea Europeană
L	Lege
HG	Hotărâre de Guvern
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
OG	Ordonanța Guvernului
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ONG	Organizații neguvernamentale
ADI	Asociație de dezvoltare intercomunitară
GAL	Grup de acțiune local
ACOR	Asociația Comunelor din România
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POT	Programul Operațional Transport
POCIDIF	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
POS	Programul Operațional Sănătate
POEO	Programul Operațional Educație și Ocupare
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
POR	Programul Operațional Regional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POTJ	Programul Operațional Tranziție Justă
PAC	Politica Agricolă Comună
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FC	Fondul de Coeziune
FSE	Fondul Social European
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEPAM	Fondul european pentru Pescuit și Afaceri Maritime
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
BS	Bugetul de stat
BL	Bugetul local

CUVÂNT INTRODUCȚIV

Strategia de dezvoltare locală este un document programatic care contribuie semnificativ la creșterea absorbției fondurilor europene nerambursabile.

În luna decembrie 2020, Parlamentul European a aprobat Cadrul Financiar Multianual (CFM) pentru perioada 2021-2027, care se ridică la suma de 1.074,3 miliarde de euro, astfel încât sprijinul UE să poată ajunge la cetățeni de la începutul anului 2021. Din cele 1.074,3 miliarde de euro cuprinse în Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, România va beneficia de o alocare de 47,56 miliarde de euro, 28,22 miliarde fiind alocate din fondurile de coeziune și 19,34 miliarde din politica agricolă comună. La acestea, se mai adaugă cele 30,44 miliarde de euro din Mecanismul de redresare și reziliență de 672,5 miliarde de euro și cele 1,94 miliarde de euro din Fondul pentru o tranziție justă.

Noua politică de coeziune a Cadrului Financiar Multianual 2021-2027 este unul din pilonii de bază ai Uniunii Europene, fiind principala sursă de finanțare a dezvoltării regionale. Obiectivul principal al politicii de coeziune îl reprezintă convergența regională și recuperarea decalajelor economice și sociale dintre regiuni.

Noua politică de coeziune propune o conlucrare mai bună între autoritățile locale, regionale și centrale, aceasta fiind considerată unul dintre punctele-cheie ale succesului și creșterii impactului teritorial al investițiilor realizate prin programele operaționale regionale finanțate din fondurile comunitare.

Politica de coeziune 2021-2027 pornește de la premisa că Uniunea Europeană trebuie să joace un rol important la nivel global și că ar fi necesar să se implice în asigurarea unei stabilități într-o societate în continuă mișcare și transformare. Premisele avute în vedere fac referire atât la aspectele tradiționale, cât și la elementele de noutate care, împreună, pot conduce la o mai bună înțelegere a modului în care se alocă și se utilizează fondurile comunitare. Aceste premise sunt următoarele:

1. identificarea unor priorități strategice de investiții, susținute de procese inovative, tehnologii digitale și modernizarea industriei, de o tranziție rapidă spre o economie cu emisii reduse de carbon și de lupta împotriva schimbărilor climatice etc.;

2. o mai bună adaptare la nevoile regionale: regiunile din sudul și estul Europei vor fi beneficiarii cei mai importanți ai politicii de coeziune;

3. stabilirea unor norme mai clare, mai puține, mai concise și a unui cadru mai flexibil de accesare a fondurilor comunitare. Se va continua procesul de reducere a complexității normelor și a birocrăției inițiat în actuala perioadă de programare, de asemenea, crearea unui cadru unic de reglementare pentru toate fondurile comunitare.

În acest context, elaborarea și implementarea unei strategii care să stabilească direcțiile de dezvoltare ale comunității locale pe termen mediu sau lung devin imperios necesare. În condițiile existenței unei strategii de dezvoltare locală, liderii comunității și comunitatea în ansamblul ei se vor concentra asupra obiectivelor stabilite și a acțiunilor ce trebuie întreprinse pentru atingerea acestor obiective, prin coordonarea și orientarea eficientă a resurselor de care dispun.

Prin implementarea programelor elaborate, strategia de dezvoltare urmărește schimbarea în plan social, o mai bună valorificare a potențialului comunității, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

Pentru implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitară este absolut necesar parteneriatul între actorii de pe plan local: administrația publică locală, comunitatea locală, firme private, reprezentanții societății civile.

Având în vedere toate aceste considerente, prezenta strategie de dezvoltare își propune să răspundă nevoii comunei Tulnici de a avea la dispoziție un instrument de lucru la nivel local, prin care se stabilesc viziunea de dezvoltare, obiectivul general și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând domenii de intervenție, direcții de acțiune prioritare și măsuri necesare pentru îndeplinirea obiectivelor. Documentul încearcă să prezinte o imagine cât mai obiectivă a situației actuale, identificând acele arii sau domenii care pot oferi comunității un avantaj competitiv real în următorii 7 ani.

CAPITOLUL I

CADRUL STRATEGIC EUROPEAN ȘI NAȚIONAL

Conceptul de **dezvoltare durabilă** desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția.

Dezvoltarea durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

1. Direcții strategice la nivel european

1.1. Politica de coeziune 2021-2027

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității.

Cele 5 priorități investiționale mijlocite optim de UE sunt următoarele:

- **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;

- ✚ **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Figura nr. 1 – Priorități de investiții 2021-2027

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020:

OP 1 - O EUROPĂ MAI INTELIGENTĂ

- **Cercetare și inovare**

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

- **Digitalizare**

Obiectiv specific:

- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

- **Competitivitate**

Obiectiv specific:

- Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

- **Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat**

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

OP 2 - O EUROPĂ MAI VERDE

- **Energie**

Obiective specifice:

- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
- Promovarea energiei din surse regenerabile
- Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E

- **Schimbări climatice, riscuri, apă**

Obiective specifice:

- Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
- Promovarea gestionării sustenabile a apei

- **Economia circulară**

Obiectiv specific:

- Promovarea tranziției către o economie circulară

- **Biodiversitate**

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

- **Aer**

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

- **Situri contaminate**

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

- **Mobilitate urbană**

Obiectiv specific:

- Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

OP 3 - O EUROPĂ MAI CONECTATĂ

- **Conectivitate**

Obiective specifice:

- Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
- Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

- **Broadband**

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea conectivității digitale

OP 4 - O EUROPĂ MAI SOCIALĂ

▪ Ocupare

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea **accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă**, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
- **Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii** pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real, urmărind asigurarea medierii/plăsării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
- Promovarea **participării echilibrate după gen pe piața muncii** și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
- Promovarea **adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor** în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății

▪ Educație

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea **calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii**, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
- Promovarea **accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii**, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
- Promovarea **învățării pe tot parcursul vieții**, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, luând în considerare competențele digitale

▪ Incluziune socială

Obiective specifice:

- Promovarea **integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate**, cum ar fi romii

- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea **accesibilității**, a **eficacității** și a rezilienței **sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată**
- Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

▪ **Sănătate**

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea **accesibilității**, a **eficacității** și a rezilienței **sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată**

OP 5 - O EUROPĂ MAI APROAPE DE CETĂȚENII SĂI

▪ **Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană**

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

▪ **Dezvoltare teritorială integrată**

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

1.2. Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării – SUERD

SUERD este a doua strategie macro-regională a UE, adaptată la specificul regiunii dunărene, constituită după modelul de cooperare dezvoltat prin Strategia UE pentru Marea Baltică (adoptată în anul 2009).

Consiliul European a aprobat Strategia UE pentru Regiunea Dunării la data de 24 iunie 2011.

La Strategia UE pentru Regiunea Dunării participă paisprezece state: Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania - ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina.

Obiective și priorități

Strategia este structurată pe patru mari obiective (piloni), fiecărui obiectiv (pilon) corespunzându-i domenii specifice de acțiune, grupate în 11 Arii Prioritare (AP). Fiecare Arie Prioritară este coordonată de câte 2 state/landuri din regiune.

A. Interconectarea regiunii Dunării

1. Îmbunătățirea mobilității și a multimodalității

- a. căi navigabile interioare (Austria și România)
- b. legături rutiere, feroviare și aeriene (Slovenia și Serbia)

2. Încurajarea energiilor durabile (Ungaria și Cehia)

3. Promovarea culturii și a turismului, a contactelor directe între oameni (România și Bulgaria)

B. Protejarea mediului în regiunea Dunării

4. Restaurarea și întreținerea calității apelor (Ungaria și Slovacia)

5. Gestionarea riscurilor de mediu (Ungaria și România)

6. Conservarea biodiversității, a peisajelor și a calității aerului și solurilor (Bavaria și Croația)

C. Creșterea prosperității în regiunea Dunării

7. Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației (Serbia și Slovacia)

8. Sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea clusterelor (Croația și landul Baden-Württemberg)

9. Investiția în oameni și capacități (Austria și Republica Moldova)

D. Consolidarea regiunii Dunării

10. Ameliorarea capacității instituționale și a cooperării (Austria și Slovenia)

11. Conlucrarea în vederea promovării securității și pentru soluționarea problemelor legate de criminalitatea organizată și de infracțiunile grave (landul Bavaria și Bulgaria)

Guvernanță

Creată inițial sub **imperativul „celor trei nu”** - fără noi fonduri, fără noi instituții și fără noi reglementări - Strategia UE pentru Regiunea Dunării a fost pusă în fața provocării de a se adapta pentru a-și asigura modul de implementare a proiectelor prin valorificarea fondurilor europene existente.

Astfel, guvernanța SUERD la nivel național este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 462/2018 privind funcționarea sistemului de coordonare la nivel național a implementării Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării.

Coordonarea națională a SUERD este asigurată de către Ministerul Afacerilor Externe.

Beneficiile majore pe care Strategia le aduce României sunt:

- dezvoltarea calității vieții, prin creșterea competitivității și a atractivității localităților dunărene;
- obținerea de avantaje economice prin încheierea de parteneriate de afaceri și prin cooperări între sectorul public și cel privat;
- atragerea de investiții în domenii strategice, precum infrastructurile de transport, mediu și energie;
- angrenarea factorilor de decizie din România într-un nou format de cooperare transnațională, care va genera transfer de expertiză și competențe la nivelul administrației locale;
- contribuția la creșterea capacității de absorbție a fondurilor structurale și de investiții ce revin României.

2. Direcții strategice la nivel național

2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale **Agendei 2030**, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „*Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Figura nr. 2 – Obiectivele de dezvoltare durabilă 2030

Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate.

OBIECTIVUL 1: FĂRĂ SĂRĂCIE

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Ținte stabilite pentru 2030

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă
- Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

OBIECTIVUL 2: FOAMETE ZERO

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Ținte stabilite pentru 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
- Finalizarea cadastrului agricol
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Ținte stabilite pentru 2030

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri
- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor
- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate
- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE

- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați
- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- Reducerea consumului de substanțe nocive

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional

- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE
- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor
- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Ținte stabilite pentru 2030

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare

- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%
- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Ținte stabilite pentru 2030

- Extinderea rețelilor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelilor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor
- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Ținte stabilite pentru 2030

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
- Îmbunătățirea siguranței rutiere
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora

- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Ținte stabilite pentru 2030

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate
- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Ținte stabilite pentru 2030

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ
- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o

atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate

- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Ținte stabilite pentru 2030

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025
- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024

- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Ținte stabilite pentru 2030

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Ținte stabilite pentru 2030

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți
- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement
- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Ținte stabilite pentru 2030

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și european pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural
- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice
- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului
- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Ținte stabilite pentru 2030

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție
- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe
- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Ținte stabilite pentru 2030

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv-țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030

- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică
- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional

3. Direcții strategice la nivel regional și județean

3.1. Planul de Dezvoltare al Regiunii Sud Est

Strategia de Dezvoltare Regională este un document integrator, care își propune armonizarea politicilor și strategiilor existente în diferitele domenii ale vieții economice și sociale cu impact la nivel regional.

Regiunea Sud-Est cuprinde 6 județe: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea.

ASPECTE ALE PLANULUI DE DEZVOLTARE A REGIUNII SUD EST

Planul de dezvoltare regională, este prezentat la nivelul perioadei 2014-2020, pe pagina oficială de internet a ADR S-E, la data elaborării prezentei strategii nu a fost publicată versiunea 2021-2027, însă poate fi luat ca referință planul existent, datorită faptului că este un document complex care conturează cadrul strategic de referință pentru planificarea regională, identificând prioritățile de dezvoltare pe baza resurselor endogene ale regiunii, precum și pe baza oportunităților oferite de politica de coeziune a Uniunii Europene.

Obiectivul general al strategiei de dezvoltare a Regiunii Sud Est este acela de a promova dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației, astfel încât aceasta să devină o regiune competitivă pe termen lung și atractivă pentru investiții, cu valorificarea patrimoniului de mediu, a resurselor umane superior calificate, crearea de noi oportunități de ocupare a forței de muncă și creșterea semnificativa a PIB-ului regional până în 2020, până la 90% din media națională.

Strategia este formulată prin integrarea problemelor teritoriale cu cele sectoriale, precum și ținând seama de sustenabilitatea tuturor acțiunilor propuse într-un context menit să asigure șanse egale și incluziunea socială.

Într-un context de globalizare și trecere de la societatea agricolă și industrială la societatea post- industrială, obiectivele de dezvoltare ale Regiunii Sud-Est urmăresc un echilibru delicat între preocupările de egalitate și cele de competitivitate economică. Acest lucru va fi realizat printr-o serie de activități care se adresează în special infrastructurii și serviciilor necesare pentru dezvoltarea durabilă economică și socială.

Problemele asociate cu accesibilitatea, mobilitatea și mediul sunt de o importanță vitală pentru dezvoltarea eco-durabilă a regiunii și pentru bunăstarea populației. Acesta este motivul pentru care investițiile publice trebuie să continue să se concentreze asupra transportului și infrastructurii de mediu.

Obiective Specifice

- **Obiectiv specific 1.1:** Creșterea atractivității și competitivității zonelor urbane în scopul conservării, protejării și dezvoltării patrimoniului istoric și cultural în vederea dezvoltării regiunii;
- **Obiectiv specific 1.2:** Îmbunătățirea condițiilor de locuit, a spațiilor publice, a calității mediului în zonele urbane și dezvoltarea unui transport public urban ecologic;
- **Obiectiv specific 2.1:** Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport rutier bazat pe principiile durabilității, inovării și securității, capabil să asigure legături rapide și eficiente cu piețele internaționale;
- **Obiectivul specific 2.2:** Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale prin dezvoltarea unui sistem de transport portuar competitiv;
- **Obiectivul specific 2.3:** Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport aerian competitiv;
- **Obiectivul specific 3.1:** Dezvoltarea infrastructurii de CDI și a sinergiilor între întreprinderi și aceste centre, prin utilizarea de produse și procese inovative;
- **Obiectivul specific 3.2:** Sprijinirea dezvoltării firmelor în vederea creșterii competitivității regionale și crearea de noi locuri de muncă;

- **Obiectivul specific 4.1:** Creșterea nivelului de promovare și a gradului de valorificare economică a potențialului turistic local (turism de agrement, turism științific, educațional, turism pentru vanatoare și pescuit, turism balnear și de tratament, turism cultural, turism oenologic și gastronomic, etc.);
- **Obiectivul specific 4.2:** Îmbunătățirea infrastructurii de turism specifice în vederea creșterii atractivității regiunii ca destinație turistică;
- **Obiectivul specific 5.1:** Valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural prin crearea / modernizarea infrastructurilor necesare pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă a populației și pentru colectarea și epurarea apelor uzate în vederea creșterii calității vieții;
- **Obiectivul specific 5.2:** Protejarea mediului prin consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, sprijinirea investițiilor care promovează prevenirea generării de deșeuri, reutilizarea, inclusiv utilizarea lor ca materii prime secundare/subproduse în vederea creșterii eficienței utilizării resurselor naturale și prin decontaminarea siturilor contaminate;
- **Obiectivul specific 5.3:** Prevenirea și reducerea impactului schimbărilor climatice prin implementarea unor măsuri de protecție a mediului și de prevenire a riscurilor de mediu și dezvoltarea și întărirea serviciilor profesionale și voluntare pentru situații de urgență și a centrelor rapide de intervenție;
- **Obiectivul specific 5.4:** Conservarea și refacerea ecosistemelor naturale prin menținerea/ameliorarea stării factorilor de mediu și prin managementul durabil al ariilor protejate;
- **Obiectivul specific 6.1:** Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice;
- **Obiectivul specific 6.2:** Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public și a sistemului de iluminat public și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice;
- **Obiectivul specific 7.1:** Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional;
- **Obiectivul specific 7.2:** Creșterea calității serviciilor medicale și a infrastructurii în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației;
- **Obiectivul specific 7.3:** Creșterea calității serviciilor sociale și a infrastructurii de servicii sociale pentru combaterea sărăciei și incluziunii sociale;
- **Obiectivul specific 7.4:** Reducerea gradului de sărăcie prin asigurarea unor condiții îmbunătățite de locuit, pentru comunitățile defavorizate, precum și asigurarea unor servicii de bază - medicale, educaționale, sociale – în vederea creșterii gradului de ocupare și incluziune socială;

- **Obiectivul specific 8.1:** Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de întreprinderi, inclusiv din sectorul non-agricol, încurajarea menținerii și dezvoltării activităților tradiționale din spațiul rural;
- **Obiectivul specific 8.2:** Creșterea competitivității și durabilității sectorului piscicol;
- **Obiectivul specific 8.3:** Creșterea calității vieții în zonelor rurale prin dezvoltarea infrastructurii rurale inclusiv prin conservarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului istoric și cultural;
- **Obiectivul specific 9.1:** Îmbunătățirea performanței resurselor umane prin investiții în infrastructură;
- **Obiectivul specific 9.2:** Îmbunătățirea serviciilor publice, promovarea parteneriatelor la nivel regional/ local și crearea unei piețe a forței de muncă regionale moderne, flexibile, inclusive în vederea satisfacerii nevoilor pieței;
- **Obiectivul specific 10.1:** Sprijinirea dezvoltării firmelor pentru a implementa proiecte în domeniul cooperării transfrontaliere și interregionale în vederea creșterii competitivității și crearea de noi locuri de muncă;
- **Obiectivul specific 10.2:** Reducerea riscului în zona transfrontalieră prin identificarea, evaluarea, monitorizarea și abordarea riscurilor de dezastre și consolidarea de avertizare timpurie;
- **Obiectivul specific 10.3:** Îmbunătățirea capacității de cooperare și a eficienței administrațiilor publice în contextul CBC.

Priorități de dezvoltare

Obiectivele de dezvoltare au conturat următoarele priorități regionale, care sunt prezentate într-o secvență ne-ierarhizată:

Prioritatea 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional

Prioritatea 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente

Prioritatea 4. Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional **Prioritatea 5.** Conservarea și protecția mediului înconjurător

Prioritatea 6. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile **Prioritatea 7.** Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială

Prioritatea 7. Valorificarea superioară a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale

Prioritatea 8. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente

Prioritatea 9. Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale

Prioritatea 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată

Domeniu de intervenție 1.1: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și natural

Obiectivul specific 1.1.: Creșterea atractivității și competitivității zonelor urbane în scopul conservării, protejării și dezvoltării patrimoniului istoric și cultural în vederea dezvoltării regiunii

Operațiuni orientative/Activități:

- Restaurarea, protejarea, promovarea și valorificarea monumentelor istorice incluse în:
 - o patrimoniul cultural național din mediul urban;
 - o patrimoniul cultural local din mediul urban;
- Construcția/ extinderea spațiilor din structurile muzeale ce adăpostesc colecții de patrimoniu sau pot conduce la creșterea atractivității regiunii;
- Lucrări de restaurare/ reconstituire arheologice pentru obiective de interes regional, inclusiv lucrări de infrastructură de acces;
- Investiții în infrastructura de comunicare, networking și promovare a obiectivelor de patrimoniu;
- Investiții în expoziții muzeale de promovare a patrimoniului cultural și natural.

Domeniu de intervenție 1.2: Modernizarea infrastructurii din mediul urban

Obiectivul specific 1.2: Îmbunătățirea condițiilor de locuit, a spațiilor publice, a calității mediului în zonele urbane și dezvoltarea unui transport public urban ecologic

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția, reabilitarea, modernizarea locuințelor și îmbunătățirea confortului acestora;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea clădirilor publice sau comerciale din zona urbană;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea tramei stradale²¹² din urban, pentru îmbunătățirea calității aerului;

- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea aleilor/trotuarelor din urban (trasee pietonale)
- Construirea, reabilitarea, modernizarea parcărilor din urban;
- Construcția, amenajarea pistelor pentru biciclete;
- Crearea și dezvoltarea infrastructurii de agrement;
- Crearea, menținerea, dezvoltarea rețelei de spații verzi în special în zonele de aglomerație urbană și reducerea poluării aerului;
- Reabilitarea instalațiilor de iluminat public, prin folosirea energiilor regenerabile (iluminat verde);
- Crearea, dezvoltarea rețelelor de utilități publice – alimentare cu apă, canalizare, electricitate, gaze naturale, energie termică etc.;
- Reabilitarea, modernizarea spațiilor publice din zonele centrale ale localităților urbane;
- Dotări și lucrări specifice pentru asigurarea protecției civile și creșterea nivelului de siguranță al cetățenilor;
- Dezvoltarea, modernizarea, extinderea de noi sisteme de transport în comun la nivel urban și periurban (condiționalitatea existenței planurilor de mobilitate urbană), inclusiv dotarea cu mijloace de transport ecologic (tramvaie, troleibuze, autobuze).

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional

Domeniu de intervenție 2.1: Stimularea mobilității, accesibilității și conectivității regionale prin investiții în infrastructura de transport rutier

Obiectivul specific 2.1: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport rutier bazat pe principiile durabilității, inovării și securității, capabil să asigure legături rapide și eficiente cu piețele internaționale

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea infrastructurii rutiere (drumuri naționale, județene) pe rețeaua de bază și extinsă TEN-T;
- Dezvoltarea șoselelor de centură/drumuri de ocolire pentru eliminarea blocajelor rutiere;
- Construcția, reabilitarea și consolidarea rețelei de poduri și podețe pe rețeaua de drumuri județene;
- Construirea/modernizarea de stații pentru transport public pe traseul drumului județean
- Dezvoltarea altor noduri de transport multimodale;
- Conectarea legăturilor rutiere la rețelele de transport pan-european;

- Dezvoltarea infrastructurii de transport pentru traversarea Dunării pe cale rutieră și feroviară;
- Conectarea polilor urbani/ metropolitani pe cale rutieră la structurile multi-modale de transport;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea transportului cu emisii scăzute de dioxid de carbon și promovarea unei mobilități locale și regionale;
- Îmbunătățirea condițiilor de trecere a granițelor în special a celor externe cu Republica Moldova și cu Ucraina și cu Bulgaria;
- Îmbunătățirea infrastructurii rutiere la Marea Neagră, granița de Sud-Est a Europei;

Domeniu de intervenție 2.2: Stimularea mobilității, accesibilității și conectivității regionale prin investiții în infrastructura de transport naval

Obiectivul specific 2.2: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale prin dezvoltarea unui sistem de transport portuar competitiv

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea porturilor ca terminale (multimodale/intermodale) de acces la platformele logistice și/sau la parcurile industriale;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii maritime și pe căi navigabile pe Dunăre și pe canalele navigabile, având în vedere promovarea unui sistem de transport ecologic.

Domeniu de intervenție 2.3: Stimularea mobilității, accesibilității și conectivității regionale prin investiții în infrastructura de transport aerian

Obiectivul specific 2.3: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport aerian competitiv

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea aeroporturilor, pentru îmbunătățirea conectivității și sprijinirea mobilității regionale;
- Conectarea polilor urbani/ metropolitani pe cale aeriană la structurile multi-modale de transport;

Prioritatea 3. Îmbunătățirea competitivității economice regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente

Domeniu de intervenție 3.1: Dezvoltarea centrelor de CDI, de sprijinire a afacerilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere în vederea promovării specializării economice inteligente (investiții în infrastructura și activitățile de CDI)

Obiectivul specific 3.1: Dezvoltarea infrastructurii de CDI și a sinergiilor între întreprinderi și aceste centre, prin utilizarea de produse și procese inovative

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea, dezvoltarea (modernizarea/extinderea) structurilor de sprijinire a afacerilor: incubatoare de afaceri, parcuri științifice, tehnologice, industriale și de afaceri, centre de competență și altele;
- Dotarea structurilor de sprijinire a afacerilor;
- Crearea, dezvoltarea (modernizarea/extinderea) rețelelor de tip cluster;
- Dezvoltarea infrastructurii de CDI în cadrul universitatilor și institutelor de cercetare (ex: centru internațional de studii avansate ptr. sisteme fluvii-delte-mări);
- Dezvoltarea infrastructurii de CDI a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă pentru CDI;
- Investiții pentru susținerea inovării, transferului de tehnologii, inovare socială și parteneriate pentru activități de CDI (de proces produs, marketing, servicii);
- Proiecte de cercetare în parteneriat între universități / instituții de cercetare și întreprinderi;

Domeniu de intervenție 3.2: Investiții în crearea și extinderea capacităților de producție și dezvoltarea serviciilor pentru firme

Obiectivul specific 3.2: Sprijinirea dezvoltării firmelor în vederea creșterii competitivității regionale și crearea de noi locuri de muncă

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru a favoriza transferul tehnologic;
- Stimularea înființării de noi întreprinderi, în vederea creșterii productivității/competitivității acestora;
- Sprijin acordat firmelor pentru informatizarea activității, inclusiv achiziția de noi tehnologii;

- Sprijin acordat firmelor pentru implementarea sistemelor de calitate, a sistemelor moderne de management și pentru creșterea competenței manageriale și a productivității muncii;
- Activități de promovare și sprijin pentru afaceri (târguri, expoziții, conferințe, întâlniri „business to business”, materiale promoționale, etc.);
- Investiții pentru întreprinderi, în primul rând pentru IMM-uri, în instalații/echipamente în vederea îmbunătățirii performanței energetice și a scăderii consumurilor;

Prioritatea 4. Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional

Domeniu de intervenție 4.1: Investiții în activități/evenimente culturale cu potențial turistic

Obiectivul specific 4.1: Creșterea nivelului de promovare și a gradului de valorificare economică a potențialului turistic local (turism de agrement, turism științific, educațional, turism pentru vânătoare și pescuit, turism balnear și de tratament, turism cultural, turism oenologic și gastronomic, etc.)

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea și promovarea brand-ului turistic regional;
- Crearea, dezvoltarea și promovarea centrelor de informare și promovare turistică;
- Promovarea pescuitului sportiv și a turismului bazat pe vânătoare și pescuit;
- Dezvoltarea turismului montan și a traseelor turistice;
- Dezvoltarea parteneriatului dintre furnizorii de servicii turistice, agenții de turism, furnizorii de servicii de transport etc., în scopul integrării serviciilor;
- Promovarea agroturismului, ecoturismului și a tradițiilor conservate, în mediul rural;
- Promovarea potențialului arheologic din mediul rural;
- Reabilitarea monumentelor, inclusiv crearea de noi puncte de atracție;
- Organizarea de festivaluri, concerte, târguri cu produse tradiționale etc.;
- Dezvoltarea turismului de croazieră;
- Crearea traseelor turistice: „traseul vinului”, gastronomic etc., care să cuprindă județele regiunii.

Domeniu de intervenție 4.2: Investiții în infrastructura turistică pentru îmbunătățirea facilităților turistice

Obiectivul specific 4.2: Îmbunătățirea infrastructurii de turism specifice în vederea creșterii atractivității regiunii ca destinație turistică

Operațiuni orientative/Activități:

- Construirea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii publice în stațiunile turistice;
- Construirea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii private în stațiunile turistice;
- Înființarea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii turismului cultural și religios, științific;
- Înființare, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii specifice activităților de agrement acvatic la nivel maritim și fluvial;
- Înființarea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii turismului pentru vânătoare și pescuit;
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii montane;
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii balneare și de tratament regional/local;
- Crearea, extinderea, modernizarea de structuri agroturistice și pentru activități de turism rural;
- Dezvoltarea rețelelor de captare și/sau transport a izvoarelor minerale cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice etc.) din stațiunile turistice balneare, climatice și balneo-climatice;
- Înființarea, dezvoltarea porturilor turistice (pentru ambarcațiuni de agrement);
- Crearea de locuri de campare, locuri pentru picnic;
- Amenajarea pârtiilor de ski, pentru săniuș și facilități pentru sporturile de iarnă;
- Amenajarea sporturi acvatice (strandurilor artificiale și naturale etc.);
- Amenajarea pistelor pentru biciclete, trasee de ciclism și a infrastructurii conexe.

Prioritatea 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător

Domeniu de intervenție 5.1: Construcția și modernizarea sistemelor de infrastructură de apă și de apă uzată;

Obiectivul specific 5.1: Valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural prin crearea / modernizarea infrastructurilor necesare pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă a populației și pentru colectarea și epurarea apelor uzate în vederea creșterii calității vieții

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de apă și apă uzată;

- Construcția/reabilitarea/modernizarea stațiilor de epurare;
- Ecologizarea suprafețelor de apă și sol poluate și realizarea unor sisteme de avertizare-alarmare sonoră a populației și a obiectivelor din zonele potențial afectate;
- Aplicarea de soluții ecologice pentru colectarea și epurarea apelor uzate, inclusiv în Delta Dunării și la Marea Neagră;
- Stoparea poluării, respectiv depoluarea râurilor și lacurilor, inclusiv acțiuni de repopularea a acestora;

Domeniu de intervenție 5.2: Extinderea și modernizarea sistemelor de gestionare a deșeurilor, cât și reabilitarea siturilor contaminate

Obiectivul specific 5.2: Protejarea mediului prin consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, sprijinirea investițiilor care promovează prevenirea generării de deșeuri, reutilizarea, inclusiv utilizarea lor ca materii prime secundare/ subproduse în vederea creșterii eficienței utilizării resurselor naturale și prin decontaminarea siturilor contaminate

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în sistemele de gestionare a deșeurilor menajere, industriale, medicale etc.;
- Valorificarea deșeurilor solide colectate, inclusiv prin compostare, precum și a nămolurilor de la stațiile de epurare;
- Dotarea cu echipamente și utilaje specifice pentru colectarea/ transportul/ sortarea deșeurilor;
- Identificarea, curățarea, decontaminarea suprafețelor (solurilor) poluate;
- Demolarea clădirilor și planarea terenurilor, pentru stoparea poluării și îmbunătățirea mediului din urban și rural;
- Activități adiacente pentru amenajarea de bază a terenurilor care au fost decontaminate;

Domeniu de intervenție 5.3: Crearea sistemului de gestiune și control al factorilor de mediu și intervenții în situații de urgență

Obiectivul specific 5.3: Prevenirea și reducerea impactului schimbărilor climatice prin implementarea unor măsuri de protecție a mediului și de prevenire a riscurilor de mediu și dezvoltarea și întărirea serviciilor profesionale și voluntare pentru situații de urgență și a centrelor rapide de intervenție

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în echipamente specifice fiecărui județ pentru prevenirea și gestionarea riscurilor apărute la nivel local și regional, inclusiv a instituțiilor care asigură supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat;
- Investiții în infrastructura de prevenire a situațiilor de urgență (îndiguiri, regularizare cursuri de apă, consolidare terenuri afectate de alunecări de teren, etc.);
- Consolidarea falezelor și înnisipări artificiale în zonele afectate de eroziunea apelor;
- Crearea unui centru regional de prevenire și management a situațiilor de poluare accidentală a Dunării și a unui plan regional de acțiune;
- Crearea de unități de monitorizare a mediului și de intervenție rapidă;
- Schimb de experiență și know how în managementul situațiilor de urgență;
- Acțiuni preventive de informare și conștientizare a populației în situații de urgență;
- Elaborarea hărților de risc (alunecări de teren, risc seismic, etc.)

Domeniu de intervenție 5.4: Protejarea biodiversității și alte acțiuni de protecția mediului

Obiectivul specific 5.4: Conservarea și refacerea ecosistemelor naturale prin menținerea/ameliorarea stării factorilor de mediu și prin managementul durabil al ariilor protejate

Operațiuni orientative/Activități:

- Elaborarea/actualizarea planurilor de management a ariilor protejate și a studiilor de evaluare a stării de conservare a habitatelor și speciilor din ariile naturale protejate;
- Investiții în infrastructura de uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile naturale protejate;
- Organizarea de cursuri de instruire pentru personalul din ariile naturale protejate;
- Organizarea și derularea de campanii de informare și conștientizare a populației;
- Acțiuni pentru reconstrucția ecologică a ecosistemelor și a habitatelor deteriorate;
- Acțiuni de curățare a canalelor și decolmatare în toate zonele, pentru îmbunătățirea navigației;
- Recrearea condițiilor de stabilitate și siguranță a zonelor expuse eroziunii apelor, dezastrelor naturale și fenomenelor de despădurire.
- Investiții ce vizează implementarea sistemelor de monitorizare a calității factorilor de mediu (aer, apă, sol), precum și a poluării fonice în zonele urbane;

- Investiții în realizarea de perdele de protecție atmosferice și fonice de-a lungul arterelor rutiere intens circulate, magistralelor feroviare, aeroporturilor etc., inclusiv împădurirea terenurilor degradate;
- Crearea/menținerea rețelei de spații verzi, parcuri, inclusiv plantarea cu arbori a spațiilor publice și a trotuarelor de pe principalele artere de circulație.

Prioritatea 6: Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile

Domeniu de intervenție 6.1: Creșterea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial (locuințelor)

Obiectivul specific 6.1: Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente și a clădirilor noi, din sectorul rezidențial;
- Crearea, extinderea, reabilitarea, retehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei și a agentului termic, în sistem centralizat, gestionată la nivel comunal, orașenesc, municipal, intercomunitar, județean sau regional și/sau prin folosirea oricăror forme de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Gestionarea individuală a utilităților prin montarea în apartamente a repartitoarelor de costuri;

Domeniu de intervenție 6.2: Creșterea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public

Obiectivul specific 6.2: Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public și a sistemului de iluminat public și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente și a clădirilor noi, din sectorul public;

- Crearea, extinderea, re tehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei, prin folosirea oricăror formelor de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Îmbunătățirea (construcția, reabilitarea și modernizarea) sistemului de iluminat public, inclusiv prin utilizarea tehnologiei LED și de control al luminii, inclusiv prin utilizarea sistemelor de iluminat cu panouri fotovoltaice;
- Campanii de conștientizare a publicului pe teme aferente eficienței energetice;

Prioritatea 7. Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială

Domeniu de intervenție 7.1: Investiții în educație pentru îmbunătățirea calității învățământului și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural

Obiectivul specific 7.1: Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale;
- Dotarea infrastructurii antepreșcolare (creșe), grădinițe;
- Dotarea infrastructurii educaționale (școli, licee);
- Înființarea/dezvoltarea infrastructurii de after-school;
- Dotarea infrastructurii de after-school;
- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/extinderea infrastructurii culturale;
- Dotarea infrastructurii culturale;
- Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de educație universitară;
- Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea campusurilor universitare;
- Dotarea infrastructurii universitare;
- Facilitarea accesului tuturor persoanelor la educație, la formare profesională, la activități sportive și culturale, în special din categoriile dezavantajate;
- Înființarea/dezvoltarea bazelor sportive, dotarea bazelor de agrement și de recreere;

- Corelarea ofertei sistemului educațional și de formare profesională cu noile cerințe ale pieței muncii;
- Dezvoltarea de platforme e-learning pentru formare profesională continuă;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice pentru categorii speciale (copii cu potențial înalt de educație);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și mediul de afaceri, universități și administrația publică și susținerea cercetării și inovării;
- Dezvoltarea acțiunilor inovative în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la piața muncii;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice și promovarea tehnicilor TIC în educație;
- Monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar și universitar;
- Acțiuni întreprinse pentru reducerea abandonului școlar;
- Campanii de informare și conștientizare cu privire la rolul educației în dezvoltarea durabilă;

Domeniu de intervenție 7.2: Investiții în sănătate pentru îmbunătățirea calității serviciilor oferite și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural

Obiectivul specific 7.2: Creșterea calității serviciilor medicale și a infrastructurii în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de sănătate;
- Dotarea cu echipamente medicale specializate și utilități de ultimă generație cu emisii minime de radiații (microdote) și care sprijină promovarea de tratamente non-invasive, precum și formarea profesională a cadrelor medicale pentru folosirea potențialului optim al echipamentelor;
- Informatizarea spitalelor și crearea conectivității cu rețelele regionale, naționale și internaționale în domeniul sănătății;
- Crearea și promovarea unor programe de formare profesională specializată în vederea creșterii calității serviciilor medicale (servicii medicale de prevenire a unor boli, dar și servicii medicale care presupun utilizarea corectă a noilor echipamente medicale cu care sunt dotate);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile sanitare, universități, administrația publică pentru susținerea cercetării;
- Activități de informare/ programe/ campanii de educare și informare a populației privind sănătatea locuitorilor.

Domeniu de intervenție 7.3: Investiții în calitatea serviciilor sociale și a infrastructurii de servicii sociale din mediul urban și rural

Obiectivul specific 7.3: Creșterea calității serviciilor sociale și a infrastructurii de servicii sociale pentru combaterea sărăciei și incluziunii sociale

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de servicii sociale;
- Dotarea infrastructurii serviciilor sociale;
- Dezvoltarea de servicii comunitare de bază, pentru comunitățile izolate (cabinete medicale mobile);
- Îmbunătățirea condițiilor de locuire (construcția/reabilitarea/modernizarea locuințelor sociale) pentru persoanele defavorizate, inclusiv pentru tinerii care ies din centrele de plasament;
- Înființarea/dezvoltarea unui sistem de servicii integrate care să răspundă eficient nevoilor populației aflate în situații de risc social;
- Crearea/dezvoltarea de centre sociale pentru batrani, persoane cu dizabilitati si persoane suferind de boli incurabile;
- Dezvoltarea și stimularea economiei sociale de catre actori publici, privati și ONG-uri;
- Dezvoltarea parteneriatelor între administrația publică și ONG-uri pentru creșterea calității serviciilor sociale oferite;
- Creșterea competențelor profesionale a personalului implicat în domeniul acordării de servicii sociale;
- Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune la nivelul comunității (îngrijirea la domiciliu, etc.);
- Amplasarea de sisteme de supraveghere video, cu rol preventiv în zone cu o infracționalitate ridicată;

Domeniu de intervenție 7.4: Sprijinirea regenerării economice și sociale a zonelor sărace, identificate cu risc de excluziune

Obiectivul specific 7.4: Reducerea gradului de sărăcie prin asigurarea unor condiții îmbunătățite de locuit, pentru comunitățile defavorizate, precum și asigurarea unor servicii de bază - medicale, educaționale, sociale – în vederea creșterii gradului de ocupare și incluziune socială

Operațiuni orientative/Activități: Proiecte integrate de regenerare economică a zonelor sărace identificate cu risc de excluziune a comunităților marginalizate, prin:

- Îmbunătățirea condițiilor de locuire (construcție/reabilitare/modernizare locuințe sociale);
- Investiții în infrastructura de sănătate și servicii sociale (centre integrate de intervenție medico-socială);
- Stimularea ocupării, prin intermediul activităților de economie socială;
- Investiții în infrastructura de economie socială;
- Integrarea comunităților marginalizate și combaterea discriminărilor de orice tip;
- Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune și consens la nivelul comunității.

Prioritatea 8. Valorificarea superioară a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale

Domeniu de intervenție 8.1: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor din zona rurală, inclusiv în sectoarele non-agricole pentru a crește rezultatele economice din aceste zone

Obiectivul specific 8.1: Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de întreprinderi, inclusiv din sectorul non-agricol, încurajarea menținerii și dezvoltării activităților tradiționale din spațiul rural

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea/dezvoltarea de parcuri agroindustriale, a unităților de procesare și a depozitelor;
- Crearea de piețe de gross în mediul rural;
- Promovarea înființării grupurilor de producători din sectorul agricol și silvic;
- Investiții pentru crearea/ extinderea activităților de obținere a produselor non-agricole non-alimentare și a serviciilor conexe (produse de uz gospodăresc, articole de pielărie, îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotaje, uleiuri esențiale etc.)
- Investiții pentru crearea/extinderea activităților non-agricole tradiționale cu specific local (fierului, olăritului, broderiei, confecționarea de instrumente muzicale tradiționale), precum și desfacerea acestor produse;
- Creșterea nivelului de pregătire profesională a lucrătorilor din întreprinderile agricole și non-agricole din zona rurală;
- Investiții acordate IMM-urilor din mediul rural, pentru dezvoltarea activităților non-agricole;
- Sprijin acordat firmelor din mediul rural pentru informatizarea activității, inclusiv achiziția de noi tehnologii;

- Sprijin acordat firmelor din mediul rural pentru implementarea sistemelor de calitate, a sistemelor moderne de management și pentru creșterea competenței manageriale și a productivității muncii;
- Activități de promovare și sprijin pentru afaceri (târguri, expoziții, conferințe, întâlniri „business to business”, materiale promoționale, etc.);
- Înființarea și dezvoltarea Grupurilor de Acțiune Locală (GAL).

Domeniu de intervenție 8.2: Investiții în sectorul piscicol și îmbunătățirea condițiilor economice din zonele piscicole

Obiectivul specific 8.2: Creșterea competitivității și durabilității sectorului piscicol

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în sectorului piscicol inclusiv prin susținerea producției piscicole (acvacultură și cultură marină) și modernizarea infrastructurii pentru pescuit;
- Îmbunătățirea flotei de pescuit;
- Sprijin pentru comercializarea și marketing-ul produselor piscicole;
- Sprijin pentru întreprinzătorii agricoli, întreprinzătorii din sectorul piscicol și al acvaculturii și structurilor asociative în vederea implementării sistemelor de certificare a calității produselor într-un sistem de filieră;
- Promovarea strategiilor de dezvoltare integrată a zonelor piscicole;
- Investiții în unități de acvacultură (înființare, extindere, modernizare);
- Elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare a zonelor pescărești la nivelul Regiunii Sud-Est.

Domeniu de intervenție 8.3: Investiții în infrastructură și îmbunătățirea serviciilor de bază din localităților rurale

Obiectivul specific 8.3: Creșterea calității vieții în zonelor rurale prin dezvoltarea infrastructurii rurale inclusiv prin conservarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului istoric și cultural

Operațiuni orientative/Activități:

- Restaurarea, protejarea, promovarea și valorificarea monumentelor istorice incluse în:
 - ☐ patrimoniul cultural național din mediul rural;
 - ☐ patrimoniul cultural local din mediul rural;
- Construirea de drumuri noi, extinderea, reabilitarea, modernizarea rețelei de drumuri de interes local care fac legătura cu zonele urbane și periurbane, pentru îmbunătățirea calității aerului;

- Construcția, reabilitarea și consolidarea rețelei de poduri și podețe;
- Asigurarea accesibilității rutiere în zonele rurale/montane, pentru a îmbunătăți condițiile de viață în mediul rural și de munte și pentru a susține activitățile economice (inclusiv activitățile turistice) în acele zonele;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea aleilor/trotuarelor/ rigolelor pentru scurgerea apelor pluviale din localitățile rurale;
- Dezvoltarea, modernizarea, îmbunătățirea, extinderea de noi sisteme de transport în comun, inclusiv dotarea cu mijloace ecologice (troleibuze, autobuze etc.), care fac legătura cu zonele urbane și periurbane;
- Construcția/ reabilitarea/ extinderea clădirilor publice;
- Construcția locuințelor;
- Reabilitarea unităților de cult;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de gaze naturale;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de energie electrică;
- Dotări și lucrări specifice pentru asigurarea protecției civile și creșterea nivelului de siguranță al cetățenilor;
- Crearea, extinderea, modernizarea rețelelor internet de înaltă viteză (bandă largă);
- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, patente, licențe, drepturi de autor;
- Sprijin pentru crearea de grupuri locale păstrătoare de tradiții (mestesugari, formații de dansuri și muzica, satul tradițional, satul pescăresc etc.);
- Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermelor agricole.

Prioritatea 9. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente

Domeniu de intervenție 9.1: Investiții în infrastructura serviciilor de ocupare

Obiectivul specific 9.1: Îmbunătățirea performanței resurselor umane prin investiții în infrastructură

Operațiuni orientative/Activități:

- Înființarea/ dezvoltarea centrelor de instruire și perfecționare pentru resursele umane (salariați, etc.);

- Dotarea centrelor de instruire și perfecționare pentru resursele umane;
- Înființarea/ dezvoltarea centrelor de formare profesională la toate nivelurile;
- Dotarea infrastructurii de formare profesională la toate nivelurile;

Domeniu de intervenție 9.2: Investiții în dezvoltarea resurselor umane inclusiv din administrația publică

Obiectivul specific 9.2: Îmbunătățirea serviciilor publice, promovarea parteneriatelor la nivel regional/ local și crearea unei piețe a forței de muncă regionale moderne, flexibile, inclusive în vederea satisfacerii nevoilor pieței

Operațiuni orientative/Activități:

- Instruire profesională selectivă, orientată către sectoare cu potențial ridicat de dezvoltare;
- Realizarea de acțiuni de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri;
- Dezvoltarea de acțiuni inovative de creștere a inserției pe piața muncii;
- Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali;
- Monitorizarea inserției/ reinserției pe piața muncii a beneficiarilor de măsuri active de ocupare a forței de muncă;
- Promovarea metodelor non-formale de instruire și a programelor de mentorat în industriile creative;
- Facilități pentru adaptarea tinerilor la ocuparea primului loc de muncă;
- Îmbunătățirea capacității administrative pentru a sprijini utilizarea rațională a resurselor financiare disponibile, inclusiv asistența financiară nerambursabilă;
- Implementarea proiectelor de e-guvernare pentru eficientizarea activității administrației publice;
- Formarea profesională a personalului din administrație;
- Dezvoltarea capitalului uman din instituțiile care oferă servicii pe piața muncii;
- Îmbunătățirea capacității de management pentru elaborarea/actualizarea strategiilor și a serviciilor publice de interes regional, în mod eficace, eficient și transparent într-un cadru de parteneriat larg;
- Îmbunătățirea capacității administrative prin realizarea fișelor cadastrale;
- Dezvoltarea rețelelor pentru cooperarea inter-regională și trans-națională;
- Dezvoltarea parteneriatelor public-public, public-privat și cu mediul academic.

Prioritatea 10 Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale

Domeniu de intervenție 10.1: Îmbunătățirea cooperării transfrontaliere și interregionale pentru creșterea oportunităților de afaceri

Obiectivul specific 10.1: Sprijinirea dezvoltării firmelor pentru a implementa proiecte în domeniul cooperării transfrontaliere și interregionale în vederea creșterii competitivității și crearea de noi locuri de muncă

Operațiuni orientative/Activități:

- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de afaceri și promovarea cooperării;
- Construcția/ modernizarea/ extinderea/ reabilitarea infrastructurii turistice cu potențial transfrontalier, inclusiv a zonelor de agrement;
- Promovarea rețelelor turistice și diversificarea serviciilor turistice transfrontaliere și interregionale existente;
- Marketingul și promovarea în comun a produselor transfrontaliere;
- Dezvoltarea legăturilor și a schimburilor transfrontaliere dintre centrele de educație/ instruire;

Domeniu de intervenție 10.2: Îmbunătățirea cooperării transfrontaliere în zonele de protecție a mediului pentru a face față mai bine riscurilor

Obiectivul specific 10.2: Reducerea riscului în zona transfrontalieră prin identificarea, evaluarea, monitorizarea și abordarea riscurilor de dezastre și consolidarea de avertizare timpurie

Operațiuni orientative/Activități:

- Integrarea standardelor și a sistemelor armonizate pentru o mai bună prognoză și de gestionare a riscurilor naturale și antropice în zona CBC;
- Sprijinirea acțiunilor care vor conduce la o definiție comună și evaluare a situațiilor de urgență;
- Sprijinirea unui management de coastă integrat la Marea Neagră;
- Îmbunătățirea nivelului de conștientizare a publicului în ceea ce privește managementul și protejarea mediului;
- Activități comune de avertizare și răspuns la situații de urgență (dotarea cu echipamente).

Domeniu de intervenție 10.3: Investiții în capacitatea instituțională din zonele de frontieră pentru a împărtăși experiențe și practici comune

Obiectivul specific 10.3: Îmbunătățirea capacității de cooperare și a eficienței administrațiilor publice în contextul CBC

Operațiuni orientative/Activități:

- Consolidarea rețelor de cooperare transfrontalieră locale/ regionale;
- Elaborarea strategiilor de implementare, dezvoltarea și transferul modelului de bune practici și soluții (inclusiv bune practici pentru asigurarea serviciilor publice prin instrumente de e-guvernare);
- Asigurarea de echipamente și infrastructură pentru a spijini modernizarea serviciilor publice în domenii: politică socială, vamă, educație, sănătate și ocupare;
- Coordonarea politicilor și investițiilor în zona CBC - dezvoltarea unor abordări comune la probleme comune – în domenii cum ar fi politică socială, vamă, educație, sănătate și ocupare;
- Dezvoltarea unor structuri comune, sisteme și instrumente ce duc la consolidarea CBC;
- Creșterea capacității administrației publice de a implementa reforme și programe de investiții publice în contextul CBC;
- Îmbunătățirea capacității administrative publice de a implementa proiecte europene;
- Acțiuni de promovare a reducerii birocrăției pentru cetățeni;
- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la zona CBC.

3.2. Strategia de Dezvoltare a județului VRANCEA

Strategia de Dezvoltare a județului VRANCEA pentru perioada 2021-2027 a fost aprobată în luna iulie 2021, și își propune să canalizeze forțele care acționează la nivelul comunităților locale, pentru realizarea unui deziderat comun reprezentat de progresul ferm în dezvoltarea județului, corelat cu strategiile sectoriale, regionale, naționale și europene.

Viziunea strategică pentru dezvoltarea Județului Vrancea în perioada 2021-2027 presupune crearea unui mediu economic dinamic, performant și diversificat, capabil să ofere oportunități de locuri de muncă, un județ accesibil și conectat, cu servicii publice de calitate și o administrație publică eficientă, orientată către cetățeni.

Misiunea Strategiei de Dezvoltare este de a programa și planifica inițiativele propuse la nivelul județului, utilizând o abordare integrată și participativă, care să asigure premisele necesare pentru generarea efectelor și rezultatelor așteptate, în termeni cantitativi și calitativi, asupra mediului economic și social de la nivel județean.

Obiectiv general - Dezvoltarea socio-economică durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației prin abordarea unui sistem integrat de priorități și măsuri de dezvoltare, care vizează creșterea competitivității și atragerea investitorilor, conservarea și îmbunătățirea condițiilor de mediu, creșterea conectivității la nivelul infrastructurii de transport și a utilităților publice, promovarea dezvoltării integrate a teritoriului, combaterea sărăciei și sporirea incluziunii sociale.

JUDETUL VRANCEA

Obiectiv Strategic 1 - Un județ mai inteligent și mai competitiv, prin promovarea transformării economice inovatoare și inteligente și îmbunătățirea capacității administrative

Priorități de investiție:

Prioritatea 1.1 Creșterea competitivității economice și relansarea potențialului inovator

Prioritatea 1.2 Creșterea capacității forței de muncă

Prioritatea 1.3 Creșterea capacității administrative a județului

Obiectiv Strategic 2 - Un județ mai verde, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi, a economiei circulare, a adaptării și atenuării efectelor schimbărilor climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

Priorități de investiție:

Prioritatea 2.1 Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor

Obiectiv Strategic 3 - Un județ mai conectat, prin dezvoltarea mobilității, a conectivității TIC și a utilităților publice

Priorități de investiție:

Prioritatea 3.1 Creșterea accesibilității și a mobilității județului Vrancea și îmbunătățirea conectivității teritoriale

Prioritatea 3.2 Dezvoltarea rețelelor de utilități publice inteligente, durabile și eficiente energetic

Obiectiv Strategic 4 Un județ mai social și mai incluziv, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Priorități de investiție :

Prioritatea 4.1: Dezvoltarea serviciilor integrate de asistență medicală

Prioritatea 4.2: Creșterea calității și accesibilității de reabilitare și paliative

Prioritatea 4.3: Îmbunătățirea calității infrastructurii și serviciilor sociale

Prioritatea 4.4: Combaterea provocărilor generate de fenomenul de îmbătrânire demografică și facilitarea procesului de îmbătrânire activă

Prioritatea 4.5: Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul Județului Vrancea

Prioritatea 4.6: Dezvoltarea calității resursei umane în domeniul educațional și de instruire

Prioritatea 4.7: Creșterea accesibilității și atractivității Județului Vrancea pentru turiști

Prioritatea 4.8: Crearea condițiilor favorabile dezvoltării turismului sectorial (gastronomic, medical, vitivinicol)

Prioritatea 4.9: Dezvoltarea infrastructurii culturale

Prioritatea 4.10: Organizarea și promovarea evenimentelor culturale și artistice

Obiectiv Strategic 5 - Un județ mai aproape de cetățeni, prin încurajarea dezvoltării durabile și integrate a teritoriului și a inițiativelor locale

Priorități de investiție:

Prioritatea 5.1 Asigurarea funcționării sistemului instituționalizat al dezvoltării prin asigurarea reactualizării P.U.G. și R.L.U. la nivelul fiecărui U.A.T. a județului Vrancea, elaborarea hărților de risc și punerea în funcțiune a birourilor de urbanism

Prioritatea 5.2 Creșterea gradului de transparență / comunicare dintre administrațiile locale și locuitori, informarea locuitorilor cu privire la regulile de urbanism, disciplină în construcții și rolul lor în această direcție

Prioritatea 5.3 Rezolvarea problemei spațiilor verzi și îmbunătățirea peisajelor rurale și urbane / crearea de noi branduri de loc

4. Programe de finanțare 2021-2027

4.1. Programe operaționale

Ministerul Fondurilor Europene enumeră 8 programe de fonduri europene, prin care se vor finanța proiecte de investiții, inclusiv pentru anreprenori, în România, în perioada de programare 2021-2027.

7 programe vor fi gestionate de MFE ca autoritate de management:

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
- Programul Operațional Educație și Ocupare;
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
- Programul Operațional Sănătate;
- Programul Operațional Asistență Tehnică;
- Programul Operațional Tranziție Justă.

Programul Operațional Regional va fi împărțit în 8 POR-uri mai mici, fiecare gestionat de Agențiile de Dezvoltare Regională, ca autorități de management, de la nivel regional.

Programul Operațional Regional Sud-Est 2021-2027

Regiunea Sud-Est se plasează pe poziția a doua ca mărime la nivel național, după Regiunea Nord-Est, acoperind o suprafață de 35.762 km², ceea ce reprezintă 15% din suprafața totală a țării și cuprinde 6 județe: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea.

Investițiile regionale sunt cu atât mai importante având în vedere că Regiunea Sud-Est este singura care are deschidere la mare, acest aspect oferindu-i oportunitatea de dezvoltare a transportului maritim și fluvio-maritim, dar și activităților conexe și nu numai (depozitare, comerț, etc.). În această regiune se regăsesc porturile maritime Constanța (cel mai mare de la Marea Neagră), Mangalia și Midia, precum și cele fluvio-maritime (Brăila, Galați, Tulcea și Sulina), porturile românești constituind o importantă componentă a rețelei fluvial-maritime europene.

POR SE 2021-2027 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în România, completând și dezvoltând direcțiile și prioritățile de dezvoltare regională conținute în strategiile naționale/ regionale și implementate prin POR 2014–2020 și alte programe naționale. Concluziile evaluării intermediare a POR 2014–2020 confirmă că nevoile de dezvoltare identificate în perioada anterioară de programare, nu numai că rămân actuale, dar chiar au fost amplificate de impactul contextului economico-social actual ce a afectat profund economia și societatea românească, cu implicații majore asupra nivelului de creștere economică, ocupării, mediului de afaceri, educației, turismului și, inevitabil, asupra nivelului de trai al populației.

Obiectivul general al POR SE 2021-2027 este reprezentat de creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunii, capabilă să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul ei de inovare și de asimilare a progresului tehnologic. Tipurile de acțiuni propuse vor conduce la reducerea disparităților și la transformarea Regiunii Sud-Est într-o regiune mai atractivă, într-un spațiu economic stabil și diversificat în care cercetarea și inovarea au un rol activ.

POR SE 2021-2027 s-a construit pe o abordare de tip bottom up, dar și top-down, în largi parteneriate, pentru asigurarea corelării cu PDR SE 2021-2027, precum și cu strategiile naționale sectoriale și documentele europene relevante.

POR SE 2021-2027 are la bază următoarele **obiective strategice regionale**, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunii, precum și a principalelor direcții de acțiune strategică menționate în documentele strategice naționale și europene relevante:

- **OSR 1** *Susținerea inovării, prin stimularea dezvoltării mediului antreprenorial, a sectorului CDI și a colaborării dintre acestea, în vederea utilizării de produse și procese inovative, în contextul specializării inteligente.*
- **OSR 2** *Susținerea adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii*

- **OSR 3** *O regiune mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și a adaptării la schimbările climatice*
- **OSR 4** *Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității în regiune, prin investiții în infrastructura rutieră de transport regional ca factor determinant al dezvoltării economice, reziliente în fața schimbărilor climatice, sigură și operațională, capabilă să asigure legături rapide și eficiente la rețelele de transport internațional, interrregional și intraregional precum și fluidizarea circulației bunurilor și persoanelor, asigurând un standard european al infrastructurii, valorificând astfel și poziția geo-strategică a regiunii.*
- **OSR 5** *Îmbunătățirea calității învățământului și creșterea accesului populației la educație prin dezvoltarea infrastructurii aferente*
- **OSR 6** *Creșterea atractivității Regiunii Sud-Est prin valorificarea potentialului turistic și al patrimoniului cultural și natural*
- **OSR 7** *Intărirea capacității administrative la nivelul AMPOR și beneficiari pentru o bună implementare a POR*

4.2. Politica Agricolă Comună post-2020

Principalele elemente ale PAC

- Simplificarea și modernizarea politicii;
- Reechilibrarea responsabilităților între COM și statele membre;
- Sprijin mai bine orientat, bazat pe rezultate și pe performanță;
- Distribuirea mai echitabilă a plăților directe;
- Creșterea așteptărilor în materie de mediu și climă.

Bugetul PAC 2021-2027

Propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multiannual (CFM) aferent perioadei 2021-2027 include 365 de miliarde EUR pentru PAC (în prețuri curente). Acest cuantum corespunde unei proporții medii de 28,5% din bugetul general al UE pentru perioada 2021-2027.

Pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde EUR din care:

- 13,5 miliarde este destinată plăților directe
- 363 mil EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEAGA)
- 6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR).

Figura nr. 3 – Obiectivele Politicii Agricole Comune

Tipuri de intervenții sprijinite din FEAGA:

1) Plățile directe (ca și în actualul exercițiu bugetar vor fi decuplate și cuplate).

Plățile directe decuplate:

- sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS);
- sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (PR);
- sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri;
- schemele pentru climă și mediu(ecoscheme)

Plata directă cuplată:

- sprijinul cuplat pentru venit;

2) Intervenții sectoriale (sectorul fructelor și legumelor, sectorul apiculturii, sectorul vitivinicol).

Planurile strategice pot cuprinde următoarele tipuri de intervenții în ceea ce privește FEADR:

- angajamente în materie de mediu și climă și alte angajamente;
- plăți pentru constrângeri natural sau alte constrângeri specifice anumitor zone;
- plăți pentru dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii;

- investiții;
- instalarea tinerilor fermieri și întreprinderi rurale noi înființate;
- instrumente de gestionare a riscurilor;
- cooperare;
- schimb de cunoștințe și informare.

4.3. Programe și surse de finanțare 2021-2027

Finanțarea proiectelor care pot contribui la dezvoltarea economică a localității poate avea drept sursă bugetul propriu, fondurile nerambursabile guvernamentale și/sau europene sau fondurile rambursabile (din categoria creditelor).

La aceste surse de finanțare se adaugă posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat, care s-au dovedit a fi soluția potrivită pentru rezolvarea anumitor probleme comunitare în multe dintre statele europene dezvoltate.

Fiecare dintre aceste posibile modalități de susținere a proiectelor locale prezintă avantaje și dezavantaje. Alegerea unei surse de finanțare optime necesită o bună cunoaștere a legislației naționale în vigoare, a programelor de finanțare disponibile și, mai ales, a nevoilor/problemelor cu care se confruntă comunitatea locală.

4.3.1. Bugetul local

Actul normativ prin care este reglementată constituirea **bugetului la nivel local** este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, conform art. 129 alin. (4), consiliul local aprobă, la propunerea primarului, bugetul unității administrativ-teritoriale, virările de credite, modul de utilizare a rezervei bugetare și contul de încheiere a exercițiului bugetar.

Potrivit legii, Consiliul local poate aproba finanțarea unor investiții de interes local din bugetul propriu și poate dispune alocarea sumelor necesare pentru cofinanțarea proiectelor provenite din alte fonduri. Atribuțiile consiliului local presupun și aprobarea documentației tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local, a strategiei de dezvoltare economică, socială și de mediu pentru localitate, precum și asigurarea unui mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent, precum și prin realizarea de noi investiții care să contribuie la îndeplinirea programelor de dezvoltare economică regională și locală. Totodată, Consiliul local asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare implementării și conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al

Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor.

O pondere importantă în veniturile proprii ale bugetelor locale o reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit.

4.3.2. Bugetul județean

O altă sursă de finanțare la nivel local este reprezentată de bugetul județean, din care pot fi repartizate fonduri pentru echilibrarea bugetelor locale, conform art. 33 alin. (3) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

4.3.3. Programele guvernamentale

Transferurile consolidabile de la **bugetul de stat** către bugetele locale se acordă pentru investiții finanțate din împrumuturi externe, la a căror realizare contribuie și Guvernul, potrivit legii, și se aprobă anual, în poziție globală, prin legea bugetului de stat. Din bugetul de stat, prin bugetele unor ordonatori principali de credite ai acestuia (ministerele și agențiile), precum și din alte bugete, se pot acorda transferuri către bugetele locale pentru finanțarea unor programe de dezvoltare sau sociale de interes național, județean ori local.

Spre exemplu:

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale oferă finanțări pentru acordarea de facilități persoanelor cu handicap, acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței, programe pentru ocuparea temporară a forței de muncă etc.;
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației finanțează programe de reabilitare a rețelei rutiere, acțiuni privind reducerea riscului seismic al construcțiilor existente cu destinație de locuință, reabilitarea termică a clădirilor de locuit etc.;
- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor oferă finanțări pentru programe multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor;
- Ministerul Sănătății finanțează investițiile pentru modernizarea unităților medicale;
- Ministerul Culturii acordă fonduri pentru finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale.

Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de **realizare** / **extindere** / **reabilitare** / **modernizare**, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Subprograme și beneficiari eligibili

- **Subprogramul „Modernizarea satului românesc”:** beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale comunelor, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale comunelor;
- **Subprogramul „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”:** beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale municipiilor și orașelor, inclusiv pentru satele componente ale acestora, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale municipiilor, inclusiv ale subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale acestora, ale orașelor, inclusiv pentru satele componente ale acestora;
- **Subprogramul „Infrastructură la nivel județean”:** beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene.

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, se aprobă prin ordin al ministrului lucrărilor publice, dezvoltării și administrației lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Programului național de investiții „Anghel Saligny”

În cadrul programului se pot realiza obiective de investiții care constau în realizarea de construcții noi sau de lucrări de construire, reconstruire, consolidare, reparație, modernizare, modificare, extindere, reabilitare, după caz, schimbare de destinație, protejare, restaurare, conservare la construcții existente și care se încadrează în cel puțin una dintre următoarele categorii de investiții:

- a) alimentări cu apă și stații de tratare a apei;
- b) sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, inclusiv canalizare pluvială și sisteme de captare a apelor pluviale;
- c) drumurile publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, precum și variante ocolitoare ale localităților;
- d) poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, inclusiv pentru biciclete și trotinete electrice;
- e) sisteme de distribuție a gazelor naturale, inclusiv a bransamentelor, precum și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale.

4.3.4. Programele europene de finanțare nerambursabilă

PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență al României

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu Obiectivul general al MRR3, așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, art.4.

Astfel, **obiectivul general** al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

Structura PNRR

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament.

I. Tranziția verde	C1. Managementul apei
	C2. Păduri și protecția biodiversității
	C3. Managementul deșeurilor
	C4. Transport sustenabil
	C5. Valul Renovării
	C6. Energie
II. Transformare digitală	C7. Transformare digitală
III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	C8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii
	C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
	C10. Fondul local
IV. Coeziune socială și teritorială	C11. Turism și cultură
V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	C12. Sănătate
	C13. Reforme sociale
	C14. Bună guvernare
VI. Politici pentru noua generație	C15. Educație

Fondurile structurale și de investiții europene (ESI)

Fondurile ESI sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru realizarea obiectivelor Politicii de Coeziune prin implementarea Programelor Operaționale, pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Instrumentele structurale ale Uniunii Europene au rolul de a stimula creșterea economică a statelor membre ale Uniunii și de a conduce la reducerea disparităților dintre regiuni. Ele nu acționează însă singure, necesitând asigurarea unei contribuții din partea statelor membre implicate. Ele sunt co-finanțate, în principal, din resursele publice ale statului membru, însă în multe domenii este necesară și contribuția financiară privată, aceasta fiind încurajată în cele mai multe cazuri.

Fondurile Structurale și de Investiții Europene (fondurile ESI) sunt:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)
- Fondul social european (FSE)
- Fondul de coeziune (FC)
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)
- Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR își concentrează investițiile asupra mai multor domenii prioritare cheie. Această abordare este cunoscută sub denumirea de „concentrare tematică”:

- Inovare și cercetare;
- Agenda digitală;
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri);
- Economie cu emisii reduse de carbon.

Fondul Social European (FSE) este principalul instrument prin care Europa susține crearea de locuri de muncă, ajută oamenii să obțină locuri de muncă mai bune și asigură oportunități profesionale mai echitabile pentru toți cetățenii UE. Fondul funcționează prin investiții în capitalul uman al Europei – angajații, tinerii și toți cei aflați în căutarea unui loc de muncă. Astfel, finanțarea FSE îmbunătățește perspectivele de angajare pentru milioane de europeni, în special pentru cei cărora le este dificil să își găsească de lucru.

FSE finanțează următoarele priorități:

- adaptabilitatea angajaților, prin formarea de competențe noi, și a întreprinderilor, prin adoptarea unor metode noi de lucru;
- sporirea accesului la locuri de muncă: ajutând tinerii în tranziția de la școală pe piața muncii sau asigurându-le formare profesională celor aflați în căutarea unui loc de muncă, pentru a le îmbunătăți perspectivele de angajare;
- formarea vocațională și învățarea pe tot parcursul vieții în vederea dobândirii de noi competențe;
- sprijinirea persoanelor din grupurile defavorizate pentru obținerea unui loc de muncă.

Fondul de Coeziune (FC) ajută statele membre cu un produs național brut (PNB) pe cap de locuitor de mai puțin de 90% din media comunitară să-și reducă diferențele dintre nivelurile de dezvoltare economică și socială și să-și stabilizeze economiile. Acesta susține acțiuni în cadrul obiectivului „Convergență” și se află sub incidența aceluiași reguli de programare, de gestionare și de control ca în cazul FSE și FEDR.

Fondul de Coeziune finanțează acțiuni care fac parte din următoarele domenii:

- rețele transeuropene de transport, în special proiectele prioritare de interes european definite de Uniunea Europeană;
- mediu.

În acest context, Fondul de Coeziune poate interveni, de asemenea, în proiecte din domeniul energiei sau al transporturilor, atâta vreme ce acestea prezintă avantaje clare pentru mediu: eficiență energetică, utilizarea de surse de energie regenerabile, dezvoltarea transportului feroviar, sprijinirea intermodalității, consolidarea transporturilor publice etc.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) reprezintă o sursă de finanțare din partea UE, utilizată de statele membre pentru a realiza o gamă largă de obiective ale politicii de dezvoltare rurale, cum ar fi: îmbunătățirea competitivității întreprinderilor agricole, forestiere și agroalimentare; susținerea protecției mediului natural; susținerea economiilor rurale; asigurarea calității vieții în zonele rurale.

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) este un fond creat de Uniunea Europeană în vederea dezvoltării agriculturii statelor membre ale acesteia, prin gestiune partajată între Uniune și statele membre.

Începând cu 1 ianuarie 2007, [Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură \(APIA\)](#) derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA).

FEGA finanțează următoarele cheltuieli în contextul gestionării comune între statele membre și Comunitate, în conformitate cu dreptul Uniunii:

- măsurile de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole;
- plățile directe către agricultori în contextul politicii agricole comune;
- contribuția financiară a Uniunii la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a Uniunii și în țările terțe, întreprinse de statele membre pe baza unor programe selectate de Comisia Europeană;

- contribuția financiară a Uniunii la programul de încurajare a consumului de fructe și legume în școli, menționat în art. 23 din R. (UE) nr. 1308/2013 și la măsurile privind bolile animalelor și pierderea încrederii consumatorilor, astfel cum sunt menționate în art. 155 din R (UE) nr. 1308/2013.

FEGA finanțează următoarele cheltuieli în mod direct și în conformitate cu dreptul Uniunii:

- promovarea produselor agricole, efectuate fie direct de către Comisie, fie prin intermediul unor organizații internaționale;
- măsuri luate în conformitate cu legislația comunitară pentru a asigura conservarea, caracterizarea, colectarea și utilizarea resurselor genetice în agricultură;
- crearea și întreținerea sistemelor informatice de contabilitate pentru agricultură;
- sistemele de investigare agricolă, inclusiv investigațiile privind structura exploatațiilor agricole.

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) este fondul UE destinat politicilor europene în domeniul pescuitului și al afacerilor maritime. Acesta este unul dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI), care se completează reciproc și își propun să creeze condițiile necesare redresării economice a UE, generând creștere și locuri de muncă.

Fondul

- sprijină operatorii în tranziția către un pescuit durabil
- ajută comunitățile din zonele de coastă să își diversifice economiile
- finanțează proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea vieții în regiunile de coastă ale Europei
- facilitează accesul la finanțare.

Mod de funcționare

Fondul este utilizat pentru a cofinanța proiecte, completând resursele din bugetul național.

- Fiecărui stat membru i se alocă o parte din bugetul FEPAM, în funcție de importanța industriei pescuitului din țara respectivă.
- Ulterior, autoritățile naționale întocmesc un program operațional în care precizează cum intenționează să cheltuiască banii alocați.
- După ce Comisia aprobă programul, autoritățile naționale decid ce proiecte vor fi finanțate.
- Autoritățile naționale și Comisia răspund împreună de implementarea programului.

Conform **Acordului de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027**, programele și fondurile aferente obiectivelor de politică sunt următoarele:

Tabelul nr. 1 – Obiectivele politicii, programe și fonduri 2021-2027

Obiectiv	Program	Fond
Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă , prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)	FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică , cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)	FEDR FC
	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM
Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)	FSE
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FSE FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FSE FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM

4.3.5. Programele de cooperare teritorială

România poate participa la trei tipuri de programe de cooperare teritorială:

- **Cooperare teritorială transfrontalieră** - presupune cooperarea regiunilor din România cu regiuni din statele vecine. Programele de cooperare transfrontalieră finanțează proiecte de accesibilitate transport și tehnologia informației, mediu și prevenirea riscurilor, dezvoltare economică și socială, precum și acțiuni „people to people”;
- **Cooperare teritorială transnațională** - presupune cooperarea cu regiunile dintr-un anumit spațiu geografic. Cooperarea transnațională finanțează dezvoltarea de rețele care să ducă la dezvoltare teritorială integrată în domenii precum inovația, mediul și accesibilitatea și dezvoltarea urbană;
- **Cooperare teritorială interregională** - presupune colaborarea cu regiuni din orice stat membru al Uniunii Europene, prin intermediul unor proiecte gestionate și administrate în comun de partenerii din statele participante. Se promovează cooperarea între autoritățile publice (locale sau regionale), precum și între cercetătorii UE, pe probleme de interes comun prin transferul de experiență și bune practici între regiuni și prin constituirea de rețele între orașele UE.

Ca regulă generală, rata de cofinanțare pentru programele finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) este 85% din fonduri comunitare și 15% din fonduri naționale, iar pentru programele finanțate din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI) este 90% din fonduri comunitare și 10% din fonduri naționale.

Beneficiarii eligibili: autorități publice centrale, autorități publice locale, organizații de drept public, organisme de drept privat, organizații internaționale. Beneficiarii privați pot participa ca parteneri în proiecte sau în calitate de subcontractori.

4.3.6. Granturile SEE / Granturi norvegiene

Prin Acordul pentru Spațiul Economic European (SEE), trei dintre țările AELS (Asociația Europeană a Liberului Schimb) - Norvegia, Islanda și Liechtenstein, fac parte din piața internă europeană și contribuie la dezvoltarea socială și economică prin intermediul granturilor SEE și norvegiene, de care beneficiază 15 state membre din estul, centrul și sudul Uniunii Europene. Obiectivele majore ale Mecanismului Financiar SEE și Mecanismului Financiar Norvegian sunt reducerea disparităților sociale și economice în Spațiul Economic European, respectiv întărirea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare și cele beneficiare.

Granturile SEE și cele norvegiene au fost instituite în 2004, după ce Uniunea Europeană a primit zece noi state membre. Granturile reprezintă un acord între statele Spațiului Economic European (SEE – Norvegia, Islanda, Liechtenstein) și Uniunea Europeană, în baza căruia statele SEE au acces pe piața unică europeană.

Fondul Bilateral Național este un instrument menit să faciliteze contactul și cooperarea între entități din România și cele din statele donatoare (Islanda, Principatul Liechtenstein și Norvegia), dimensiunea bilaterală fiind obligatorie în orice inițiativă. Cooperarea bilaterală cu Consiliul Europei este, de asemenea, posibilă.

4.3.7. Parteneriatele de tip public-privat

Parteneriatele de tip public-privat sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice. Apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2018, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează parteneriatul public-privat este privită drept o oportunitate reală de a implementa proiectele propuse.

La nivelul administrațiilor publice există posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat în diverse domenii. În urma adoptării actului normativ care reglementează parteneriatul public-privat s-ar putea externaliza o serie de servicii și activități publice, partenerii locali putând fi atât mediul de afaceri, cât și sectorul non-profit.

4.3.8. Creditarea

Din punct de vedere procedural, creditarea este o modalitate relativ simplă de obținere a finanțării pentru proiectele de investiții.

Băncile locale sunt instituții financiare care au în portofoliu programe de finanțare/creditare pentru proiectele care implică fonduri europene. Se pot acorda astfel credite de investiții atât pentru prefinanțarea fondurilor nerambursabile, cât și pentru cofinanțarea cheltuielilor eligibile și neeligibile din cadrul unui proiect, urmând o serie de reglementări interne. Costurile aferente creditelor sunt mari și implică și un anumit grad de risc vis-à-vis de posibilitatea de rambursare a datoriilor, mai ales într-o situație de incertitudine cum este cea generată de criza financiară. În plus, un grad ridicat de îndatorare poate reprezenta o blocare a posibilităților de investiții pe termen scurt și mediu, cu atât mai mult cu cât o organizație cu datorii mari devine neeligibilă atât pentru accesarea altor credite, cât și pentru atragerea de fonduri nerambursabile.

Guvernul României stabilește anual limitele pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate de administrațiile locale, pentru încadrarea în nivelul deficitului bugetului general consolidat.

Pentru proiectele de mare amploare se pot accesa și programe de finanțare internaționale ce au ca surse instituții financiare internaționale: BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), BEI (Banca Europeană de Investiții), FMI (Fondul Monetar Internațional) și Banca Mondială.

Banca Europeană de Investiții (BEI) finanțează proiecte care au ca obiectiv promovarea politicilor UE și implementarea Agendei Lisabona, a Inițiativei Inovare 2010 de creare și promovare a unei economii bazate pe cunoaștere. BEI împrumută până la 50% din valoarea unui proiect și cofinanțează investițiile împreună cu alte bănci (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare). În prezent, BEI a devenit cea mai importantă sursă de finanțare internațională a proiectelor din noile state membre ale UE, dar și pentru cele din regiunea Balcanilor.

Banca Mondială sau Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) s-a dedicat exclusiv ajutoarelor pe termen lung a țărilor întârziate. BIRD oferă împrumuturi și ajutoare dezvoltării țărilor cu venituri mijlocii și mici. Banca Mondială se oferă ca un mijloc de finanțare independent pentru completarea finanțărilor necesare și nu pentru substituirea finanțărilor naționale. De asemenea, între Ministerul afacerilor europene și Banca Mondială s-a semnat în anul 2012 un acord pentru servicii de consultanță privind asistența tehnică în vederea creșterii ratei de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune atât pentru intervalul 2007 – 2013, cât și pentru exercițiul bugetar al Uniunii Europene, 2014 – 2020.

CAPITOLUL II

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI TULNICI

1. Prezentare generală

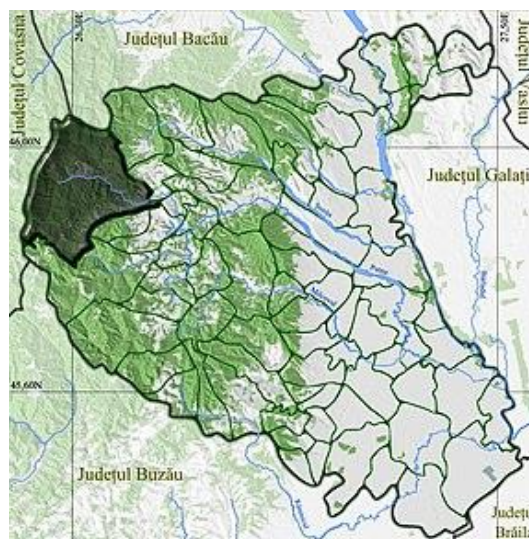
1.1. Localizare geografică

Comuna este situată, în extremitatea de nord-vest a județului, la limita cu județele Covasna și Bacău, la poalele munților Vrancei în valea Putnei.

Comuna Tulnici este localizată la o distanță de 250 km de capitala României - municipiul București și la 60 km de reședința județului, municipiul Focșani, cele mai apropiate așezări urbane de centrul comunei sunt orașele Odobești și Panciu, situate la 50 km.

Comuna este delimitată de următoarele vecinătăți:

- La nord comuna Mănistirea Cașin, județul Bacău
- La nord est comuna Soveja și Negrileşti
- La est comunele Păulești, Vrâncioaia
- la sud comuna Nistorești
- la vest comunele Ghelița, Ojudla și Breșcu din județul Covasna

Accesibilitate:

- Din drumul național DN 2D Târgu Secuiesc – Focșani
- Din drumul național DN 2D Lepșa – Soveja – Panciu - Tișița

Comuna este alcătuită din patru sate:

- TULNICI – localitate de reședință;
- COJA, situat la o distanță de 42 km sud față de reședința comunei, pe malul drept al râului Putna
- GREȘU situat la o distanță de 20 km vest față de reședința comunei
- LEPȘA situat la o distanță de 13 km vest față de reședința comunei

1.2. Scurt istoric

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plasa Vrancea a județului Putna și era formată din satele Lepșa și Tulnici, cu 939 de locuitori. În comună funcționau o biserică și patru mori de apă. Anuarul Socec din 1925 o consemnează în aceeași plasă și cu aceeași alcătuire, având o populație de 1140 de locuitori, iar din 1931 i s-a alipit și satul Coza (până atunci, la comuna Păulești).

În 1950, comuna a fost arondată raionului Focșani din regiunea Putna, apoi (după 1952) din regiunea Bârlad și (după 1956) din regiunea Galați. După reorganizarea administrativă din 1968, a fost transferată la județul Vrancea, alipindu-i-se și satele comunei Păulești, care a fost desființată atunci. Comuna Păulești s-a separat din nou în 2004, dată de la care comuna Tulnici are componența actuală.

Oiconimul Tulnici are ca temă tulnicul – „vechi instrument muzical popular de suflat, în formă de tub conic, lung de aproximativ 2 m, făcut din lemn sau din coajă de tei, buciom” (NDU: 1539). Specific regiunilor muntoase, obiceiul de a confecționa tulnice nu se mai păstrează acum în localitate.

1.3. Suprafața comunei

Suprafața teritoriului administrativ al comunei este de **22728 ha**, din care **3603 ha teren agricol**, reprezentând **15,85 %** din totalul suprafeței .

Tabelul 2 – Categoriile de folosință ale terenului

Modul de folosinta pentru suprafata terenurilor	Suprafață Hectare
• Total	22728
• Agricolă	3603
Arabilă	227
Pășuni	1520
Fânețe	1825
Vii si pepiniere viticole	11
Livezi si pepiniere pomicole	20
• Terenuri neagricole total	19125
Păduri și altă vegetație forestieră	18685
Ocupată cu ape, bălți	153
Ocupată cu construcții	100
Cai de comunicatii si cai ferate	111
Terenuri degradate si neproductive	76

1.4. Cadrul natural

1.4.1. Relieful

Amplasarea comunei Tulnici prezintă o zonă variată, regăsindu-se într-o zonă de munte și depresiuni, aferentă zonei subcarpatice a județului Vrancea, cu forme de relief diversificate, atât sub aspect al structurii geologice, a caracteristicilor fizico-geografice, cât și din punct de vedere geomorfologic.

Situată în regiunea Subcarpaților de Curbură. În depresiunea Tulnici-Bârsești, comuna își întinde teritoriul administrativ și în sectorul montan din Munții Vrancei, mai ales prin poziționarea satelor Lepșa și Greșu care sunt stațiuni montane.

Comuna este situată în cadrul Parcului Natural Putna, care include rezervațiile naturale: Cheile Tișitei – rezervație floristică și faunistică, Lepsuleț – dendrologică, Lepșa, Cascada Putnei și Gălăciuc – unde există și singura rezervație de “pin silvestru pe soluri sărace” din Europa.

1.4.2. Solurile

Solul este definit ca fiind formațiunea naturală cea mai recentă, de la suprafața litosferei, reprezentată printr-o succesiune de orizonturi care s-au format și se formează permanent prin transformarea unor roci din materiale organice sub acțiunea conjugată a factorilor fizici, chimici și biologici în zona de contact a atmosferei cu litosfera. Rezultând din acțiunea factorilor de mediu, solul este un corp natural care se formează și evoluează la suprafața uscatului prin dezagregarea și alterarea rocilor sub acțiunea organismelor (vegetale și animale), în diferite condiții de climă, relief.

Ca urmare a condițiilor naturale, pe raza comunei Tulnici, apar următoarele tipuri de soluri: soluri brun roscate; soluri brune argiloiluviale; soluri brun roscate luvice; sunt soluri propice culturilor agricole.

Subsolurile cuprin terenuri marno-argiloase, asociate cu nisipuri, pietrișuri și gresii.

1.4.3. Clima

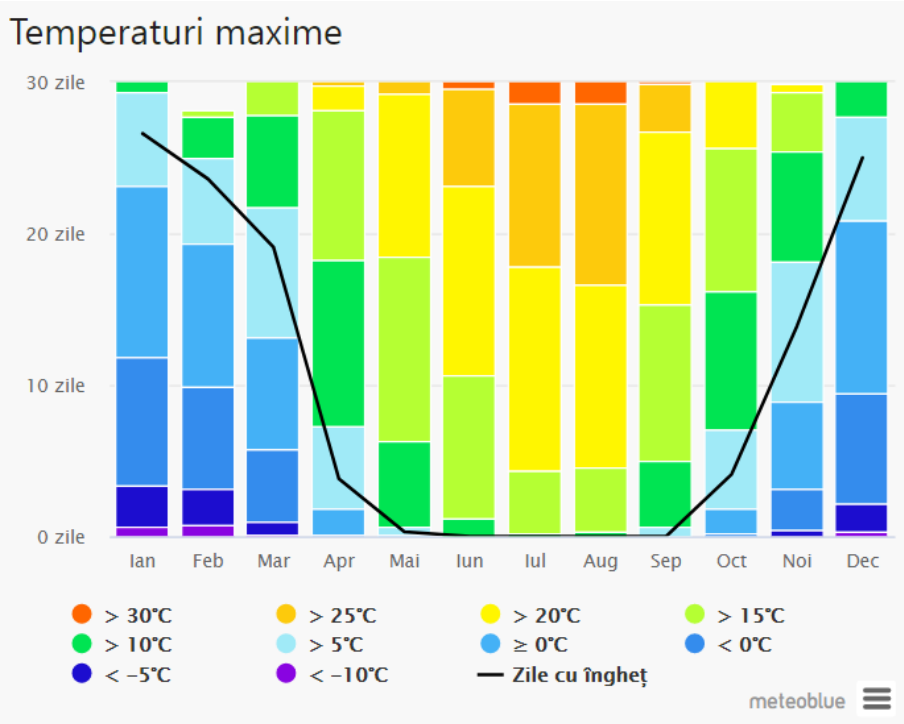
Clima zonei este cea specifică zonei, de tip moderat-continental, condiționate în principal de poziția geografică și configurația reliefului și anume de culmile munților verile sun răcoroase și iernile friguroase, iar în zonele mai joase climatul este puțin mai blând, care ușurează influențele climatice din jur.

Temperatura

Temperatura medie anuală este cuprinsă între 2 și 4 grade Celsius în zona montană și 6-8 grade sectorului mai coborât, cea mai scăzută temperatură înregistrată fiind -22,7 grade Celsius, iar luna cu cea mai ridicată temperatură medie este luna iulie (+22 grade), cu o maximă înregistrată de +38,8 grade Celsius.

Temperaturile sunt înregistrate la Stația Meteorologică de la Tulnici.

Adâncimea de îngheț conform STAS 6054/77 – zonarea teritoriului României după adâncimea maximă de îngheț – în comuna Tulnici, se situează la adâncimea de 0,90 – 1,10 m.

Precipitațiile

Regimul de precipitații este unul destul de mare, iar repartizarea acestora este neuniformă. Luna în care cad cele mai multe precipitații este luna iulie, iar mai deficitare sunt lunile august și septembrie.

Media anuală a precipitațiilor în zonă este de 600 mm/mp. În cursul verii, acestea pot avea un caracter torențial, depășind uneori în 24h cantitatea medie lunară sau chiar anuală.

Vânturile

Vânturile dominante bat cu intensități cuprinse între 2,0 m/s și 6,1 m/s, cea mai mare frecvență se înregistrează pe direcția nord și nord-est.

1.4.4. Rețeaua hidrografică

Pe teritoriul comunei se găsesc multe izvoare de apă potabilă de suprafață (la altitudini de peste 1400 m), numeroase pâraie aparținând bazinului hidrografic al Puntei.

Râul Putna străbate toate satele comunei.

Apele de suprafață sunt reprezentate de totalitatea pâraielor care curg din spre munte și colectează apa de exces provenită din apele de precipitații. Cel mai important pârau este Putna, care colectează toate celelalte pâraie ca: Coza, Strei, Lepșa și Lepșuleț.

Desfășurarea rețelei hidrografice urmărește în linii mari osatura reliefului.

1.4.5. Flora și fauna

Pădurile – ocupă o suprafață însemnată, acestea sunt reprezentate de vegetație lemnoasă formată din molid, fag, stejar, gorun, ulm și frasin, cu esență moale și tare: alun, păducel, lemn câinesc și corni.

Subarbuști: alun, cătina, măceșul, salcia, păducel, murul, zmeură

Vegetatia ierboasă

Pășunile și fânețele din regiune sunt răspândite sub forma unor fâșii late. Pășunile sunt despărțite de terenuri agricole. Plantele caracteristice acestei zone sunt: gramineele, pir gros, bărboasa, păiușul înalt, iarba câmpului, firuță mărunță, firuță cu bulbi, păiuș stepic, păiușul oilor, trifoiul roșu, trifoi mărunț, coada șoricelului, ciocarea, păpădia, patlagina, troscotul ocmun, margareta, pătlagina, spinul, scaiul, cornățelul, etc

Fauna

Datorită mobilității lor, animalele sunt mai puțin dependente de climă, vegetație și soluri, răspândirea lor nu se încadrează în limite precise, de aceea în perimetrul comunei se întâlnesc elemente din regiunea de câmpie. Fauna perimetrului comunei se caracterizează printr-o densitate mijlocie de specii.

Zona este populată de câteva de specii de mamifere:

- Ursul
- Râsul
- Lupul
- Cerbul
- Porcul misteț
- Căprioara
- Vulpea
- Iepurele de câmp
- Veverița

Mult mai bogată este ornitofauna. Dintre speciile de păsări întâlnite în zonă amintim:

- corbul (*Corvus coras*),
- coțofana (*Pica pica*),
- huhurezul
- mierla gulerată
- cucul (*Cuculus canarus*),
- ciocănitoarea.
- Fazanul
- Ciocănitoarea

Fauna frunzarului este formată din numeroase nevertebrate ca insecte, acarieni, gasteropode și miriapode. Dintre reptilele care populează aceasta zonă se pot aminti specii ca:

- șarpele de pădure (*Coluber longissimus*),
- șopârla de câmp (*Lacerta agilis*),
- gușterul (*Lacerta viridis*)
- salamandra (*salamandra salamandra*).

Sunt prezente de asemenea în peisaj rozătoarele:

- șoarecele de câmp
- șoarecele de pădure

Întotdeauna apelor este reprezentată de peștii de apă dulce precum: păstrăv, mreamă, boiștean, clean și scobar.

2. Mediul înconjurător

2.1. Factorii de mediu

Mediul în care trăiește omul este definit în primul rând de calitatea aerului, a apei, a solului, locuințelor, alimentele pe care le consumă, precum și mediul în care muncește. Factorii de mediu influențează în mod direct și indirect starea de sănătate a populației. În acest sens, pentru păstrarea sau îmbunătățirea stării de sănătate, definită ca integritatea sau buna stare fizică, psihică și socială a individului și colectivităților, sunt absolut necesare cunoașterea și determinarea unor factori de risc.

Nivelul de poluare înregistrat pe raza comunei Tulnici are valori minime, existând obiective industriale mari și un trafic auto intens, care au un impact negativ asupra factorilor de mediu.

2.1.1. Calitatea aerului

Calitatea aerului se încadrează în limitele legale, emisiile de noxe la nivelul teritoriului comunei Tulnici nu depășesc limitele admise la niciun indicator.

Depășirile nivelurilor admisibile de noxe pot apărea punctiform (ca localizare și durată), în urma arderii vegetației ierboase, a tufișurilor, foioaselor, păioaselor, deșeurilor menajere.

2.1.2. Calitatea apei

Calitatea apei potabile

Pentru toate lucrările și construcțiile realizate sau în curs de realizare pentru alimentarea cu apă, tehnologia folosită a fost concepută cu respectarea prevederilor legale de calitate și de mediu în vigoare, în vederea asigurării unei calități superioare a apei potabile, pe de o parte, ocrotirii și conservării naturii pe de altă parte, pentru păstrarea unui echilibru ecologic.

Calitatea apei este influențată de epurarea inadecvată a apelor uzate menajere, controlul inadecvat al evacuărilor de ape uzate industriale, pierderea și distrugerea zonelor de captare,

amplasarea necorespunzătoare a obiectivelor industriale, defrișarea și modificarea necontrolată a tipurilor de culturi agricole.

Pentru realizarea unui serviciu de calitate, apa captată și distribuită (sursele de suprafață și subteran) este supusă procesului de tratare pentru a fi caracterizată ca sanogenă și curată.

În ceea ce privește calitatea apei potabile furnizată locuitorilor comunei Tulnici, conform analizelor efectuate, nu s-au înregistrat depășiri la indicatorii de potabilitate stabiliți prin lege.

2.1.3. Calitatea solului

Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a resurselor. Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau productivitate ș.a.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în **5 clase de calitate**, diferențiate după Nota de bonitare medie, pe țară (clasa I – 81-100 puncte – clasa a V-a – 1-20 puncte). Clasele de calitate ale terenurilor dau preabilitatea acestora pentru folosințele agricole. Numărul de puncte de bonitare se obține printr-o operațiune complexă de cunoaștere aprofundată a unui teren, exprimând favorabilitatea acestuia pentru cerințele de existență ale unor plante de cultură date, în condiții climatice normale și în cadrul folosirii raționale.

Principalele procese de degradare ale solului sunt: eroziunea, degradarea materiei organice, contaminarea, salinizarea, compactizarea, pierderea biodiversității solului, scoaterea din circuitul agricol, alunecările de teren și inundațiile. Calitatea solului este influențată de folosirea îngrășămintelor chimice și a produselor fitosanitare. Îngrășămintele chimice sunt substanțe folosite pentru fertilizarea solului, cele mai folosite fiind cele pe bază de azot, fosfor și potasiu. Produsele pentru protecția plantelor (pesticidele) sunt substanțe sau combinații de substanțe chimice cu acțiune biologică deosebit de ridicată. Acestea se împart în funcție de organismul țintă combătut în erbicide, insecticide, fungicide, acaricide, nematocide, moluscocide, raticide și cu acțiune mixtă.

Îngrășămintele de orice tip, aplicate în mod rațional constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole. Cercetările efectuate au demonstrat că îngrășămintele pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, în cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice concrete și necesitățile plantelor. Utilizarea nerațională a îngrășămintelor determină apariția unui exces de azotați și fosfați care au un efect toxic asupra microflorei din sol și conduce la acumularea în vegetație a acestor elemente. Limita

dintre deficitul și excesul unui element este greu de sesizat, totul depinzând de natura plantelor și de condițiile de mediu.

Apreciem oportună organizarea de campanii de conștientizare în rândul populației cu privire la utilizarea în mod rațional a îngrășămintelor chimice în agricultură, pentru evitarea situațiilor de degradare a solurilor și dereglare a echilibrului ecologic pe teritoriul comunei.

Comuna Tulnici nu este cuprinsă în aceste studii ca având terenuri degradate sau poluate.

2.1.4. Nivelul de zgomot și vibrații

Carta verde a UE privind expunerea la zgomote menționează că aproape 20% din populația UE suferă de pe urma nivelurilor crescute de zgomot, care produc efecte adverse asupra sănătății. Alături de poluarea atmosferică și managementul deșeurilor, poluarea sonoră este una dintre marile probleme cu care se confruntă omenirea la ora actuală. Din acest motiv, monitorizarea și evaluarea zgomotului constituie un obiectiv prioritar, urmate de adoptarea măsurilor care se impun în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare ale zgomotului asupra populației, acolo unde valorile nivelului de zgomot depășesc maximele admise.

Principalele surse de zgomot sunt:

- traficul auto;
- obiectivele economice;
- comportamentul inadecvat al oamenilor.

La nivelul comunei Tulnici nu există surse de zgomot care să pună în pericol sau disconfort viața oamenilor, sursa principală fiind traficul auto.

2.1.5. Gestionarea deșeurilor

Protejarea mediului în care trăim reprezintă o preocupare majoră a omenirii, deoarece are efecte importante asupra vieții. Resursele naturale sunt limitate și nu se regenerează foarte repede, în timp ce cantitatea de deșeuri crește ajungând să ocupe suprafețe mari de teren. Aproape jumătate din deșeurile pe care le aruncăm pot fi reutilizate. Mediul este din ce în ce mai poluat, prin reciclarea deșeurilor încercând să salvăm mediul și pământul.

Comuna Tulnici face parte din **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “VRANCEA CURATĂ”,** constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după

caz, a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de salubritate, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia.

Serviciile de salubritate sunt asigurate la nivelul comunei de SC SERVICIUL UTILITĂȚI PUBLICE TULNICI SRL, care deține licență ca operator de salubritate pentru colectarea și transportul deșeurilor.

Operatorul ridică deșeurile de la persoanele fizice și juridice

Acțiune de ecologizare a Parcului Natural Putna - Vrancea

2.2. Factorii de risc

2.2.1. Inundații

Inundația reprezintă acoperirea terenului cu un strat de apă în stagnare sau în mișcare care, prin mărimea și durata sa, provoacă victime umane și distrugeri materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Clasificare după geneză:

- inundații provocate de fenomene naturale;
- inundații provocate de fenomene accidentale;
- inundații provocate de activități umane.

Efecte: pagube în economie:

- pagube directe (distrugeri sau deteriorări): localități, obiective industriale agricole și zootehnice, căi de comunicații și telecomunicații, rețele de transport, construcții hidrotehnice, poduri și podețe, animale și păsări;

- pagube indirecte: întreruperea proceselor de producție, întârzieri în livrarea produselor, cheltuieli pentru apărare în timpul inundațiilor, cheltuieli pentru normalizarea vieții după inundație, plata asigurării bunurilor.

În comuna Tulnici, inundațiile apar doar când sunt ploi torențiale, căderile masive de apă au afectat localitățile comunei, în speical localitățile Coza și Lepșa.

Podul peste Cozd – Viitura în urma ploilor din anul 2018

Viitura pe râul Putna a avariat un pod în satul Coza, comuna Tulnici - 2021

2.2.2. Furtuni, tornade, secetă

Furtunile sunt perturbări severe ale atmosferei. Din punct de vedere științific, metereologii consideră furtunile drept sisteme metereologice, având viteze ale vântului de intensitate 10 până la 12 pe scara Beaufort. Vânturile de intensitate 10 ating viteze de 88-101 km/h, iar cele de intensitate 11 ating 102-117 km/h cauzând furtuni violente. Vânturile care ating viteze mai mari de 117/km/h - intensitate 12 - sunt numite vânturi de intensitatea uraganului.

Efecte:

Anual, vânturile intense provoacă multe distrugeri. De-a lungul coastelor, ele dau naștere unor valuri de furtună violente care pot provoca stricăciuni imense. Iarna, pe Marea Neagră, se dezlănțuie furtuni puternice. Violența acestora depășește orice închipuire, atunci valurile ating înălțimea de 10 metri.

În Tulnici s-au înregistrat deseori episoade de ploi torențiale, intensificări ale vântului, căderi de grindină, furtună cu caracter de tornadă.

Seceta reprezintă o insuficiență a umidității solului și a atmosferei față de valorile minimale necesare creșterii și dezvoltării normale a plantelor (cultivate). Este un fenomen care se produce în natură și care se manifestă prin lipsa de ploi, prin vânturi uscate și arșiță, ce dăunează plantelor și în special culturilor agricole.

Efecte: pagube în economie:

- pagube directe în agricultură și zootehnie, în turism, afectarea construcțiilor hidrotehnice;
- pagube indirecte: întreruperea proceselor de producție, întâzieri în livrarea produselor, cheltuieli pentru aprovizionare cu apă, cheltuieli pentru normalizarea vieții, plata asigurării bunurilor.

Efecte sociale negative: provocarea panicii, pericol de epidemii, diminuarea veniturilor populației, distrugeri de bunuri, reducerea ritmului de dezvoltare a zonelor afectate.

Efecte ecologice negative: degradarea mediului ambiant, distrugerea faunei și florei.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru a combate seceta se vor lua în funcție de fazele de apariție a acesteia:

- servicii de monitorizare și avertizare privind scăderea debitelor/secetă la nivel național;
- diminuarea scurgerilor în rețelele de distribuție a apei;
- măsuri de economisire și folosire eficientă a apei: irigații, industrie;
- cooperarea cu alte țări vizând schimbul de experiență în combaterea secetei;
- planuri de aprovizionare prioritară cu apă a populației și animalelor/ierarhizarea restricțiilor de folosire a apei în perioade deficitare;
- stabilirea de metodologii pentru pragurile de secetă și cartografierea secetei;
- mărirea capacității de depozitare a apei;
- asigurarea calității apei pe timp de secetă.

Utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor de apă implică implementarea unor schimbări de comportament atât al producătorilor de bunuri și servicii de gospodărire a apelor, cât și al utilizatorilor, al populației față de resursele de apă și față de mediu.

2.2.3. Căderi masive de zăpadă, viscol, îngheț

Înzăpezirea este acoperirea terenului cu un strat de zăpadă care, prin mărimea și durata sa, provoacă blocaje rutiere, izolarea localităților și distrugeri materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Fenomenele de viscol și îngheț s-au înscris în parametrii normali ai lunilor de iarnă, neafectând în mod semnificativ alimentarea cu apă, energie electrică și gaze naturale și nici procesele de producție ale operatorilor economici. Fenomenele de intensitate mare pot avea ca urmări desfășurarea dificilă a circulației, probleme în deplasarea mijloacelor de intervenție, îngreunarea sau chiar blocarea activității portuare, dificultăți în alimentarea cu apă, energie electrică și gaze naturale.

Activitățile de dezăpezire și combatere a poleiului se desfășoară conform planului de intervenție în sezonul rece privind combaterea urmărilor fenomenelor meteo periculoase, atât cu mijloace de intervenție proprii, cât și cu forțe și mijloace de intervenție aparținând operatorilor economici cu care s-au încheiat contracte.

Efecte: pagube în economie:

- pagube indirecte: întreruperea proceselor de producție, întârzieri în livrarea produselor, cheltuieli pentru apărare în timpul înzăpezirilor, cheltuieli pentru normalizarea vieții după dezăpezire.

Efecte sociale negative: pericol de epidemii, întreruperea învățământului, diminuarea veniturilor populației, reducerea ritmului de dezvoltare a zonelor afectate.

Efecte ecologice negative: exces de umiditate, degradarea versanților.

2.2.4. Temperaturi extreme

Temperaturile extreme sunt temperaturile exterioare ale aerului, care:

- depășesc +37°C sau, corelate cu condiții de umiditate mare, pot fi echivalate cu acest nivel;
- scad sub -20°C sau, corelate cu condiții de vânt intens, pot fi echivalate cu acest nivel.

Acestea sunt temperaturi monitorizate și certificate de Institutul Național de Meteorologie și Hidrologie și transmise de centrele regionale ale acestuia.

2.2.5. Incendii de vegetație

Incendiul de vegetație este focul apărut spontan, necontrolat, din neglijență, intenționat, pe terenuri cu vegetație, care aduce prejudicii incalculabile arborilor, semințișului, litierei, plantațiilor erbacee, animalelor. Poate fi determinat de multe cauze naturale sau umane (piromani sau cioburi de sticlă care acționează ca o lupă, concentrând lumina pe vegetația moartă).

Cauze:

- folosirea neglijentă a focului de către oameni pentru prepararea hranei sau pentru încălzit;
- țigări aruncate la întâmplare;
- arderea rămășițelor lemnoase rezultate din parchetele de exploatare;
- crearea de suprafețe agricole prin arderea sau îmbunătățirea pășunilor;
- folosirea armelor de vânătoare sau a artileriei în poligoanele vânătorilor de munte;
- scânteii și cenușă de la locomotivele folosite în exploatarea forestieră;
- trăsnetul;
- incendieri premeditate.

Apariția incendiilor de vegetație este favorizată de secetele prelungite și insolația puternică, iar viteza de înaintare a focului depinde de viteza vântului.

2.2.6. Alunecări de teren

Alunecarea de teren reprezintă deplasarea rocilor care formează versanții unor munți sau dealuri, pantele unor lucrări de hidroameliorație sau altor lucrări de îmbunătățiri funciare.

Prăbușire de teren înseamnă deplasări rapide ale maselor de roci pe versanții abrupti, prin cădere liberă, prin salturi sau rostogolire.

Torenții constituie procesul de desprindere și transport al particulelor de sol prin acțiunea apei, care se scurge pe versant, sub forma de pânză sau de șiroaie instabile, ce își modifică mereu traseul.

Clasificare după viteza de manifestare:

- lentă (cu viteză $< 0,6$ m/ an);
- medie (cu viteză 0,6-3 m/ s);
- bruscă (cu viteză > 3 m/ s).

Zone afectate:

Pe teritoriul județului Vrancea există pericolul frecvent al unor alunecări de teren ca urmare a alcătuirii geologice și fenomenelor hidrometeorologice periculoase. Ca urmare a condițiilor geografice, geologice și hidrometeorologice, pe teritoriul județului Vrancea pot exista:

- pericol de producere a unor surpări și prăbușiri de teren în zonele costiere, fluviale și maritime;
- pericol redus de inundații locale, de mică amploare, ca urmare a obturării unor cursuri de apă prin alunecări de teren;
- pericol redus de avariere a unor magistrale de transport energie electrică, produse petroliere sau gaze naturale, precum și a rețelei de gospodărie comună, prin alunecări de teren.

Pe teritoriul comunei, la ploi mari se produc și alunecări ori surpări de teren în zona localităților Coza și Lepșa dar și în zona montană de-a lungul văilor.

3. Demografie

3.1. Populația comunei Tulnici

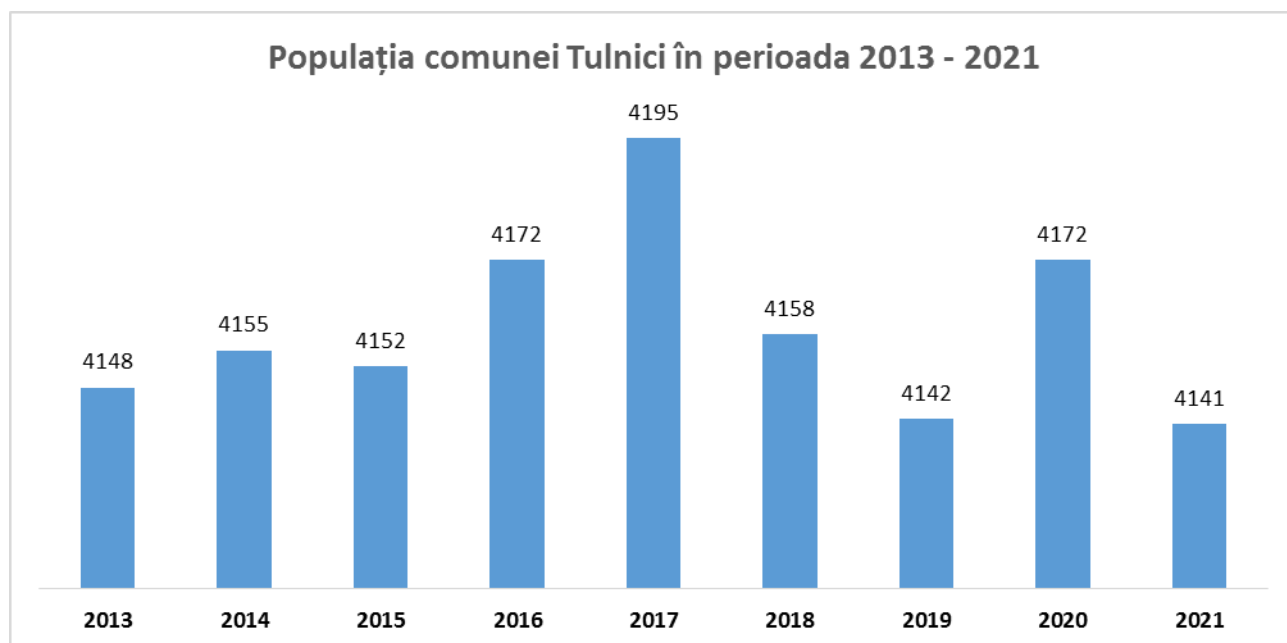
Conform datelor furnizate de ultimul recensământ al populației României din anul 2011, populația comunei Tulnici era de **3.450** locuitori, din care 1701 de sex masculin și 1749 de sex feminin.

Analizând evoluția populației în perioada 2013 – 2021, constatăm că numărul locuitorilor comunei se înscrie pe un trend oscilant .

Tabelul nr. 1 – Populația comunei Tulnici în perioada 2012-2021

An	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Populație	4148	4155	4152	4172	4195	4158	4142	4172	4141

Graficul nr. 1 – Populația comunei Tulnici în perioada 2013 - 2021

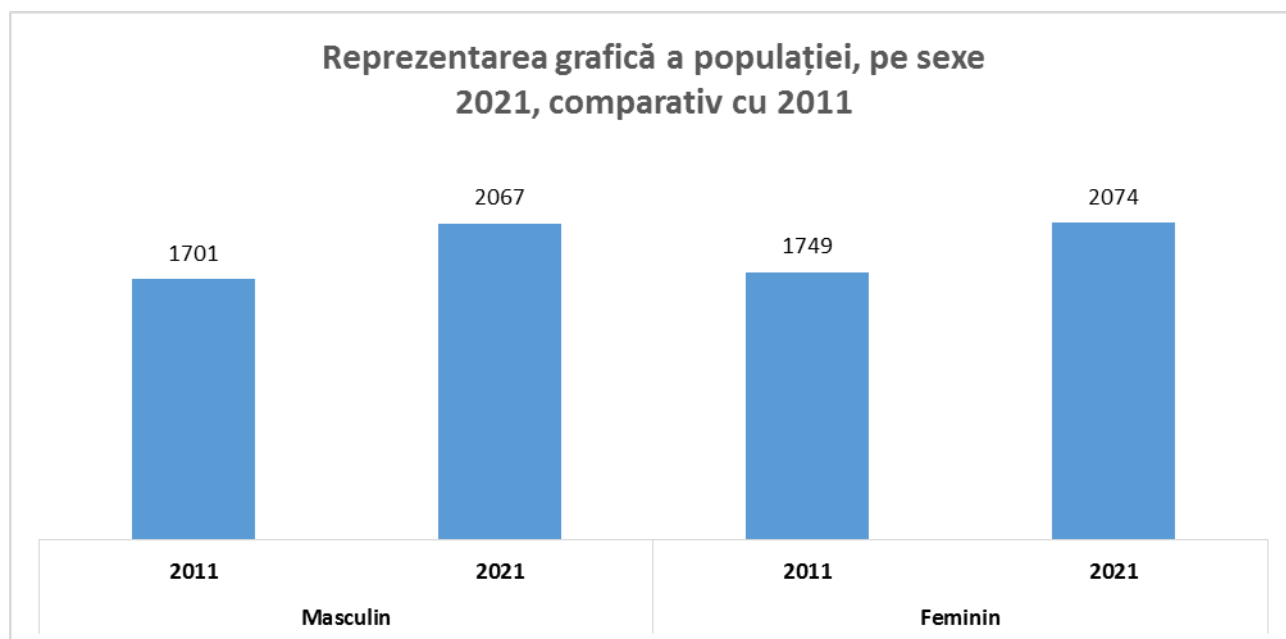

Comparând datele privind repartitia pe sexe a populației la nivelul comunei Tulnici la recensământul din 2011 cu datele înregistrate la 1 ianuarie 2021, observăm un procent mai mare pentru populația de sex feminin .

Tabelul nr. 2 – Repartizarea pe sexe a populației comunei în anul 2021, comparativ cu 2011

Gen	Masculin		Feminin	
	2011	2021	2011	2021
Populație	1701	2067	1749	2074

Graficul nr. 2 - Reprezentarea grafică a populației, pe sexe – 2021, comparativ cu 2011

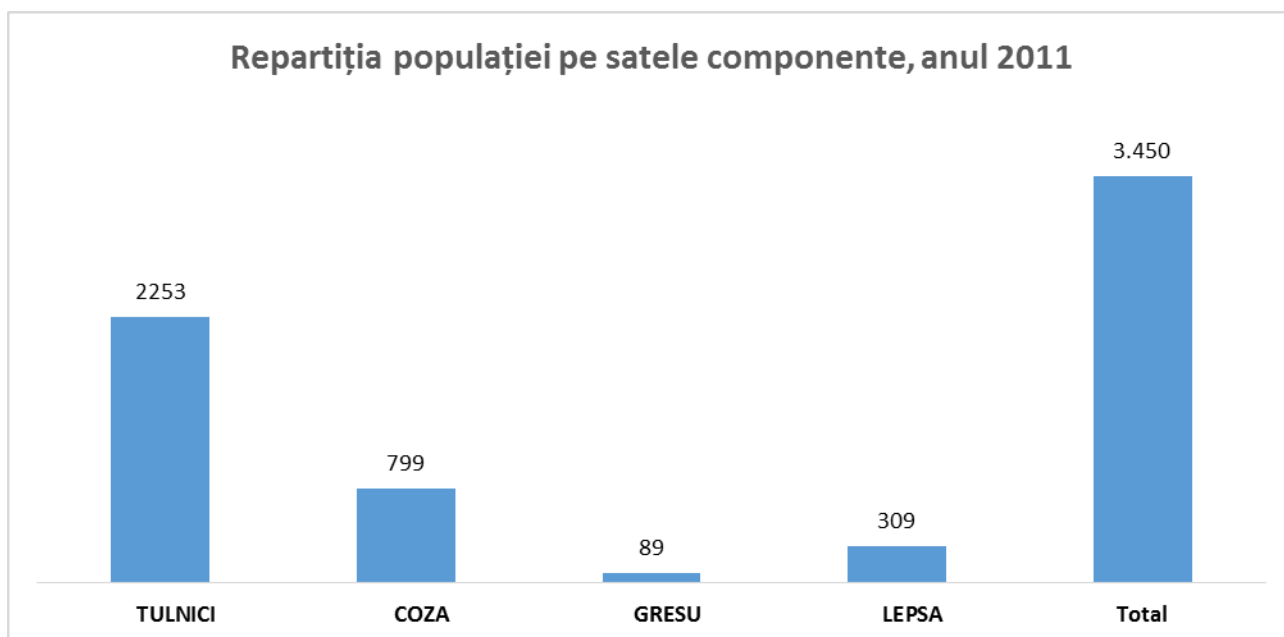

Conform recensământului efectuat în 2011, repartitia populației pe satele componente ale comunei Tulnici era următoarea :

Tabelul nr. 3 – Repartitia populației pe satele componente, anul 2011

Nr. crt.	Sate componente	Număr locuitori
1.	TULNICI	2253
2.	COZA	799
3.	GRESU	89
4.	LEPSA	309
	Total	3.450

Graficul nr. 3 – Repartitia populației pe satele componente, anul 2011

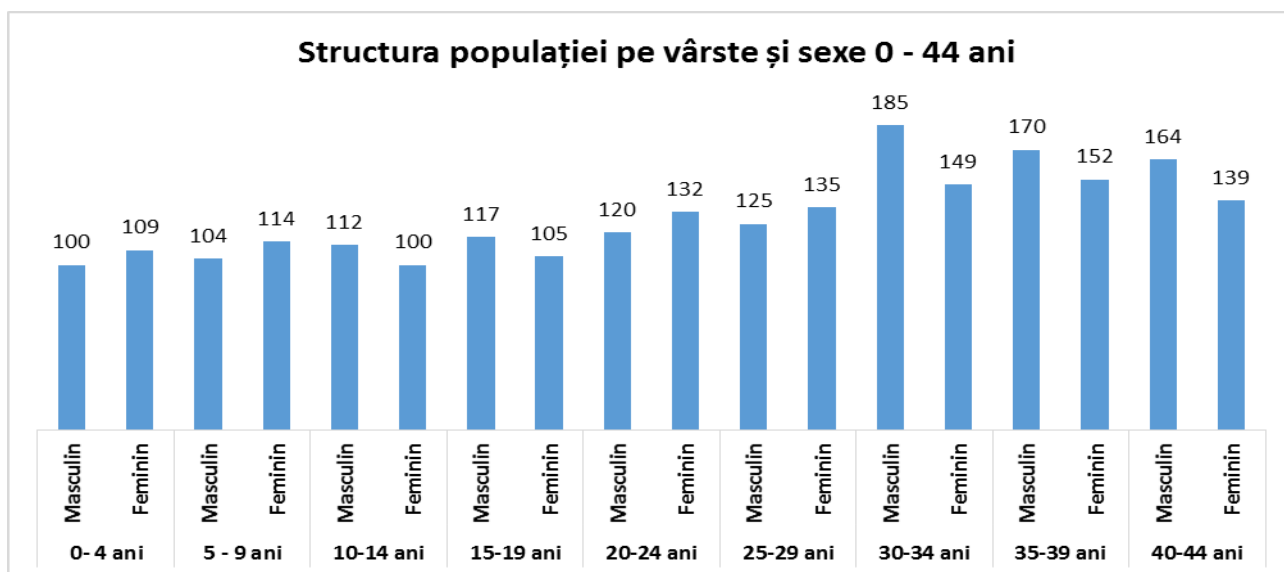

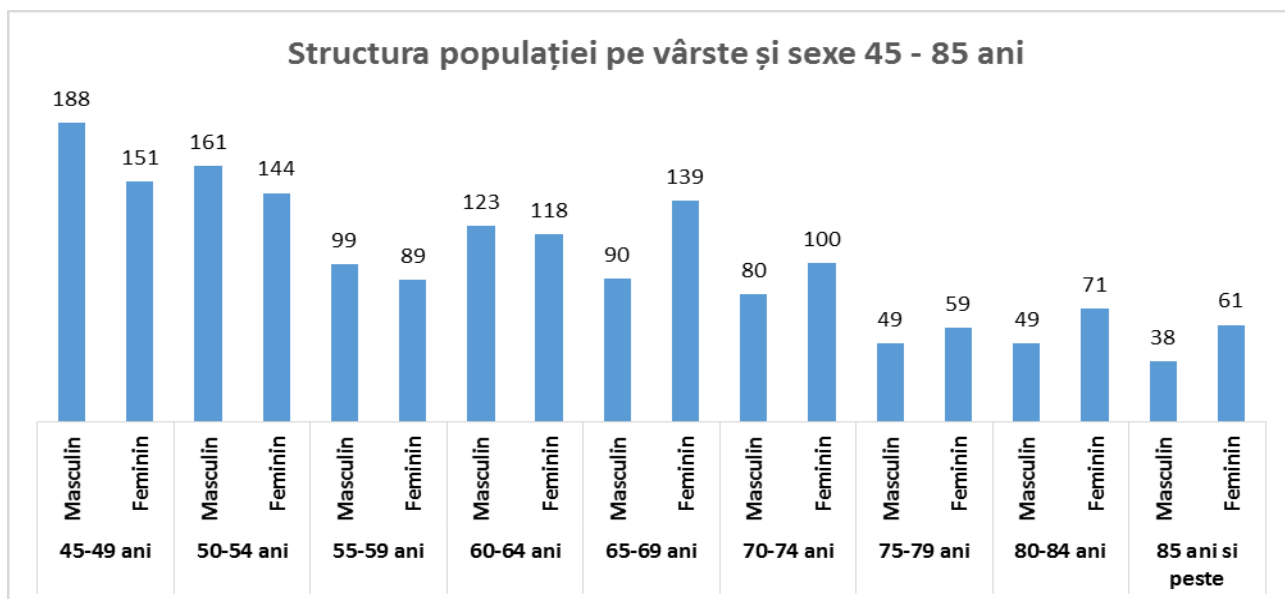
În ceea ce privește structura populației pe vârste și sexe la nivelul comunei Tulnici, conform *Tempo online*, datele aferente anului 2021 înregistrate la acest moment indică următoarea situație :

Tabelul nr. 4 – Structura populației pe vârste și sexe

Varste si grupe de varsta	Sexe	Anul 2020	Varste si grupe de varsta	Sexe	Anul 2020
		Numar persoane			Numar persoane
0- 4 ani	Masculin	100	45-49 ani	Masculin	188
	Feminin	109		Feminin	151
5 - 9 ani	Masculin	104	50-54 ani	Masculin	161
	Feminin	114		Feminin	144
10-14 ani	Masculin	112	55-59 ani	Masculin	99
	Feminin	100		Feminin	89
15-19 ani	Masculin	117	60-64 ani	Masculin	123
	Feminin	105		Feminin	118
20-24 ani	Masculin	120	65-69 ani	Masculin	90
	Feminin	132		Feminin	139
25-29 ani	Masculin	125	70-74 ani	Masculin	80
	Feminin	135		Feminin	100
30-34 ani	Masculin	185	75-79 ani	Masculin	49
	Feminin	149		Feminin	59
35-39 ani	Masculin	170	80-84 ani	Masculin	49
	Feminin	152		Feminin	71
40-44 ani	Masculin	164	85 ani si peste	Masculin	38
	Feminin	139		Feminin	61

Graficul nr. 4.1 – Structura populației pe vârste și sexe

Graficul nr. 4.2 – Structura populației pe vârste și sexe

Se poate ușor observa că, în cazul persoanelor cu vârste între 65 de ani și 85 de ani și peste, populația de sex feminin este majoritară .

Durata medie a vieții, pe sexe, în perioada 2016 - 2020, la nivel județean, se prezintă după cum urmează :

Tabelul nr. 5 - Durata medie a vieții, pe sexe și medii¹

Ani	2016	2017	2018	2019	2020
Ambele sexe	75,77	75,67	75,62	75,68	75,85
Masculin	72,11	71,98	71,76	71,57	71,77
Feminin	79,64	79,56	79,71	80,09	80,21

În continuare prezentăm situația privind mișcarea naturală a populației comunei Tulnici în perioada 2013 - 2020 .

Tabelul nr. 6 – Mișcarea naturală a populației comunei Tulnici

Categorie / Ani	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Născuți vii	52	38	45	44	44	47	48	28
Decedați	47	52	44	51	62	57	48	69
Spor natural	5	-14	1	-7	-18	-10	0	-41

¹Sursă informații: <https://VRANCEA.insse.ro/produse-si-servicii/statistici-judetene/populatia/>

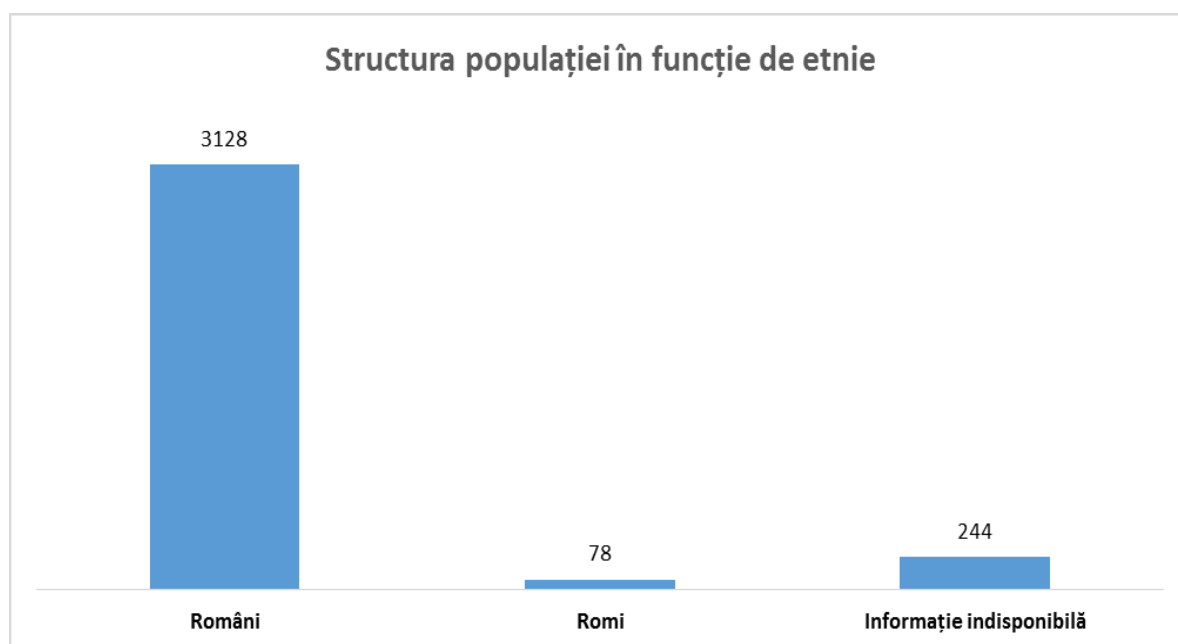
În situația prezentată s-a evidențiat **sporul natural**, un indicator demografic dependent de natalitate și mortalitate, care se calculează pe baza diferenței dintre rata de natalitate și rata de mortalitate generală într-o anumită perioadă de timp, sau diferența dintre numărul născuților vii și cel al deceselor în rândul unei populații determinate într-o perioadă de timp. După cum se poate observa, la nivelul comunei Tulnici sporul natural este preponderent negativ .

Din punct de vedere **etnic**, majoritatea locuitorilor este reprezentată de români, urmată de romi iar pentru circa 7,07 % din populație, apartenența etnică nu este cunoscută .

Tabelul nr. 7 – Structura populației în funcție de etnie

Etnie	Număr locuitori
Români	3128
Romi	78
Informație indisponibilă	244

Graficul nr. 5 – Structura populației în funcție de etnie

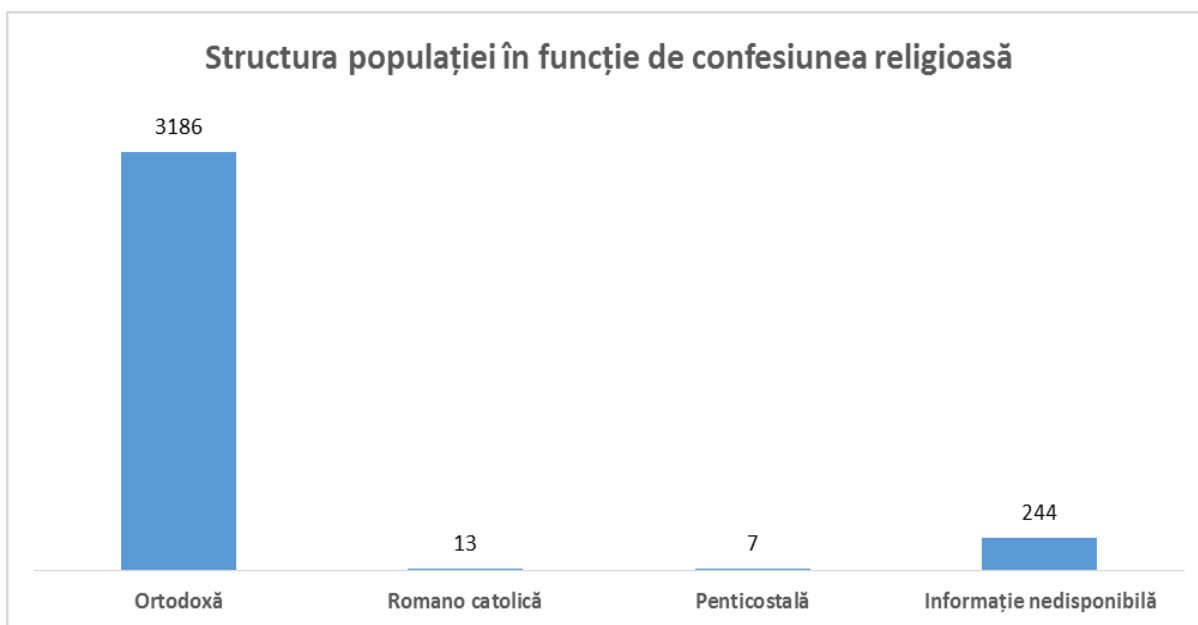

În ceea ce privește confesiunea religioasă, conform datelor oficiale populația comunei este majoritar ortodoxă .

Tabelul nr. 8 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

Confesiunea religioasă	Număr locuitori
Ortodoxă	3186
Romano catolică	13
Penticostală	7
Informație nedisponibilă	244

Graficul nr. 6 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

3.2.Evoluția populației. Procesul de migrare

Conform datelor furnizate de ultimul recensământ al populației României din anul 2011, populația comunei Tulnici era de **3.450** locuitori, din care 1701 de sex masculin și 1749 de sex feminin.

Tot atunci s-au înregistrat un număr de 2424 locuințe convenționale, dintre care : 2411 locuințe private și 6 clădiri de stat și 7 clădiri ale cultelor religioase, numărul mediu de persoane pe o gospodărie a populației fiind de **2,27** .

Casele sunt de mărimi diferite, în funcție de starea materială a proprietarului și numărul membrilor familiei, dar predomină același model arhitectonic, specific satelor din zonă .

Starea construcțiilor este bună, majoritatea caselor având lucrări de renovare.

Din tabelul de mai jos rezultă situația locuințelor existente și suprafața locuibilă pentru comuna Tulnici în perioada 2016 – 2020 .

Tabelul nr. 9 – Situația locuințelor existente și suprafața locuibilă

Ani	2016	2017	2018	2019	2020
Locuințe existente	2605	2611	2623	2645	2663
Suprafața locuibilă – m ²	152125	152630	153819	155414	156774

Conform datelor furnizate prin intermediul *Tempo Online*, numărul plecărilor cu domiciliul este mai mic decât numărul stabilirilor cu domiciliul în comuna Tulnici. O imagine a procesului de migrare în perioada 2016 - 2020 la nivelul comunei Tulnici o putem desprinde urmărind datele prezentate în tabelul de mai jos :

Tabelul nr. 10 – Mișcarea migratorie a populației comunei Tulnici

Nr. crt.	Categorie	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Stabiliri de reședință	42	32	26	37	36
2.	Plecări cu reședință	46	46	52	36	56
3.	Stabiliri cu domiciliul	78	50	55	82	66
4.	Plecări cu domiciliul	48	72	66	53	57
5.	Emigranți definitivi	0	0	2	2	1

3.3. Forța de muncă și șomajul

Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii. Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și a șomajului față de inactivitate.

Sub aspectul ocupării forței de muncă, facem precizarea că majoritatea locuitorilor au ca principală sursă de venit, prelucrarea lemnului iar, pe lângă această activitate se mai practică și agricultura și creșterea animalelor, fără a exista evidențe clare în acest sens. Activitățile afectate agriculturii au o gamă largă și admit participarea persoanelor de la vârste mici până la cele foarte înaintate, inclusiv a persoanelor antrenate în alte profesii (după orele de program). Principalele activități în comună sunt : prelucrarea lemnului, creșterea animalelor, agricultura (porumb, cartofi) și legumicultura .

Prezentăm mai jos numărul mediu de salariați din comuna Tulnici în perioada 2012 – 2019 .

**Tabelul nr. 11 – Numărul mediu de salariați din comuna Tulnici în perioada
2012 - 2019**

An	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Număr mediu salariați	303	304	310	326	330	332	330	331

Conform datelor oficiale², la nivelul județului VRANCEA, la data de referință 31.01.2020, rata șomajului era de 3,7 % (4 % bărbați și 3,3 % femei) . Rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă .

În cele de mai jos prezentăm situația șomerilor din comuna Tulnici în perioada septembrie 2020 – iunie 2021 .

**Tabelul nr. 12 – Situația șomerilor din comuna Tulnici în perioada
09.2020 – 06.2021**

Luna	09.20	10.20	11.20	12.20	01.21	02.21	03.21	04.21	05.21	06.21
T	33	31	34	33	31	32	41	38	40	46
M	17	17	21	19	19	18	21	20	20	20
F	16	14	13	14	12	14	20	18	20	26

² Date preluate din Buletinul statistic lunar al județelor nr. 1/2020, disponibil la adresa <https://insse.ro/cms/ro/content/buletinul-statistic-lunar-al-jude%C5%A3elor-nr12020>

4. Infrastructura serviciilor de educație și sociale

4.1. Educație

Pe raza teritoriului administrativ al comunei Tulnici funcționează o instituție de învățământ cu personalitate juridică, Școala Gimnazială Tulnici care are în subordine : trei școli cu clasele 0-VIII, dintre care una în construcție, în satul de reședință și 2 grădinițe .

- Școala cu clasele 0 - VIII Ion Diaconu Tulnici ;
- Școala cu clasele 0 - VIII Tulnici;
- Școala cu clasele 0 - VIII Coza ;
- Grădinița cu program normal Tulnici ;
- Grădinița cu program normal Coza ;

Școala cu clasele 0 - VIII Ion Diaconu Tulnici (în construcție) ;

Școala veche cu clasele 0 - VIII Tulnici;

Școala cu clasele 0 - VIII Coza ;

Grădinița cu program normal Tulnici ;

Grădinița cu program normal Coza ;

Referitor la nivelul de pregătire al locuitorilor comunei Tulnici, recensământul populației din anul 2011 furnizează următoarele date :

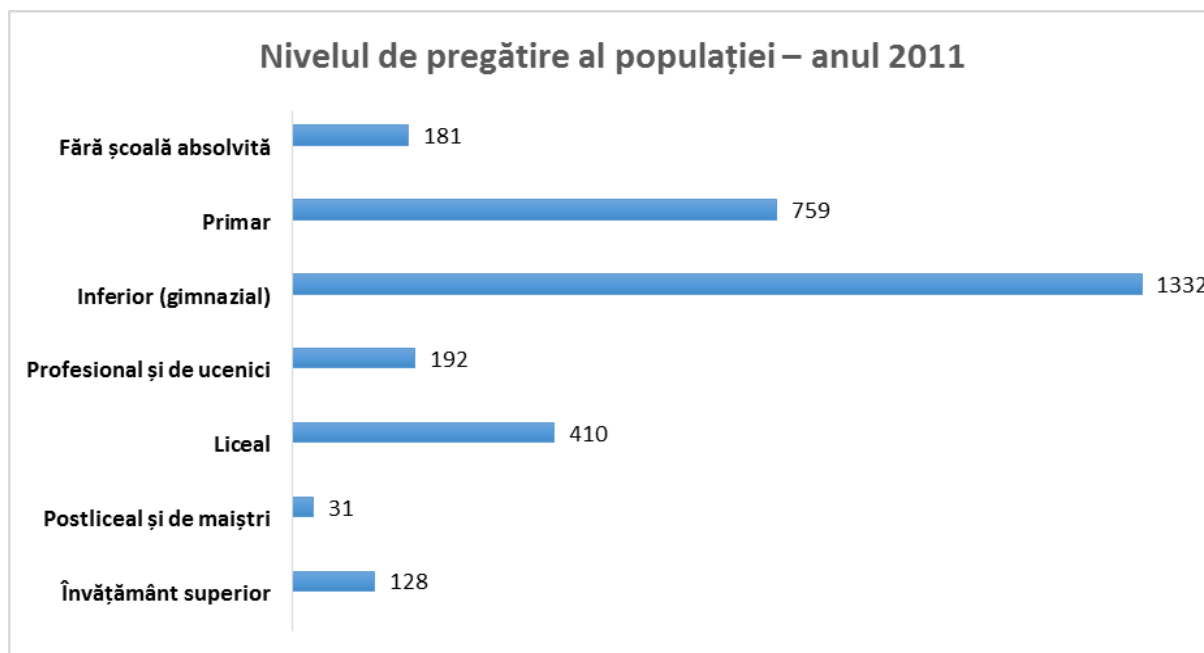
Tabelul nr. 13 – Nivelul de pregătire al populației – anul 2011

Nivel	Învățământ superior	Postliceal și de maiștri	Liceal	Profesional și de ucenici	Inferior (gimnazial)	Primar	Fără școală absolvită
Populație	128	31	410	192	1332	759	181

Din datele prezentate rezultă că 60,61 % din totalul populației stabile în vârstă de 10 ani și peste sunt absolvenți de învățământ primar și gimnazial, 5,57 % - absolvenți învățământ profesional și de ucenici, 11,88 % - absolvenți învățământ liceal, 0,90 % - învățământ postliceal, 3,71 % - absolvenți învățământ superior, înregistrându-se și un procent de 5.25 % fără școală absolvită .

La recensământul din anul 2011, în comuna Tulnici s-au înregistrat 75 persoane analfabete, 19 de sex masculin și 56 de sex feminin .

Graficul nr. 7 – Nivelul de pregătire al populației

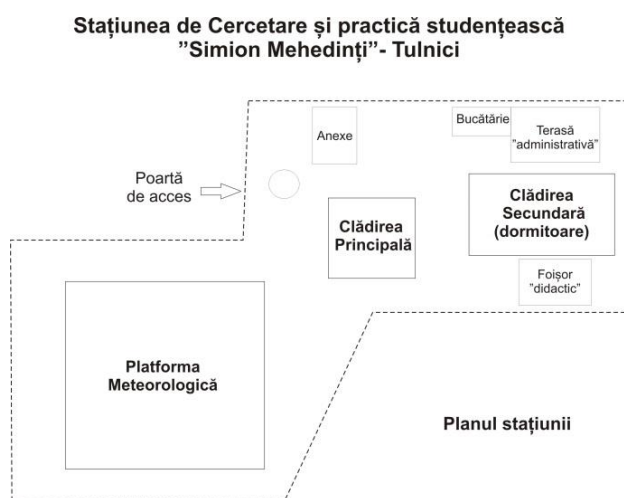

La nivelul comunei se mai află amplasată Stațiunea de cercetare științifică și practică studențească „Simion Mehedinți” Tulnici - Jud. Vrancea

Din momentul preluării în administrarea Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași – Facultatea de Geografie și Geologie, Departamentul de Geografie, stația meteorologică a devenit Stațiunea de cercetare și practică studențească "Simion Mehedinți", Tulnici – Vrancea, diversificându-și astfel activitatea în primul rând pe plan didactic și mai apoi pe cel de cercetare.

Prin poziția geografică de excepție, Stațiunea de cercetare și practică studențească "Simion Mehedinți" din localitatea Tulnici a reprezentat în ultimii 15 ani un punct extrem de important în organizarea și efectuarea practicilor de teren prevăzute în cadrul programei didactice a Departamentului de Geografie, Facultatea de Geografie și Geologie.

Principalele acțiuni anual desfășurate în cadrul stațiunii sunt:

- Practică de specialitate a studenților geografi din Chișinău, Universitatea de Stat din Tiraspol, cu sediul în Chișinău, Republica Moldova (25 iunie – 5 iulie)
- Practică de specialitate Master Riscuri naturale și amenajarea teritoriului (15-25 iunie)
- Practică de specialitate Licență Geografie, Geografia Mediului (4-5 grupe, aprox. 7 iulie – 5 august)
- Aplicație practică cu studenții medaliați la Olimpiada Națională de Geografie organizată de Departamentul de Geografie, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași (aprox. 5-15 august)
- Aplicații de teren în cadrul unor manifestări științifice organizate de Facultatea de Geografie – septembrie (ex. Simpozionul Factori și procese pedogenetice din zona temperată).

4.2. Sănătate și servicii sociale

În comuna Tulnici există un dispensar medical, deservit de un doi medici de familie și patru asistenți medicali.

De asemenea, pe raza comunei există trei farmacii, un cabinet stomatologic, și un cabinet veterinar. În prezent, primăria Tulnici a depus un proiect de reabilitare , modernizare si dotare centru medical din comuna Tulnici la Compania Națională de Investiții.

Pe raza comunei Tulnici există un centru I.S.U funcțional inaugurat în anul 2021, precum și o unitate SMURD, încă nefuncțională .

ISU Vrancea – Punct de lucru Tulnici

Serviciul de asistență socială din cadrul Primăriei Comunei Tulnici nu este licențiat ca furnizor de servicii sociale, pe raza comunei nefuncționând alte entități prestatoare de servicii sociale .

Dispensar medical - Tulnici

5. Infrastructura

5.1. Infrastructura de transport

Legătura comunei Tulnici cu celelalte localități ale județului este asigurată prin căi rutiere de comunicație, lipsind cele feroviare . Localitatea se afla la o distanță de 61 km fata de reședința de județ .

Căi rutiere

Pe teritoriul comunei există următoarele trasee rutiere :

- Drumul național DN 2D (Focșani - Tulnici – Târgu Secuiesc) ;
- Drumul national DN 2L (Lepșa - Mănăstirea Lepșa - Soveja) ;
- Drumul județean DJ 205 L (Tulnici – Coza - Păulești – Vrâncioaia) ;
- Drumul județean DJ 205 L (Soveja – Negrileşti)
- Drumul communal DC 68 (Tulnici - Coza) ;
- În prezent, din totalul străzilor din localitate : 15,8 km se află în reabilitare, 5 km sunt modernizați și 8,6 km se află în faza de contractare în vederea reabilitării ;
- Drumuri de exploatare agricolă .

Transportul public de persoane

În comuna Tulnici există trei operatori de transport în comun care asigură cursele necesare spre localitățile limitrofe și spre reședința de județ .

În interiorul localităților, transportul locuitorilor este asigurat prin mijloace proprii de locomoție (biciclete, mașini, căruțe, etc).

Căi de comunicație feroviare

Pe raza comunei nu se află căi de comunicație feroviare, cea mai apropiată gară aflându-se la 61 km în municipiul Focșani .

Căi de comunicație aeriene

Comuna Tulnici se află la 61 km față de Aeroportul Internațional Focșani .

5.2. Dotări tehnico-edilitare

5.2.1. Alimentarea cu apă a localităților comunei

Comuna Tulnici are în implementare două proiecte de introducere a rețelei publice de alimentare cu apă și canalizare : „*Reabilitare și extindere sistem de alimentare cu apă, comuna Tulnici, județul Vrancea – rest de executat*” în satele Tulnici și Coza, prin care urmează să fie racordate un număr de 1000 gospodării și *Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, județul Vrancea*”, etapa a II-a , implementat de către Consiliul Județean Vrancea, prin care urmează să se introducă rețeaua publică de alimentare cu apă și canalizare în satele Lepșa și Greșu .

5.2.2. Canalizarea menajeră

În comuna Tulnici nu există rețea de canalizare menajeră, autoritatea publică locală având în implementare proiectul *Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, județul Vrancea*”, etapa a II-a , implementat de către Consiliul Județean Vrancea, prin care urmează să se introducă rețeaua publică de alimentare cu apă și canalizare în satele Lepșa și Greșu .

5.2.3. Alimentarea cu energie electrică și iluminatul stradal

Comuna Tulnici este alimentată cu energie electrică din Sistemul Energetic Național, sistemul public deservind un număr de 4168 gospodării din localitate . Apariția unor locuințe noi pe raza comunei Tulnici presupune amenajări suplimentare a rețelelor electrice existente .

În ceea ce privește iluminatul public, acesta a fost modernizat prin introducerea tehnologiei LED în proporție de 80 % .

5.2.4. Telefonie, televiziune, internet

Principalul operator de telecomunicații este RCS - RDS, care furnizează atât servicii de telefonie fixă și mobilă, cât și televiziune și acces la internet.

Alți operatori de telecomunicații la nivelul comunei Tulnici: VODAFONE, ORANGE, DIGI și TELEKOM.

Operatorii de telefonie mobilă au acoperire aproape în totalitate în zona comunei Tulnici, motiv pentru care semnalul este bun.

5.2.5. Alimentarea cu energie termică

Căldura locuințelor se asigură individual prin utilizarea cu combustibil solid – lemne și pește. În același mod se asigură și apa caldă menajeră în gospodăriile populației .

5.2.6. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Tulnici nu este alimentată prin sistemul public de gaze naturale .

5.2.7. Gospodărie comunală și salubritate

Comuna Tulnici are propriul serviciu de colectare separată al deșeurilor comunale și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeurile de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori prin S.C. SERVICIUL UTILITĂȚI PUBLICE TULNICI S.R.L. Societatea deține licență ca operator de salubritate, colectarea și transportul deșeurilor menajere fiind făcute cu utilaje proprii .

Serviciul pentru situații de urgență, S.V.S.U. este dotat cu mașină autospecială pentru pompieri.

Cu privire la gospodăria locală, măturatul stradal, întreținerea zonelor verzi (toaletare arbori, tuns iarba, tuns garduri vii, etc), a trotuarelor și arterelor de circulație auto, (reparații, deszăpezire) acestea se fac prin Serviciul de gospodărie comunală al primăriei care are în dotare o vidanță, un blădoexcavator, un autogreder și un tractor. În perspectiva modernizării parcului auto privind mentenanța din comună, se dorește achiziționarea unor utilaje noi, performante, cu consum redus de combustibil și mai puțin poluante .

6. Activitatea economică

Profilul economic al comunei este marcat în mod deosebit de activități în prelucrarea lemnului, turism, legumicultură, creșterea animalelor și agricultură.

Economia comunei este completată și de alte activități cu caracter :

- comercial;
- industrial;
- prestări de servicii;
- comerț.

6.1.Agricultura

În prezent, majoritatea locuitorilor au ca activități principale : prelucrarea lemnului, creșterea animalelor, agricultura (porumb, cartofi) și legumicultura .

Din totalul suprafeței teritoriului administrativ al comunei, **15,85 %** este reprezentat de terenurile agricole. Categoriile de terenuri agricole identificate la nivelul comunei Tulnici sunt următoarele :

Tabelul nr. 14 – Categoriile de terenuri agricole în comuna Tulnici

Categoriile de folosință teren	Suprafață Hectare
• Total	22728
• Agricolă	3603
Arabilă	227
Pășuni	1520
Fânețe	1825
Vii si pepiniere viticole	11
Livezi si pepiniere pomicole	20

Principalele culturi vegetale practicate în județul VRANCEA sunt cele de cereale, suprafața cultivată, într-un an caracterizat prin condiții normale de practicare a agriculturii (temperatură, umiditate, precipitații) fiind redată în tabelul următor :

Tabelul nr. 15 – Suprafata cultivata cu principalele culturi

	Suprafata cultivata cu principalele culturi	Anul 2020
		Hectare
1. Total		120139
2. Cereale pentru boabe		88223
3. Grau si secara		24848
4. Grau - total		24848
5. Grau comun		24848
6. Orz si orzoaica		3222
7. Orz		1590
8. Ovaz		4620
9. Porumb boabe		55533

10.	Leguminoase pentru boabe	689
11.	Mazare boabe	373
12.	Fasole boabe	315
13.	Plante uleioase	8152
14.	Floarea soarelui	6841
15.	Rapita	1264
16.	Soia boabe	47
17.	Sorg pentru maturi	97
18.	Cartofi - total	1601
19.	Cartofi timpurii,semitimpurii si de vara	405
20.	Cartofi de toamna	1196
21.	Legume - total	4666
22.	Tomate	991
23.	Vinete	243
24.	Ceapa uscata	874
25.	Usturoi uscat	190
26.	Varza alba	622
27.	Ardei	772
28.	Radacinoase comestibile	349
29.	Legume cultivate in camp	2395
30.	Legume proaspete din gradinile familiale	2263
31.	Pepeni verzi si galbeni	150
32.	Furaje verzi din teren arabil	18887
33.	Furaje perene	8262
34.	Lucerna	6866
35.	Trifoi	394
36.	Furaje verzi anuale	10625
37.	Porumb verde furajer	210
38.	Radacinoase furajere	95
39.	Livezi pe rod	2747
40.	Teren arabil in repaus	1809

Sursă date: tempo online

Solul de aici favorizează dezvoltarea tuturor ramurilor agriculturii .

Având în vedere că o suprafață de 1520 ha din teritoriul administrativ al comunei este reprezentată de pășuni, aceasta constituie un factor favorizant pentru creșterea animalelor .

Creșterea animalelor este o altă activitate desfășurată de locuitorii comunei Tulnici. Din tabelul de mai jos cunoaștem situația animalelor domestice și/sau sălbatice crescute în captivitate, în condițiile legii, la nivelul primului semestru al anului 2021 .

Tabelul nr. 16 – Efective de animale – comuna Tulnici

Specii de animale	Număr
▪ Bovine	357
▪ Ovine	465
▪ Caprine	120
▪ Porcine	105
▪ Păsări	3500

Sursă date: UAT Tulnici - 2021

Față de cele expuse, apreciem că agricultura comunei Tulnici este una se subzistență sau semi-subzistență.

Multe întreprinderi din zonă se confruntă cu lipsa capitalului pentru investiții. Din cauza acestui lucru, inovațiile – asociate de multe ori cu riscul de pierdere, pătrund cu greutate, fie că este vorba de tehnologii noi de cultură, fie că este vorba de metode de prelucrare, promovare sau vânzare a produselor. Încurajarea și sprijinirea adoptării de metode noi, în cadrul unor proiecte-pilot, ar oferi soluții și ar constitui modele de succes pentru economia zonei.

Marii fermieri tind să facă o agricultură mai performantă, fiind cei care au beneficiat cel mai mult de finanțările ce le-au facilitat crearea unei baze tehnologice moderne și trebuie sprijiniți să continue aceste investiții. Lipsa infrastructurii de irigații limitează producția la culturile care fac față nivelului scăzut al precipitațiilor din zonă.

În agricultura la scară mică, tehnologia modernă nu a pătruns decât în puțină măsură, ceea ce o face slab performantă și îi închide calea către piață. Agricultorii de subzistență sau semisubzistență au un potențial mare de dezvoltare, însă se confruntă cu lipsa tehnologiei adecvate, lipsa cunoștințelor de specialitate în agricultură și lipsa cunoștințelor antreprenoriale. Agricultura practică de către această categorie are un randament scăzut, iar atitudinea față de asociere este una negativă. În absența asocierii, nivelul competitivității este scăzut, contactul cu consumatorii este

unul foarte costisitor. Producătorii se descurcă individual și își creează propriul lanț de distribuție, dar nu explorează soluții care s-au dovedit a fi de succes în alte zone ale țării, ca de exemplu asocierea în anumite faze ale producției, promovării și distribuției. Producțiile certificate ecologic sunt încă în faza incipientă și cu mare potențial de dezvoltare, având în vedere cererea tot mai crescută din mediul urban.

Analizând agricultura practică în comuna Tulnici, putem aprecia că aceasta se caracterizează printr-o fărâmițare excesivă a terenurilor, existând însă posibilitatea dezvoltării fermelor individuale, ca structuri de bază ale agriculturii tradiționale și ca suport pentru dezvoltarea sistemului agricol competitiv al zonei. Pentru perioada următoare este necesară încurajarea tendinței de grupare a micilor proprietari de teren în asociații agricole, justificată de lipsa resurselor financiare a producătorilor individuali și de posibilitățile eficiente pe care le oferă exploatarea unui teren mai mare. În acest fel s-ar rezolva și problema valorificării produselor, la acest moment nefiind asigurată o piață sigură de desfacere, fiecare producător fiind nevoit să-și caute posibilitatea de valorificare.

6.2. Alte activități economice desfășurate pe raza comunei

Agricultura contemporană nu este una care să poată ocupa întreaga populație a unei comunități rurale. De multe ori, ieșirea din agricultură este o soluție mai bună decât încercarea creșterii venitului din agricultură, aceasta fiind o tendință contemporană în toate societățile rurale cu un grad scăzut de dezvoltare. Dintre barierele care stau în calea dezvoltării micilor afaceri nonagricole distingem: lipsa cererii locale, lipsa capitalului, lipsa contactelor de afaceri, lipsa competențelor.

6.3.Operatorii economici

În prezent, în comuna Tulnici funcționează un număr de 330 societăți comerciale, dintre care 210 societăți comerciale au sediul social în comună (13 societăți comerciale în satul Coza, 6 societăți comerciale în satul Greșu, 65 societăți comerciale în satul Lepșa și 126 societăți comerciale în satul Tulnici) . Principalele societăți comerciale care funcționează în comună sunt : S.C. 93 BVL S.R.L cu cifră de afaceri, în anul 2020, de 7,1 milioane lei, S.C. FLOBIZ S.R.L, cu cifră de afaceri, în anul 2020, de 4,3 milioane lei și S.C. RAR FOREST S.R.L cu cifră de afaceri, în anul 2020, de 3 milioane lei .

7. Cultură, sport și agrement

7.1. Infrastructura culturală

Monumente istorice, valori ale patrimoniului cultural și istoric .

Două obiective din comuna Tulnici sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Vrancea ca monumente de interes local, ambele fiind clasificate ca monumente de arhitectură. Unul este biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din incinta mănăstirii Lepșa, construită în anii 1930–1936. Celălalt este biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din satul Coza, clădire ridicată în 1873.

Tabelul nr. 17 – Lista monumentelor istorice din comuna Tulnici

Cod LMI	Denumire	Localitate	Localizare	Datare/ Creatori
VN-II-m-B-06506	Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”	sat COZA; comuna TULNICI	Pe malul drept al râului Coza, la 1 km de DN Focșani - Greșu - Brașov	1873
VN-II-m-B-06514	Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”	sat LEPSA; comuna TULNICI	În incinta Mănăstirii Lepșa, la 1 km de șoseaua Tulnici - Ojdula	1930 - 1936

Mănăstirea Lepș a fost întemeiată în anul 1774, când un ucenic al Sfântului Vasile de la Poiana Mărului ridica un schit. Nu se cunoaște viața călugărilor care au trăit aici, din anul înființării și până în 1929 nu există documente care să ne spună câți monahi au fost aici și cum a curs viața lor în inima munților. Se crede însă că la Mănăstirea Lepșa ar fi funcționat un centru de îngrijire a bolnavilor. Anul 1929 a reprezentat o mare cumpănă pentru frații din mănăstire. Un incendiu devastator a izbucnit aici. Biserica și celelalte construcții au fost distruse. Toate sfintele icoane au pierit în mijlocul flăcărilor, cu excepția uneia. Icoana Sfântului Nicolae, pictată în secolul al XVII-lea, se afla în chilia starețului când nenorocirea a lovit obștea și, ca prin miracol, a scăpat nevătămată.

Biserica nouă va fi ridicată în anul 1936. La câțiva ani de la incendiu, în 1934, Carol al II-lea a vizitat mănăstirea și a făcut o danie: un policandru. Tot cu ocazia construirii noii biserici, Mănăstirea Lepșa a primit de la Ierusalim o icoană veche, din 1584, care înfățișează chipurile Mântuitorului și Fecioarei Maria.

În 1952, Lepșa devine mănăstire de maici, venite de la Mănăstirea Troțușanu. Dar liniștea nu a durat mult: în 1960, măicuțele au fost alungate și mănăstirea desființată. Comuniștii au transformat-o în depozit forestier, apoi în grajd și în cele din urmă în tabără școlară. Părăsită în vremea comuniștilor, mănăstirea va fi reînființată în anul 1990. Astăzi ea are și o biserică nouă din zid.

Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Schitului Lepșa este așezată în centrul incintei mănăstirii de maici, fiind refăcută între anii 1930-1936, pe același amplasament, după ce biserica veche a ars în 1929. Figurează p Lista Monumentelor Istorice din anul 2010 cod LMI VN-II-m-B-06514.

BISERICILE

Locuitorii comunei Tulnici, fiind în marea lor majoritate creștini ortodocși, în comună există 5 biserici ortodoxe și o mănăstire, după cum urmează :

➤ Biserica Ortodoxă Mihail și Gavril din satul Tulnici ;

➤ Biserica Ortodoxă Sfinții Apostoli Petru și Pavel din satul Coza ;

➤ **Biserica Ortodoxă Sfântul Ioan Botezatorul din satul Coza ;**

➤ **Biserica Ortodoxă Sfântul Ierarh Nicolae din satul Lepșa ;**

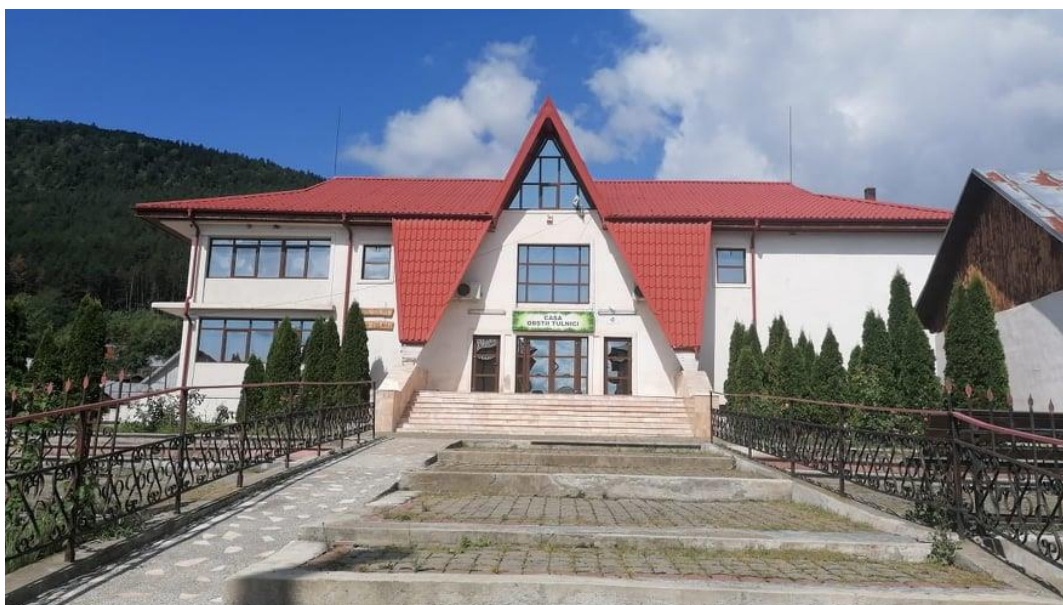
➤ **Biserica Ortodoxă Sfinții Împărați Constantin și Elena din satul Greșu ;**

CĂMINELE CULTURALE

Comuna Tulnici dispune de două săli de festivități denumite Case Obștești, în satele Coza și Tulnici, unde se organizează diferite evenimente de importanță majoră în viața populației din comunitate: adunări populare, reuniuni, evenimente culturale, etc.

Casa Obștii Tulnici

Casa Obștii Coza

BIBLIOTECA

Există o bibliotecă la nivelul comunei care își desfășoară activitatea în satul de reședință și căreia i s-a atribuit numele poetului și profesorului Ion Baci, o personalitate marcantă a comunității tulnicene și nu numai, un aprig luptător pentru dreptate și libertate.

MUZEE

La nivelul comunei Tulnici nu există un muzeu local, existând doar o expoziție privată, denumită Muzeul etnografic Odaia Mariei din satul Lepșa.

7.2. *Agenda culturală a UAT*

Agenda culturală a comunei Tulnici nu are un conținut vast dar sunt marcate evenimente anuale cu prilejul sărbătorilor locale de ordin religios sau ale instituțiilor de învățământ.

În anul 2019 a avut loc inițiativa de a se organiza **Zilele comunei Tulnici**, fiind desfășurată prima ediție, fiind apoi întreruptă datorită situației de la nivel mondial privind pandemia cu virusul SARS COV 2.

„Zilele Ion Baci” - au fost organizate la nivelul anului 2019 o serie de manifestări culturale dedicate poetului și profesorului Ion Baci, eveniment cultural desfășurat cu sprijinul Primăriei Comunei Tulnici și Societatea pentru carte și dezvoltare rurală „Ion Baci”.

7.3. *Sport și agrement*

La nivelul comunei Tulnici nu s-a investit în amenajarea unui parc sau a unor terenuri de sport publice, unde locuitorii și copiii să își poată petrece timpul liber și pentru recreere, însă acestea reprezintă priorități pentru perioada 2021-2027.

Activitățile de recreere și de agrement se pot desfășura în numeroasele locații private (pensiuni, hoteluri, cabane turistice) care au amenajate locuri de joacă pentru copii, terenuri de sport, piscine, și chiar posibilități de călărie, închiriere biciclete, atv-uri, etc

8. Turismul

Prezența mai multor obiective turistice, monumente istorice importante, biserici, precum și cadrul natural, reprezintă o atracție pentru potențialii vizitatori / turiști, care sunt iubitori de munte și natură.

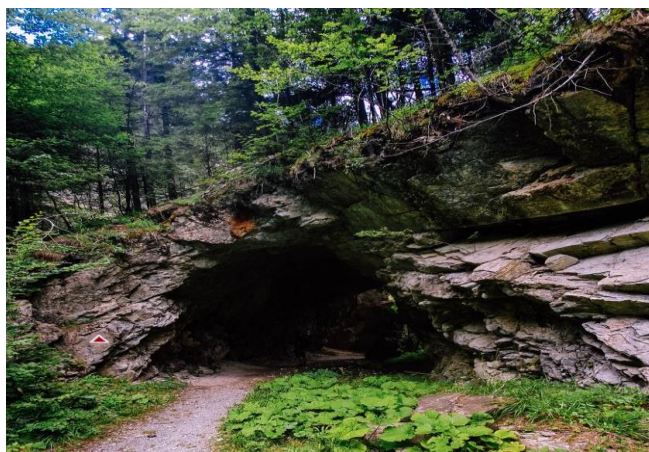
Satele Lepșa, Greșu și Tulnici sunt stațiuni montane care fac legătura între Transilvania și Moldova și sunt locuri ideale pentru pasionații de drumeții în natură, trasee montane și ciclism alpin.

➤ **Cascada Putnei** (Săritoarea Putnei) este o arie protejată de interes național situată în județul Vrancea, pe teritoriul administrativ al comunei Tulnici, în apropierea satului Lepșa . Are circa 80 de metri lungime, iar apa se strânge într-un lac cu adâncimea de aproximativ 12 metri. În prezent Cascada Putnei este inclusă în Parcul Natural Putna Vrancea, ca zonă de management durabil .

► **Cheile Tișitei** reprezintă o rezervație naturală din Munții Vrancei. Traseul începe din stațiunea turistică Lepșa, de pe șoseaua principală și se parcurge în trei zile ajungându-se în cele din urmă în satul Coza. Rezervația Naturală Tișita - Arie protejată de tip mixt (hidrogeomorfologic, forestier, floristic, faunistic și de peisaj). Rezervația cuprinde cea mai mare parte a bazinului hidrografic al Tișitei (bazinul mijlociu și inferior al Tișitei).

Tunelul Mare – cu o lungime de aproximativ 267 m

➤ **Parcul Natural Putna -Vrancea** . Aria naturală se află în extremitatea vestică a județului Vrancea (la limita de graniță cu județul Covasna), pe teritoriile administrative ale comunelor Nistorești, Păulești, Soveja și Tulnici și este străbătută de drumul național DN2L, care leagă localitatea Panciu de Lepșa .

➤ **Cascada Din Horn de la Coza** . Ascunsă în cotloanele munților și cu o înălțime de aproape 25 de m, cascada este așezată într-un decor pitoresc, apa prăvălindu-se în gol fără să atingă peretele stâncos, ceea ce îi conferă o frumusețe aparte. La cascadă se ajunge pornind din satul vrâncean Tulnici, urmând drumul local ce trece prin cătunul Fundătura și de aici pe drumul forestier ce însoțește paralel valea pâraului Coza pe o lungime de 16 km, dintre care 11 km sunt practicabili cu o mașina cu garda la sol mai înaltă până aproape de cantonul forestier Alunu .

➤ **Mănăstirea Lepșa - Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Schitului Lepșa** . Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Schitului Lepșa este așezată în centrul incintei mănăstirii de maici, fiind refăcută între anii 1930-1936, pe același amplasament, după ce biserica veche a ars în 1929. Figurează pe Lista Monumentelor Istorice din anul 2010 .

SERVICII DE CAZARE ȘI AGREMENT

În zonă se întâlnesc numeroasele locații private pentru cazare și servire a mesei (pensiuni, hoteluri, cabane turistice, tabere de tineret) care au amenajate locuri de joacă pentru copii, terenuri de sport, piscine, și chiar posibilități de călărie, închiriere biciclete, atv-uri, etc

9. Administrația publică locală

9.1. Structura administrației publice locale

Administrația publică locală se organizează și funcționează în temeiul principiilor generale ale administrației publice prevăzute la partea I titlul III și al principiilor generale prevăzute în Legea nr. 199/1997 pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985, precum și a următoarelor principii specifice:

- ✓ principiul descentralizării
- ✓ principiul autonomiei locale
- ✓ principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local deosebit
- ✓ principiul eligibilității autorităților administrației publice locale
- ✓ principiul cooperării
- ✓ principiul responsabilității
- ✓ principiul constrângerii bugetare.

Sediul Primăriei și al Consiliului Local

Autonomia locală se exercită de către autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunei. Acestea sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.

Comuna Tulnici este administrată de un primar și un consiliu local compus din 13 consilieri. Începând cu alegerile locale din 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice:

Tabelul nr. 18 – Componența Consiliului local al comunei Tulnici – 2020

	Partid	Consilieri	Componența Consiliului				
	Partidul Național Liberal	10					
	Partidul Social Democrat	3					

Primăria este structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, consilierii primarului sau persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului.

Organigrama aparatului de specialitate al Primarului comunei Brazii, aprobată prin Hotărârea Consiliului Local, nr 19 din 24.02.2021, cuprinde un număr total de posturi de 31, din care :

- demnitari : 2 (primar, viceprimar)
- aparatul de specialitate al primarului : 29, din care :
 - de conducere: 2
 - de execuție: 27

În subordinea primarului funcționează :

- Birou economic și administrativ
- Viceprimarul
- Secretarul general
- Compartiment poliție locală

În subordinea secretarului general al comunei se regăsesc :

- Compartiment agricol
- Compartiment secretariat, arhivă și relații cu publicul
- Compartiment asistență socială

În subordinea viceprimarului comunei se regăsesc :

- Compartiment urbanism
- Compartiment achiziții publice

9.2. Cooperare internațională

Comuna Tulnici nu este înfrățită cu alte localități .

9.3. Cooperare intercomunitară

Comuna Tulnici face parte din :

- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “VRANCEA CURATĂ”** s-a constituit prin asocierea tuturor UAT-urilor din județul Vrancea, inclusiv UAT Județ Vrancea, în scopul înființării, organizării, reglementării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciilor de salubritate pe raza de competență a UAT-urilor membre precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional.
- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Asociația Vranceaqua** . Asociația reprezintă o structura de cooperare cu personalitate juridică, având ca obiectiv înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciilor de utilități publice pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente acestor servicii. Asociația este formată din 40 de membrii : Consiliul Județean Vrancea, municipiul Focșani, municipiul Adjud, 3 orașe și 34 comune .

- **Asociația Grupul de Acțiune Locală Țara Vrancei** . Asociația are ca principale obiective : facilitarea accesului fermierilor la informații și cunoștințe care vor contribui la dezvoltarea abilităților în sectorul agricol, adoptarea de practici agricole prietenoase cu mediul, gestionarea riscurilor la care sunt expuse exploatarea și, totodată, care vor asigura un management eficient și profesionist al exploatarea; dezvoltarea exploatarea agricole de pe teritoriul GAL TARA VRANCEI, cu scopul obținerii unor produse locale specifice care să reflecte identitatea zonei și dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole, incluzând tehnologii moderne, inovații și idei noi, precum și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor și a valorii adăugate a produselor agricole .Grupul de

Actiune Locala TARA VRANCEI este format din 15 comune, toate din judetul Vrancea (Barsesti, Cimpuri, Naruja, Negrilesti, Nereju, Nistoresti, Paltin, Paulesti, Racoasa, Spulber, Tulnici, Valea Sarii, Vidra, Vizantea-Livezi, Vrincioaia).

TARA VRANCEI

- **“Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Investiții Teritoriale Integrate Ținutul Buzăului, Prahovei și Vrancei”** include județele Prahova, Vrancea și Buzău și localitățile Urlați, Boldești-Scăieni, Mărășești, Panciu, Odobești, Nehoiu, Pătărlagele, Năeni, Tisău, Breaza, Pietroasele, Merei, Săhăteni, Cernești, Berca, Pârscov, Cozieni, Pănătău, Colți, Bozioru, Odăile, Cănești, Scorțoasa, Beceni, Brăești, Chiliile, Vintilă Vodă, Mânzălești, Lopătari, Bisoca, Valea Salciei, Sărulești, Buda, Podgoria, Gura Teghii, Siriu, Chiojdu, Cătina, Calvinii, Cislău, Bucov, Valea Călugărească, Ceptura, Gura Vadului, Lapoș, Sângeru, Starchiojd, Bătrâni, Posești, Cărbunești, Ariceștii Zeletin, Șoimari, Chiojdeanca, Tătaru, Jugureni, Călugăreni, Vadu Săpat, Predeal-Sărari, Drajna, Surani, Salcia, Fântânele, Plopu, Țifești, Bolotești, Jariștea, Vârteșcoiu, Cărligele, Cotești, Urechești, Popești, Dumbrăveni, Bordești, Tâmboești, Slobozia Bradului, Dumitrești, Chiojdeni, Jitia, Vintileasca, Nereju, Nistorești, Păulești, Tulnici, Soveja, Câmpuri, Vizantea-Livezile și Răcoasa.

Obiectivele “Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Investiții Teritoriale Integrate Ținutul Buzăului, Prahovei și Vrancei” coordonarea diferitelor intervenții care se vor finanța prin intermediul mecanismului ITI; dezvoltarea durabilă a zonei determinate ca Microregiune și a tuturor unităților administrativ-teritoriale care compun Asociația; asigurarea dezvoltării economice și sociale a Ținutului Buzăului, Prahovei și Vrancei; inițierea, promovarea și derularea unor proiecte comune de dezvoltare integrate a zonei și de atenuare a discrepanțelor de dezvoltare între localități; susținerea accesării a diverselor surse de finanțare internațională, respectiv a fondurilor nerambursabile alocate în cadrul Programelor Operaționale finanțate din FESI, în cadrul cărora administrațiile publice locale sunt eligibile ca și solicitanți ai finanțărilor nerambursabile ;

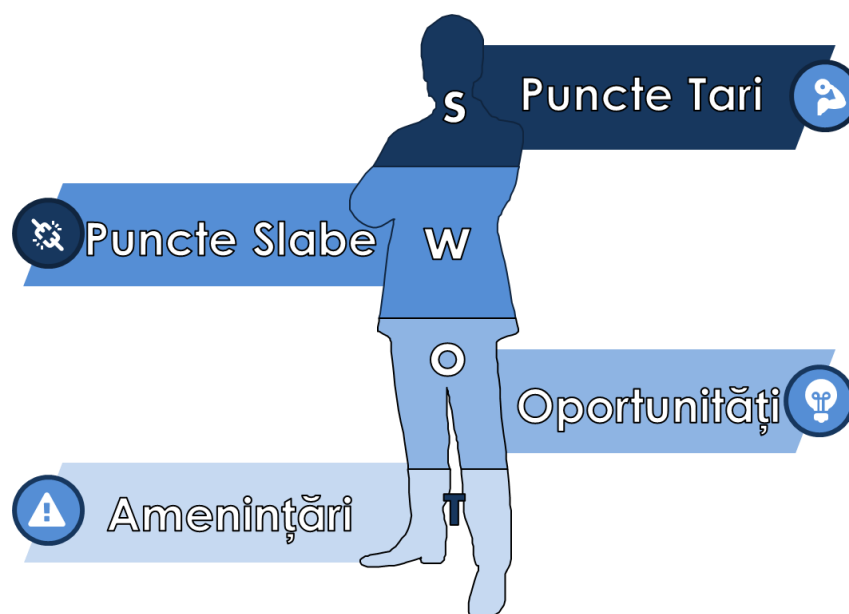
- **ASOCIAȚIA COMUNELOR DIN ROMÂNIA – ACOR**, o asociație de autorități locale, având ca membri comunele din România. Numărul membrilor ACOR este de 1.750 comune, din toate județele României. Dintre obiectivele ACOR sunt de menționat:
 - armonizarea intereselor comunelor membre în vederea dezvoltării economico-sociale echilibrate a acestora;
 - promovarea unor forme de colaborare și întrajutorare reciprocă a comunelor membre în oricare dintre domeniile administrativ, economic, financiar, social, cultural și instituțional;
 - crearea și întreținerea unui sistem informațional integrat, precum și organizarea unor corpuri de specialiști capabili să analizeze și să ofere soluții pentru rezolvarea problemelor comunelor;
 - organizarea unor activități proprii pentru formarea și perfecționarea profesională a aleșilor locali, a funcționarilor publici, precum și a personalului contractual din administrația publică locală a comunelor membre;
 - organizarea, la nivelul filialei județene, în baza unui acord de cooperare, de activități stabilite prin lege ca atribuții ale autorităților administrației publice locale în diverse domenii, cum ar fi: auditul public intern, urbanismul, amenajarea teritoriului și autorizarea executării lucrărilor de construcții, serviciile publice comunitare locale de evidență a persoanei, controlul privind comercializarea produselor și a serviciilor de piață, poliția locală, fără a se limita la acestea;

CAPITOLUL III

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea potențialului comunității locale, a priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare.

Analiza SWOT are ca obiectiv să recomande strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul intern și extern: alegerea strategiei corecte, încât să fie adaptate punctele tari la oportunități, să reducă la minimum riscurile și să elimine punctele slabe.

SWOT semnifică: Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități și Amenințări.

De fapt, analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea „Unde suntem?”, aceasta implicând analiza mediului intern al zonei și a mediului extern general și specific.

Punctele Tari ale unei zone sunt acele valori sau acei factori care îi dau acesteia un avantaj competitiv și îi conferă atractivitate. Punctele Tari reprezintă forțele interne, adică forțe distincte, cu caracteristici legate de localizarea zonei.

Punctele Slabe sunt acei factori sau acele tendințe care creează obstacole în calea dezvoltării economico-sociale. Punctele Slabe pot lua forme sociale, fizice, financiare, de reglementare, operaționale sau altele. Acestea pot fi împărțite în Punctele Slabe care pot fi corectate în termen scurt, între 3-5 ani și Punctele Slabe care necesită timp îndelungat și sunt dificil de corectat.

Răspunsul analitic la relevarea Punctelor Slabe a fost acela de a formula măsuri concrete care să înlăture obstacolele și să potențeze accentuat Punctele Tari.

Punctele Tari și Punctele Slabe au fost considerate *factori interni ai zonei* sau endogeni. *Oportunitățile și Amenințările* au fost considerate *factori externi* sau exogeni.

Oportunitățile sunt acei factori externi care ușurează dezvoltarea avantajului competitiv (Punct Tare).

Amenințările sunt tendințe nefavorabile, dezvoltări externe de zonă, care conduc la declinul avantajului competitiv al acesteia. Modificarea condiției externe reprezintă o Amenințare sau o Oportunitate, în funcție de condițiile locale ale zonei.

Evaluarea mediului și a factorilor externi este una dintre caracteristicile distincte ale planificării strategice, abordată în cadrul prezentei lucrări, referindu-se la comunitatea internațională, inclusiv cea europeană, la planul național și la cel regional/județean. Se cunoaște că modificările din această sferă se află dincolo de controlul zonal, dar impactul lor asupra acesteia reprezintă preocupări legitime.

Practic, analiza potențialelor de dezvoltare (Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități, Amenințări) identifică măsurile ce au fost considerate ca oportune pentru înlăturarea Punctelor Slabe.

Ulterior s-au elaborat criteriile specifice de selecție/ierarhizare, prin aplicarea cărora s-a realizat prioritizarea Punctelor Tari și a Punctelor Slabe. În urma acestui fapt, a fost posibilă elaborarea profilului - analizei diagnostic a comunei Tulnici.

Prezentăm în cele ce urmează analiza SWOT a comunei Tulnici, în funcție de următorii factori:

- Mediu de afaceri
- Agricultură și dezvoltare rurală
- Infrastructură
- Mediu
- Educație
- Cultură, sport, turism
- Sănătate și incluziune socială
- Administrație publică

ANALIZA SWOT A COMUNEI TULNICI

FACTORI	ANALIZA SWOT	
MEDIUL DE AFACERI	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Accesul rutier facil dinspre și înspre comună, legătura comunei Tulnici cu celelalte localități ale județului este asigurată prin căi rutiere de comunicație, lipsind cele feroviare . Localitatea se afla la o distanță de 54 km fata de reședința de județ ; • Potențial economic puternic datorită situării favorabile a localității ; • Existența unui număr mare de IMM-uri, în prezent, în comuna Tulnici funcționează un număr de 70 societăți comerciale, dintre care: 21 agenți economici în domeniul agriculturii, 4 agenți economici în domeniul industriei, 6 agenți economici în domeniul construcțiilor, 19 agenți economici în domeniul comerțului, 13 agenți comerciali în domeniul turismului și alimentației publice și 7 agenți economic în alt domeniu de activitate ; • Prezența mai multor obiective turistice, monumente istorice important, biserici, precum și cadrul natural, reprezintă o atracție pentru potențialii vizitatori / turiști, dintre acestea enumerăm : Cascada Putnei (Săritoarea Putnei), Cheile Tișitei, Mănăstirea Lepșa - Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul, Schitului Lepșa, Cascada Din Horn de la Coza, Parcul Natural Putna -Vrancea ;	• Infrastructura de sprijin a afacerilor insuficient dezvoltată, capacitate redusă de consultanță; • Slaba diversificare a sectoarelor economice; • Oferta forței de muncă nu este diversificată conform nevoilor locale; • Insuficiența utilităților necesare realizării unei zone industriale în mediul rural ; • Lipsa asociațiilor de producători locali; • Lipsa întâlnirilor pentru întreprinderi, lipsa de informare despre direcțiile de dezvoltare viitoare; • Inexistența unui sistem stimulativ pentru înființarea IMM-urilor în ramurile economice deficitare.

	• Existența unui potențial de dezvoltare economică în domeniile : turismului, agriculturii, legumiculturii și creșterii animalelor ; • Comuna prezintă o serie de caracteristici de cadru natural, sociale și culturale și de infrastructură, care ar putea favoriza turismul ; • Sprijinul pentru înființarea și dezvoltarea întreprinderilor acordat de conducerea comunei; • Infrastructura rutieră favorabilă pentru dezvoltarea activităților economice.	
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Existența cadrului legislativ, a strategiilor guvernamentale și a programelor de finanțare pentru înființarea de IMM-uri; • Existența Politicii Agricole Comune, care are ca obiective dezvoltarea majorității sectoarelor economice din spațiul rural; • Resursele naturale și culturale ale comunei oferă posibilitatea dezvoltării turismului pe cuprinsul teritoriului, care contribuie implicit la dezvoltarea economică a comunei; • Potențial energetic ridicat prin valorificarea energiei eoliene și a energiei solare.	• Legislația națională și comunitară în continuă schimbare, ce poate determina fluctuații asupra strategiilor de dezvoltare ale operatorilor economici sau stoparea investițiilor acestora; • Schimbările climatului politic oferă incertitudini asupra mediului de afaceri pe termen mediu și lung; • Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari); • Neadaptarea produselor și serviciilor la standardele de calitate impuse de UE; • Intrarea masivă pe piață a produselor din import; • Reducerea ponderii populației active și în Tulnicirea acesteia; • Politici economice nefavorabile dezvoltării micilor afaceri și/sau apariția unor situații neprevăzute (pandemii) care pot afecta mediul economic; • Încălzirea globală constituie o amenințare pentru agricultură

AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Ponderea terenurilor valorificabile din punct de vedere agrar este mare, suprafața agricolă fiind potrivită atât pentru cultivarea legumelor cât și a cerealelor ; • Capacitate crescută de valorificare a potențialului agroturistic ; • Solul și clima favorabile agriculturii și legumiculturii ; • Calitatea solurilor pe care se practică agricultura (nedeградate și nepoluate) ; • Evoluția în dinamică a producțiilor medii la ha este fluctuantă de la an la an, aceasta fiind influențată de mărimea suprațetelor cultivate și de condițiile climatice specifice fiecărui an ; • Animalele sunt crescute în proporție de peste 90% în gospodăriile proprii ale locuitorilor	• Fermierii, în marea lor majoritate, nu sunt organizați în entități cu personalitate juridică, ceea ce face dificilă accesarea programelor de finanțare ale Guvernului României și Uniunii Europene ; • Starea relativ precară a drumurilor de acces agricole și forestiere ; • Parteneriate public-private slab dezvoltate ; • Lipsa asociațiilor de întreprinzători locali ; • Nivel scăzut de mecanizare și modernizare a lucrărilor agricole; • Lipsa sistemului de irigații; • Productivitate redusă cauzată de fărâmițarea terenurilor aflate în proprietate privată, irigări necorespunzătoare, unități de producție mici; • Creșterea ponderii populației cu vârsta de 65 de ani și peste.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Avantajele oferite de programele guvernamentale și europene pentru înființarea de forme asociative în sectorul agricol; • Creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor; • Valorificarea resurselor naturale existente; • Interesul ridicat de pe piața produselor agricole și alimentare pentru produsele ecologice; • Posibilități de investiții în prelucrarea produselor locale; • Existența piețelor de desfacere la nivel național și european pentru produsele agricole și alimentare	• Practicarea unei agriculturi tradiționale, cu productivitate scăzută; • Numărul de concurenți în creștere pentru producătorii de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene; • Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole; • Condițiile meteorologice nefavorabile care pot crea daune producătorilor agricoli; • Dezastrele naturale • Depopularea satelor • Migrarea tineretului la oraș sau în afara țării; • Criza economică globală.

INFRASTRUCTURĂ	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Accesul rutier facil dinspre și înspre comună, legătura comunei Tulnici cu celelalte localități ale județului este asigurată prin căi rutiere de comunicație, lipsind cele feroviare . Localitatea se afla la o distanță de 54 km fata de reședința de județ ; • Accesarea de către autoritatea publică locală a proiectelor destinate investițiilor în dezvoltarea infrastructurii de transport și a celei tehnico-edilitare ; • Comuna Tulnici are în implementare două proiecte de introducere a rețelei publice de alimentare cu apă și canalizare : „Reabilitare și extindere sistem de alimentare cu apă, comuna Tulnici, județul Vrancea – rest de executat” în satele Tulnici și Coza, prin care urmează să fie racordate un număr de 1000 gospodării și Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, județul Vrancea”, etapa a II-a , implementat de către Consiliul Județean Vrancea, prin care urmează să se introducă rețeaua publică de alimentare cu apă și canalizare în satele Lepșa și Greșu ; • În comuna Tulnici nu există rețea de canalizare menajeră, autoritatea publică locală având în implementare proiectul Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, județul Vrancea”, etapa a II-a , implementat de către Consiliul Județean Vrancea, prin care urmează să se introducă rețeaua publică de alimentare cu apă și canalizare în satele Lepșa și Greșu ;	• Lipsa sistemului public de canalizare ; • Lipsa sistemului public de gaze naturale ; • Lipsa modernizării sistemului public de iluminat stradal ; • Slaba dezvoltare a infrastructurii pietonale ; • Slaba dezvoltare a infrastructurii rutiere - drumuri sătești ; • Lipsa sistemului de irigații, cu repercursiuni negative asupra terenurilor și a producției agricole; • Educație ecologică superficială a populației.

	• Comuna Tulnici este alimentată cu energie electrică din Sistemul Energetic Național, sistemul public deservind un număr de 4168 gospodării din localitate ; • Existența rețelelor de telefonie și internet ; • Colectarea și transportul deșeurilor prin S.C. SERVICIUL UTILITĂȚI PUBLICE TULNICI S.R.L. ; • Comuna Tulnici este parte în : Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “VRANCEA CURATĂ“, Asociația Grupul de Acțiune Locală Țara Vrancei, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Asociația Vranceaqua, “Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Investiții Teritoriale Integrate Ținutul Buzăului, Prahovei și Vrancei”și Asociația Comunelor din România – ACOR .	
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Posibilitatea de acces la Programele operaționale de dezvoltare a infrastructurii și la noi surse de finanțare; • Existența unor planuri naționale de modernizare a rețelei rutiere; • Modernizarea infrastructurii rutiere și edilitare conform strategiei de dezvoltare a județului; • Atragerea de noi societăți de transport public în comun care să ofere servicii de calitate cetățenilor și care să favorizeze competitivitatea în acest domeniu; • Utilizarea resurselor energetice regenerabile;	• Lipsa fondurilor necesare inițierii și/sau finalizării unor lucrări de infrastructură; • Nefinalizarea lucrărilor inițiate din fonduri europene sau întârzierea acestor lucrări poate duce la pierderea finanțării pentru proiectele respective; • Migrarea forței de muncă din mediul rural poate duce la imposibilitatea realizării unor investiții și proiecte de infrastructură; • Mentalitatea de indiferență a populației față de protecția mediului; • Posibile dificultăți în suportarea plății serviciilor de utilități.

MEDIU	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	- Existența Parcului Natural Putna -Vrancea ; - Existența de parcuri / zone verzi pe raza comunei ; - Pe teritoriul administrativ al comunei nu există surse de poluare majoră, lipsind obiectivele economice cu emisii considerabile de noxe sau cu deversări de lichide poluante; - Comuna nu are terenuri care necesită reconstrucție ecologică; - Resurse de apă proprii, cu apă de bună calitate în subteran; - Existența contractului pentru colectarea și transportul deșeurilor menajere cu S.C. SERVICIUL UTILITĂȚI PUBLICE TULNICI S.R.L. ;	- Lipsa investițiilor pentru protecția mediului la agenții economici ; - Lipsa sistemului public de canalizare ; - Lipsa perdelelor forestiere de protecție ; - Lipsa monitorizării mediului înconjurător ; - Deranjarea habitatului faunei și florei protejate prin activități agricole și zootehnice; - Lipsa de educație și de responsabilitate a populației în raport cu mediul.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	- Existența fondurilor de investiții direcționate către proiecte în domeniul salubrității, canalizării, apelor uzate și protecției mediului în general; - Introducerea surselor regenerabile de energie (panouri solare, panouri fotovoltaice, utilizarea energiei geotermale) - Existența unor finanțări guvernamentale pentru proiecte de mediu (lucrări de regularizare a scurgerilor pe versanți, îndiguiri, apărări și consolidări de maluri și alpii, decolmatări, etc.); - Existența programelor de finanțare susținute din Fondul pentru Mediu, precum: programul Rabla, programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități etc.;	- Schimbările climatice reprezintă o amenințare pentru cadrul natural: temperaturile cresc, tiparele precipitațiilor se schimbă; - Condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundațiilor și a secetei tind să devină mai frecvente și intensitatea lor să sporească; - Degradarea cadrului natural în cazul dezvoltării urbanistice necontrolate; - Poluarea aerului, apei și solului de către operatorii economici din zonă; - Compromiterea rezervei de apă subterană prin nerespectarea principiului exploatării durabile a resurselor de apă și prin lipsa stațiilor și instalațiilor de epurare; - Lipsa interesului pentru protecția mediului manifestat de agenții economici și de locuitorii comunei.

EDUCAȚIE	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Existența unei rețele de învățământ școlar dezvoltată și adaptată cerințelor zonei ; • Existența unităților de învățământ în comună : trei școli cu clasele 0-VIII, dintre care una în construcție, în satul de reședință și 2 grădinițe.; • Personal didactic calificat partial în cadrul unităților de învățământ din comună ; • În general, profesorii au o bună pregătire metodică-științifică. • Investiții în reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de învățământ; • Parteneriate cu școli și instituții de cultură din alte localități sau din străinătate. • Distanța relativ mică între comună și reședința județului VRANCEA, ceea ce permite deplasarea facilă la unitățile de învățământ din municipiu ; • Investițiile finalizate sau în derulare pentru reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de învățământ, a spațiilor pentru activități culturale și sportive; • Existența unei infrastructuri moderne pentru desfășurarea activităților educaționale, cultural-artistice și sportive;	• Lipsa stimulării sau a politicilor de atragere a specialiștilor/ONG-urilor în vederea înființării/furnizării serviciilor sociale și educaționale în mediul rural; • Lipsa organizării unor cursuri de pregătire profesională/recalificare profesională pentru tineri și șomeri; • Starea de degradare a unor instituții școlare, care necesită reabilitare și modernizare; • Dotarea insuficientă a unităților de învățământ; • Slaba implicare a mediului de afaceri în activitățile societății civile și în promovarea culturii .

	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Posibilitatea accesării de fonduri europene structurale pentru dotarea școlilor, pentru modernizarea bibliotecilor comunale, căminelor culturale și structurilor sportive; • Stabilirea de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea unor servicii social-educative noi și de calitate; • Relații de colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean VRANCEA ; • Existența de programe de formare a personalului în colaborare cu specialiști din țară și din străinătate; • Promovarea voluntariatului.	• Scăderea natalității și implicit a numărului de elevi; • Schimbări dese ale sistemului de învățământ și ale programei școlare; • Creșterea ratei de părăsire a sistemului de învățământ în mediul rural; • Subfinanțarea sistemului educațional; • Scăderea numărului persoanelor calificate în învățământ prin ieșirea acestora din viața activă; • Migrarea cadrelor didactice calificate către alte comune, orașe, alte domenii sau alte țări; • Nivelul de trai redus limitează și oportunitățile de dezvoltare socială și educațională, determinând abandonul școlar.

CULTURĂ, SPORT, TURISM	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Cadrul natural atractiv, bine conservat și nepoluat; • Prezența mai multor obiective turistice, monumente istorice important, biserici, precum și cadrul natural, reprezintă o atracție pentru potențialii vizitatori / turiști, dintre acestea enumerăm : Cascada Putnei (Săritoarea Putnei), Cheile Tișitei, Mănăstirea Lepșa - Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul, Schitul Lepșa, Cascada Din Horn de la Coza, Parcul Natural Putna -Vrancea ; • Comuna Tulnici dispune de două Case Obștești, în satele Coza și Tulnici, unde se organizează diferite evenimente de importanță majoră în viața populației din comunitate: adunări populare, reuniuni, evenimente culturale, etc.; • Existența unei biblioteci pe raza comunei ;	• Lipsa infrastructurii dedicate activităților sportive din comună ; • Resurse financiare, investiții autohtone și străine insuficiente pentru dezvoltarea spațiilor de cazare și atragerea turiștilor; • Locuri de cazare insuficiente; • Obiectivele turistice din localitate nu sunt suficient puse în valoare și promovate; • Lipsa personalului calificat din domeniul turismului, fluctuația acestuia; • Lipsa resurselor necesare întreținerii patrimoniului cultural; • Dispariția meșteșugurilor tradiționale, care ar fi constituit o atracție pentru turiști ;
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Creșterea interesului național și european privind valorificarea zonelor cu potențial turistic; • Dezvoltarea de parteneriate între administrația publică locală, producătorii locali, unități de primire turistică și ONG-uri locale în scopul dezvoltării și diversificării turismului; • Colaborarea cu comunele învecinate din punct de vedere al proiectelor/obiectivelor turistice; • Posibilitatea atragerii resurselor financiare pentru dezvoltarea turismului de către operatorii publici și/sau privați prin programele de finanțare, crescând gradul de accesibilizare și atractivitatea teritoriului;	• Scăderea cererii pentru servicii turistice cauzată de criza economică globală; • Schimbările climatice au efecte negative asupra activităților turistice, reducând numărul de turiști; • Calamități naturale (inundații, alunecări de teren etc.) sau situații excepționale (epidemii, pandemii, etc); • Reacția redusă a mediului local la schimbările și provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității în favoarea altor destinații turistice, considerate mai interesante de către turiști și investitorii în turism.

SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	- Existența unei infrastructuri de sănătate pentru locuitorii comunei: un dispensar medical, deservit de un doi medici de familie și patru asistenți medicali . - De asemenea, pe raza comunei există trei farmacii, un cabinet stomatologic, și un cabinet veterinar . - În prezent, primăria Tulnici a depus un proiect de reabilitare , modernizare si dotare centru medical din comuna Tulnici la Compania Națională de Investiții ; - Pe raza comunei Tulnici există un centru I.S.U funcțional precum și o unitate SMURD, încă nefuncțională ; - Derularea de proiecte de investiții pentru extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate în comună; - Buna organizare a serviciilor de consiliere și informare în cadrul aparatului de specialitate al Primarului; - Colaborare cu instituții publice și organizații nonguvernamentale pentru oferirea de servicii și beneficii de asistență socială.	- Serviciul de asistență socială din cadrul Primăriei Comunei Tulnici nu este licențiat ca furnizor de servicii sociale ; - Migrarea unui număr tot mai mare de specialiști din sistemul public de sănătate din zona rurală către mediul urban; - Serviciul de asistență socială din cadrul Primăriei Comunei Tulnici nu este licențiat ca furnizor de servicii sociale. - Numărul insuficient de specialiști în vederea înființării/furnizării de servicii medicale și sociale; - Fonduri bugetare reduse pentru dezvoltarea sistemului de servicii sociale din comună; - Neefectuarea de studii profesionale pentru monitorizarea și analiza nevoilor reale ale comunității; - Pasivitatea membrilor comunității în problemele de interes comunitar, lipsa simțului civic;
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	- Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderii clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale; - Existența programelor și fondurilor naționale și europene accesibile pentru grupuri dezavantajate: programe sociale, programe de incluziune, programe educative, programe de mică infrastructură; - Implementarea Programului operațional pentru ajutorarea persoanelor defavorizate	- Concentrarea specialiștilor, ca număr și timp de lucru, în unitățile medicale din mediul urban și dezechilibrarea sistemului public de sănătate; - Subfinanțarea sistematică a sistemului medical; - Epuizarea din ce în ce mai rapidă a bugetelor unităților sanitare și CJAS, în urma multiplicării numărului bolnavilor ce necesită investigații și tratamente costisitoare; - Creșterea numărului de probleme medicale, ca urmare a creșterii grupului de vârstă înaintată;

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Management performant al Primăriei ; • Experiența, disponibilitatea și determinarea personalului pentru modernizarea și eficientizarea administrației publice; • Adaptabilitatea personalului la legislația în continuă schimbare; • Colaborarea eficientă cu alte instituții ale administrației publice centrale și locale; • Mediu de lucru organizat și disciplinat; • Lucru în sistem informatizat, inclusiv online; • Răspuns prompt către cetățean; • Implementarea de proiecte de investiții care au dus la dezvoltarea comunității sub aspect economic, social, cultural etc.	• Lipsa resurselor financiare destinate modernizării și dezvoltării infrastructurii serviciilor publice sau chiar a celor destinate acoperirii cheltuielilor curente; • Personal insuficient pentru nevoile comunității; • Lipsa resurselor financiare necesare trimerii personalului la cursuri de perfecționare profesională; • Un sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice neadecvat sau chiar inexistent la nivel național; • Implicarea redusă a societății civile în stabilirea strategiilor locale pe termen mediu și lung.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale; • Existența unei surse alternative generatoare de venituri proprii, prin proiectele finanțate din fonduri nerambursabile; • Existența mecanismelor de cooperare/ colaborare/ parteneriat, cum ar fi: asociații de dezvoltare intercomunitară, grupuri de acțiune locală, parteneriate public-public, public-privat, etc.; • Extinderea serviciilor publice furnizate online;	• Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative; • Regulile de finanțare, atât regulile specifice ale finanțatorului cât și legislația națională aplicabilă, nu sunt corelate și armonizate astfel încât să permită o aplicare facilă, unitară, previzibilă și sustenabilă, de natură să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea activităților acestora; • Complexitatea formalităților/procedurilor administrative care trebuie îndeplinite în relația administrație – cetățean;

CAPITOLUL IV

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

1. Misiunea administrației publice locale

Misiunea administrației publice locale este asigurarea dezvoltării durabile integrate a unității administrativ-teritoriale administrate prin prestarea serviciilor de calitate populației, crearea condițiilor pentru atragerea investițiilor, crearea locurilor de muncă și creșterea nivelului de trai al locuitorilor.

2. Viziunea de dezvoltare a comunei Tulnici

Comuna Tulnici va deveni până în anul 2027 o comună cu o dezvoltare economică durabilă, accesibilă investitorilor și competitivă, care va tinde spre îmbunătățirea continuă a calității vieții, spre gestionarea și utilizarea eficientă a resurselor locale, astfel încât să se asigure prosperitatea, protecția mediului și coeziunea socială.

Viziunea de dezvoltare a comunei Tulnici se bazează pe următoarele direcții generale:

- dezvoltarea economică a comunei prin valorificarea superioară a resurselor locale, acordarea de facilități investitorilor și crearea unui climat propice dezvoltării mediului de adaceri;
- îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor ca urmare a dezvoltării economice și a modernizării serviciilor publice;
- creșterea calității vieții prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu;
- asigurarea coeziunii sociale;
- consolidarea capacității administrative.

3. Principii și valori

La baza strategiei de dezvoltare locală stau următoarele principii:

Principiul dezvoltării sustenabile

La baza strategiei se află ideea unei dezvoltări sustenabile, în cadrul căreia mediul natural, dezvoltarea economică și viața socială se găsesc într-o strânsă interdependență, interacțiunea lor contribuind la creșterea calității vieții oamenilor și a mediului lor natural.

➤ ***Principiul accesibilității***

O autentică integrare în societate se poate obține numai prin accesul liber și neîngrădit al oamenilor la mediul ambiant. Accesibilitatea reprezintă o condiție esențială pentru o calitate ridicată a vieții, fiind deosebit de importantă pentru ca persoanele cu dizabilități să poată participa la activitățile din cadrul societății. Datoria administrației publice locale este aceea de a furniza servicii integrate accesibile, astfel încât toți cetățenii să le poată folosi în mod independent, sigur și demn.

➤ ***Principiul comunicării***

Este necesară înțelegerea nevoilor, ideilor și valorilor cetățenilor comunei, astfel încât acestea să poată fi utilizate în fundamentarea unor decizii mai bune. Administrația publică locală trebuie să ofere cetățenilor posibilitatea de a deveni parte integrantă în procesul de luare a deciziilor cu privire la comună.

➤ ***Principiul profesionalismului***

Profesionalismul este exprimat atât prin managementul schimbării, cât și prin utilizarea unor tehnici esențiale pentru un management public eficient.

Pentru ca cetățenii să aibă încredere în administrația publică locală, ar trebui dezvoltate în toate compartimentele instituției, la toate nivelurile, competențe de bază cum ar fi: managementul financiar, managementul resurselor umane, managementul informației și al comunicațiilor, dezvoltarea abilităților de conducere, dezvoltarea profesională și furnizarea de servicii.

➤ ***Principiul transparenței***

Transparența constituie o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă și întreținerea unor relații strânse cu comunitatea. Proiectele publice trebuie să fie transparente, respectându-se dreptul cetățenilor de a participa la întâlniri și de a avea acces la înregistrări publice.

Valorile fundamentale ale administrației publice locale, care stau la baza strategiei de dezvoltare durabilă a comunei sunt următoarele:

➤ ***Respect pentru lege***

În tot ceea ce întreprinde pentru atingerea obiectivelor sale, administrația publică locală se întemeiază pe lege. Respectul față de lege trebuie să stea la baza oricărei societăți, reprezentând garanția unei dezvoltări durabile a acesteia.

➤ ***Respect pentru diversitatea culturală***

Diversitatea culturală reprezintă fundamentul păcii, armoniei și al sustenabilității culturii societății. Promovarea diversității culturale constituie responsabilitatea tuturor societăților.

➤ ***Respect pentru șanse egale***

Administrația publică locală trebuie să ofere posibilitatea tuturor indivizilor de a trăi și de a munci într-un mediu lipsit de discriminări.

➤ ***Respect pentru diversitatea etnică***

Autoritățile publice locale caută să înlăture discriminarea rasială, socio-economică și barierele instituționale, asigurându-se astfel că toți cetățenii, indiferent de etnie, au oportunități și șanse egale de a participa la viața comunității.

➤ ***Respect pentru justiția socială***

Autoritățile publice locale cred în ideea de justiție socială care să ofere perspective mai bune pentru toate categoriile vulnerabile ale comunității. Este imperios necesar să se promoveze perspective egale de educație, sănătate și autonomie pentru toți cetățenii.

➤ ***Respect pentru demnitatea umană***

Autoritățile publice locale garantează dezvoltarea independentă și la potențial maxim a fiecărui individ și respectarea deplină a personalității fiecăruia. Cetățenii comunei vor fi tratați cu demnitate în ceea ce privește stilul lor de viață, cultura, credințele și valorile personale.

➤ ***Respect pentru confidențialitate***

Autoritățile publice locale trebuie să se asigure că dreptul la intimitate și la viața de familie este respectat, că este cunoscut modul în care datele cu caracter personal ar trebui folosite și stocate, și că cetățenii pot fi siguri de confidențialitatea informațiilor lor, dezvăluirea acestora putând fi realizată doar cu aprobarea lor.

➤ ***Respect pentru mediul înconjurător***

Autoritățile publice locale trebuie să asigure protecția și conservarea mediului înconjurător, resursă valoroasă pentru generațiile viitoare.

4. Obiectivul general

Dezvoltarea durabilă a comunei Tulnici, prin creșterea competitivității economiei locale, diversificarea activităților economice și atractivitatea socio-culturală a localității, care să determine creșterea calității vieții locuitorilor săi.

5. Obiectivele specifice, prioritățile și măsurile asociate

► Obiectiv specific 1

Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Justificare

Dezvoltarea mediului de afaceri local prin sprijinirea întreprinzătorilor privați existenți și atragerea de noi investitori va avea efecte benefice pentru întreaga comunitate locală:

- venituri mai mari la bugetul local;
- valorificarea potențialului natural, economic-social, cultural etc. al comunității locale;
- crearea de noi locuri de muncă;
- specializarea forței de muncă;
- reducerea/eliminarea șomajului;
- incluziune socială;
- promovarea comunei pe plan național și internațional.

Se impune de asemenea sprijinirea producătorilor locali pentru creșterea competitivității și consolidarea poziției acestora pe piața națională și internațională.

Aceasta implică inclusiv dezvoltarea infrastructurii rutiere de transport de mărfuri și persoane, precum și dotări tehnico-edilitare la standarde moderne.

Prioritatea 1.1

Creșterea competitivității producătorilor locali

Măsuri asociate:

1.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri

1.1.2. Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității

Prioritatea 1.2.

Dezvoltarea capitalului uman

Măsurile asociate:

- 1.2.1. Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar
- 1.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă
- 1.2.3. Dezvoltarea antreprenoriatului

Prioritatea 1.3.

Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive

Măsurile asociate:

- 1.3.1. Facilitarea accesului la finanțare, inclusiv a accesului la informațiile cu privire la sursele de finanțare

Obiectiv specific 2

Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare

Justificare

Infrastructura de transport a comunei prezintă anumite vulnerabilități cum ar fi:

- accesibilitate limitată în anumite zone;
- drumuri ce deservește obiective economice, drumuri de exploatare agricolă și forestieră, care necesită reabilitare și modernizare;
- lipsa parcarilor de biciclete;
- lipsa trotuarelor amenajate pentru pietoni;
- șanțuri și podețe ce necesită reabilitare;
- amenajare insuficientă a stațiilor de așteptare pentru transportul public în comun.

Din punct de vedere tehnico-edilitar:

- lipsa în comună a sistemului de canalizare menajeră;
- nu există implementat sistem de distribuție gaze naturale în comună;
- sistemul de irigații lipsește sau este insuficient dezvoltat;
- este necesară extinderea rețelei de curent electric și a iluminatului public modern;
- sunt oportune amenajarea peisagistică a comunei și extinderea și reabilitarea spațiilor verzi;
- se recomandă utilizarea pe scară largă a surselor regenerabile de energie.

Având în vedere că o infrastructură rutieră extinsă, reabilitată și modernizată, precum și dotările tehnico-edilitare la standarde înalte determină progresul economic și social al unei comunități, se stabilește ca obiectiv strategic „Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare”.

La sfârșitul perioadei 2021-2027, comuna Tulnici va beneficia de o rețea de drumuri de acces și străzi modernizate, de parcuri pentru biciclete, de trotuare amenajate pentru pietoni, de spații verzi extinse. Comuna Tulnici va fi un loc în care cetățenii vor beneficia de alimentare cu apă și canalizare, racordare la rețeaua de gaz, iluminat public modern, inclusiv din energii regenerabile, ca bază a apropierii condițiilor de viață de standardele europene

Prioritatea 2.1.

Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră.

Măsuri asociate:

2.1.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere în cadrul comunei și între localitățile din județ

2.1.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice

2.1.3. Dezvoltarea transportului public

Prioritatea 2.2.

Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare

Măsuri asociate:

2.2.1. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și canalizare

2.2.2. Introducerea, modernizarea și extinderea rețelei de gaze naturale

2.2.3. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric

2.2.4. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public

2.2.5. Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a energiei, respectiv de eficientizare a utilizării energiei în clădirile publice

Prioritatea 2.3.

Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, operatori economici și instituții.

Măsuri asociate:

2.3.1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de TIC

➤ **Obiectiv specific 3**

Protejarea și conservarea mediului natural

Justificare

Un mediu natural sănătos generează:

- o calitate a vieții crescută pentru locuitorii comunei;
- posibilități multiple de recreere și petrecere a timpului liber;
- atractivitate turistică a zonei;
- noi investiții;
- evitarea efectelor negative ale dezastrelor naturale.

Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară facilitează furnizarea la nivelul comunei a unui serviciu adecvat de gestiune a deșeurilor, care va îmbunătăți standardul de viață al tuturor cetățenilor, asigurând totodată protejarea mediului înconjurător.

Prioritatea 3.1

Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului

Măsuri asociate:

3.1.1 Extinderea zonelor verzi ale localității

3.1.2. Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă : eoliană, solară, termală, etc.

3.1.3. Reabilitarea termică a clădirilor

Prioritatea 3.2

Implementarea managementului integrat al deșeurilor

Măsuri asociate:

3.2.1. Încurajarea colectării selective a deșeurilor

3.2.2. Realizare rampă depozitare gunoi de grajd

Prioritatea 3.3

Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate

Măsuri asociate:

3.3.1. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrelor naturale

3.3.2. Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate

► **Obiectiv specific 4**

Servicii de educație moderne și performante

Justificare

Nu se poate vorbi de dezvoltarea durabilă a unei comunități fără asigurarea de servicii de educație moderne și performante. Constituie prioritate pentru administrația publică locală:

- dotarea cu echipamente didactice și tehnologie performantă pentru creșterea calității actului educațional;
- amenajarea de terenuri de sport;
- amenajarea de locuri de joacă pentru copii și adolescenți;
- asigurarea transportului cu microbuze școlare;
- stabilizarea personalului didactic calificat în unitățile de învățământ din comună.

Administrația publică locală, în colaborare cu conducerea unităților de învățământ de pe raza comunei urmăresc în acest fel creșterea performanțelor școlare, dar și reducerea absenteismului și a abandonului școlar, în special pentru copiii ce provin din medii sociale defavorizate.

Prioritatea 4.1.

Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație

Măsuri asociate:

4.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar

4.1.2 Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar

Prioritatea 4.2.

Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente

Măsuri asociate:

4.2.1. Susținerea elevilor cu potențial intelectual crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate

➤ **Obiectiv specific 5**

Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural

Justificare

Pe teritoriul administrativ al comunei Tulnici există obiective naturale și culturale de referință, care pot fi valorificate pentru dezvoltarea durabilă a turismului.

Poziționarea geografică a comunei Tulnici o face și mai atractivă din punct de vedere turistic.

La sfârșitul perioadei 2021-2027, comuna Tulnici va avea o ofertă turistică diversificată, bazată pe o infrastructură turistică și culturală modernă, care va cuprinde zone de agrement, unități de cazare și alimentație diversificate, dar și un mediu natural curat și atractiv, etc.

Calendarul de evenimente culturale organizate în localitate va fi unul diversificat, care împreună cu oferta de produse turistice vor fi promovate intensiv.

Comuna va putea oferi servicii de calitate turiștilor de toate vârstele - români, dar și străini, interesați de turism cultural, monahal și de agrement, servicii care respectă, conservă și valorifică resursele locale (tradițiile zonei, monumentele, siturile arheologice, rezervațiile și resursele naturale), servicii dezvoltate prin colaborare între toți agenții interesați, autorități publice, dar și agenți economici.

Prioritatea 5.1.

Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar

Măsuri asociate:

5.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural

Prioritatea 5.2.

Promovarea și valorificarea patrimoniului natural

Măsuri asociate:

5.2.1. Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei

5.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement

➤ **Obiectiv specific 6**

Servicii de sănătate și sociale de calitate

Justificare

Creșterea calității vieții cetățenilor comunei este întemeiată și pe servicii de sănătate și de protecție socială furnizate la cele mai înalte standard în domeniu.

Pe teritoriul comunei Tulnici există dispensar uman și farmacii, pentru care administrația publică locală intenționează implementarea unor proiecte de reabilitare, modernizare, amenajare și dotare cu echipament medical performant, dar și cu tehnică modernă de calcul.

Aceasta va determina creșterea calității actului medical și reducerea timpilor de intervenție în caz de urgențe medicale. Cetățenii comunei nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze în localitățile învecinate pentru a apela la servicii medicale.

Pentru că o societate sănătoasă se formează încă din copilărie, prin programele derulate în cadrul unităților de învățământ, se va pune accent pe educația sanitară și pe popularizarea normelor de igienă și de sănătate publică, inclusiv în comunitatea de rromi a comunei.

Prioritatea 6.1

Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială

Măsuri asociate:

6.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială

Prioritatea 6.2.

Dezvoltarea serviciilor sociale locale

Măsuri asociate:

6.2.1. Consolidarea managementului sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale

➤ **Obiectiv specific 7**

Dezvoltarea capacității administrative

Justificare:

O administrație publică modernă trebuie să câștige încrederea cetățenilor și a altor tipuri de beneficiari, oferindu-le servicii prompte și asigurând constanță în calitatea prestării serviciilor.

În acest scop, administrația publică locală:

- își va recruta personalul pe criterii profesionale și transparente;
- va pune accent pe dezvoltarea carierei, resursa umană urmând să fie motivată, formată și profesionalizată în mod constant în funcție de nevoile și tendințele societății;
- se va preocupa de crearea de condiții optime de muncă, prin reabilitarea, modernizarea și extinderea sediului administrativ al primăriei, precum și prin dotarea cu tehnologie de ultimă generație și achiziția de softuri performante;
- se va focusa pe implementarea de e-servicii, care să faciliteze contactul cu cetățenii și reducerea timpilor de soluționare a cererilor acestora.

În conceperea și furnizarea serviciilor, ca și în luarea altor tipuri de decizii, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare.

Prioritatea 7.1.

Dezvoltarea capacității administrației publice locale

Măsurile asociate:

7.1.1. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice

7.1.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării.

7.1.3. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici).

7.1.4. Modernizare sediu administrativ și infrastructură

7.1.5. Siguranța cetățenilor comunei

7.1.6. Sprijin pentru lăcașurile de cult (biserici)

6. Planul local de acțiune

Planul local de acțiune constituie o planificare reală pe termen mediu și lung pentru realizarea obiectivelor stabilite în strategia de dezvoltare locală. Toate măsurile se concretizează în planul local de acțiune prin programe și proiecte.

Termenul de realizare a Planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 7 ani, fixat pentru realizarea Strategiei de dezvoltare locală a comunei.

Periodic, Planul local de acțiune trebuie revizuit astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

LISTĂ PROPUNERI PROIECTE DE INVESTIȚII 2021-2027

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Obiectiv strategic 1: Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Priorități	Măsurile asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
1.1. Creșterea competitivității producătorilor locali	1.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri	1.Facilități fiscale pentru atragerea investitorilor privați	(ajutor de minimis local) pentru stimularea investițiilor și creării de noi locuri de muncă;	Nu este cazul Se emite HCL	2021-2027	Consiliu local Primar
		2.Accesare fonduri europene pentru dezvoltarea micilor afaceri -înființare start-up pentru persoanele care se întorc din diaspora -înființare strat-up pentru tineri: Promovarea culturii antreprenoriale prin măsuri profesionale de formare profesională a grupului țintă, în vederea înființării de noi întreprinderi și creării de noi locuri de muncă, în domeniul non-agricol	Personal angajat în cadrul proiectului Firme nou înființate Număr de locuri de muncă nou create	FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational Capital Uman	2021-2027	Consiliu local Primar parteneri
	1.1.2. Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității	1.Creșterea producției de vegetale în zonă și valorificarea în industria alimentară, precum și dezvoltarea unor microfabrici pentru producție	Producție medie la hectar Cantitate produse valorificate Capacitate microfabrică	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Producători locali

		2. Dezvoltarea sectorului agricol prin sprijinirea micilor întreprinzători în vederea înființării unor afaceri în domeniile : - cultivarea plantelor - amenajare de sere - plantații pomicole - plantații viticole - plantații legumicole	Număr de afaceri înființate Număr locuri de muncă create	Buget local Fonduri europene Investitori privați	2021-2027	Consiliu local Primar Investitori privați
		3. Amenajarea unei piețe /târg produse agroalimentare	Suprafață amenajată	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
		4. Revitalizarea producției agricole și dezvoltarea livezilor de pomi fructiferi și atragerea de investitori privați	Suprafețe cultivate (ha) Producție medie la hectar (kg/ha) Număr investitori atrași	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar Producători locali
1.2.Dezvoltarea capitalului uman	1.2.1. Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar	1. Proiect adresat susținerii tinerilor din mediul rural în urmarea liceului și a facultății în domeniile de interes strategic	Număr beneficiari Suma alocată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Proiect pentru instruirea oamenilor în legumicultură, pomicultură, viticultură și apicultură	Număr programe de instruire Număr beneficiari Număr afaceri locale demarate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali

	1.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă	1.Proiecte de reconversie pentru calificare în diverse domenii de interes local	Număr programe de instruire Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
		2. Realizarea de proiecte de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural în comuna Tulnici	Număr programe de instruire Număr beneficiari Număr afaceri locale demarate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
	1.2.3. Dezvoltarea antreprenoriatului	1.Consultanță proiecte de investiții cu finanțare națională sau europeană	Număr sesiuni de consultanță organizate Număr beneficiari Număr proiecte implementate la nivel local	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Investitori privați Producători locali
1.3.Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive	1.3.1. Facilitarea accesului la finanțare, inclusiv a accesului la informațiile cu privire la sursele de finanțare	1. Informarea cu privire la posibilitățile de accesare fonduri nerambursabile prin programele A.F.I.R.	Număr specialiști atrași Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar GAL

Domeniu de intervenție: Infrastructură**Obiectiv strategic 2: Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico - edilitare**

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
2.1. Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	2.1.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere între localitățile din județ.	1. Reabilitare și modernizare drumuri comunale	Lungime drum comunal reabilitat și modernizat (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Reabilitare și modernizare străzi	Lungime străzi asfaltate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		3. Modernizare infrastructură rutieră agricolă : - Pietruire drumuri agricole și de exploatare (drumuri vicinale)	Număr și lungime drumuri agricole modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		4. Modernizare drumuri forestiere	Număr și lungime drumuri modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar Ocolul Silvic
		5. Amenajare de trotuare în comuna Tulnici	Lungime trotuare construite (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		6. Reabilitare / modernizare trotuare în comuna Tulnici	Lungime trotuare reabilite (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar

		7.Construire poduri, podețe și punți pietonale	Lungime poduri, podețe și punți pietonale construite (m)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		8. Amenajare - sistematizare șanțuri, rigole pentru scurgerea apelor pluviale în comuna Tulnici - Rețele de canalizare pluvială	Lungime șanțuri, rigole și amenajate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		9. Construire și amenajare parări auto cu stație de încărcare electrică	Suprafață parcare Capacitate – număr locuri	Buget local Fonduri europene Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar
	2.1.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice.	1. Realizare infrastructură pentru dezvoltarea mediului economic pe plan local - zonă montană în comuna Tulnici (Zona Cascadei Putna)	Lungime drumuri ce deservește obiective turistice (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	2.1.3. Dezvoltarea transportului public	1. Amenajare stații transport public în comuna Tulnici	Număr stații de transport amenajate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
2.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	2.2.1. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și canalizare	1.Extindere și modernizare rețea de canalizare	Lungime rețea de canalizare realizată (km) Capacitate stație epurare Număr racorduri Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar

		2. Extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă -Înființare serviciu gestionare sistem de alimentare cu apă	Lungime rețea (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		3.Extindere capacitate de producție apă	Număr puțuri nou forate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
	2.2.2. Introducerea, modernizarea și extinderea rețelei de gaze naturale	1. Înființare aducțiune și distribuție rețea gaze naturale	Lungime rețea aducțiune (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	2.2.3. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric	1.Extindere rețea electrică în comuna Tulnici	Lungime rețea electrică nou-creată (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	2.2.4. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public	1. Extindere și modernizare iluminat public -sistem inteligent cu tehnologie LED	Lungime rețea iluminat public (km) Puncte de aprindere Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	2.2.5 Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a energiei, respectiv de eficientizare a utilizării energiei în clădirile public	1. Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice : - panouri solare - pompe căldură	Număr panouri solare montate Număr clădiri deservite	Buget local Bugetul de stat Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

2.3. Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, operatori economici și instituții	2.3.1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de TIC	1. Dotarea unităților de învățământ cu echipamente IT performante	Număr unități de învățământ dotate Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă a localității -internet gratuit in toate zonele comunei	Număr locuințe deservite Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Operatorii de furnizare servicii internet

Domeniu de intervenție: Mediu**Obiectiv strategic 3: Protejarea și conservarea mediului natural**

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
3.1. Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	3.1.1 Extinderea zonelor verzi ale localității	1. Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.	Suprafețe împădurite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local ONG-uri Ocol Silvic
		2.Reabilitare spații verzi din interiorul localității (amenajare parc)	Suprafețe spații verzi amenajate	Buget local Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar
	3.1.2 Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă : eoliană, solară, termală, etc.	1. Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice și în mediul privat	Număr clădiri care utilizează surse alternative de energie	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Firme de consultanță
		2. Construire și amenajare parc fotovoltaic (pentru producerea energiei electrice necesară consumului cu iluminatul public și al instituțiilor)	Suprafață amenajată/ construită Număr panouri montate	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Investitori privați
	3.1.3.Reabilitarea termică a clădirilor	1. Reabilitarea termică a clădirilor publice - Eficientizare energetică	Număr clădiri reabilite	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

3.2.Implementarea managementului integrat al deșeurilor	3.2.1.Încurajarea colectării selective a deșeurilor	1. Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor	Număr campanii Număr participanți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar ADI Deșeuri
		2. Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr pubele achiziționate și instalate	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar ADI Deșeuri
		3. Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr pubele achiziționate și distribuite Număr gospodării deservite	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar ADI Deșeuri
3.3. Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate	3.3.1. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrelor naturale	1. Decolmatare și regularizare canale	Număr și lungime canale decolmate	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Regularizare cursuri de apă	Suprafață regularizată	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		3. Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor	Capacitate infrastructură de protecție (suprafață protejată) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	3.3.2. Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate	1. Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri din plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării.	Număr acțiuni de ecologizare Suprafețe ecologizate Număr participanți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar

Domeniu de intervenție: Educație**Obiectiv strategic 4: Servicii de educație moderne și performante**

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
4.1. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	4.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar	1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/ construirea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ: preșcolar, primar, gimnazial și preuniversitar : - Construire unități de învățământ - Modernizare clădiri - Reabilitare clădiri - Extinderi clădiri - Eficientizare energetică	Suprafață reabilitată și modernizată Număr săli de clasă date în folosință Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Conducerea unității de învățământ
		2. Proiect de dotare al școlilor și grădinițelor cu echipamente didactice și tehnologie performantă	Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		3. Modernizare, amenajare teren sportiv multifuncțional - teren sintetic	Suprafață construită și amenajată Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		5. Construire și amenajare sală de sport	Suprafață construită și amenajată Capacitate sală Număr beneficiari	Buget local Buget de stat (CNI) Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		5. Înființare program educațional afterschool	Număr beneficiari	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Unitățile de învățământ ONG-uri

	4.1.2. Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar	1. Achiziție- dotare microbuze școlare	Număr microbuze achiziționate Număr curse organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
4.2. Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente	4.2.1. Susținerea elevilor cu potențial intelectual crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate	1. Susținerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente	Număr și valoare burse de merit acordate într-o unitate de timp (un an)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism**Obiectiv strategic 5: Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural**

Priorități	Măsurile asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
5.1.Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	5.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural	1.Modernizarea și dotarea slăii de festivități – Casa Obștii	Clădire și spații amenajate Patrimoniu cultural pus în valoare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Organizare de circuite turistice cu includerea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice din comună	Număr circuite turistice organizate Număr vizitatori/turiști	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Operatori de turism
		3. Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare a localității	Număr vizitatori/turiști raportat la valoarea investită în promovare Plus valoare adusă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		4. Construire și dotare Centru cultural multifuncțional	Număr utilizatori / evenimente raportat la valoarea investită în promovare Plus valoare adusă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		5. Modernizare și dotare bibliotecă comunală	Număr vizitatori/turiști raportat la valoarea investită în promovare	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar

		6. Susținerea tradițiilor și patrimoniului cultural – diversificarea evenimentelor culturale / înființare ansamblul local de dansuri tradiționale	Număr membrii, număr evenimente culturale la care participă ansamblul	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
5.2. Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	5.2.1. Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei	1. Program de adoptare a monumentelor naturii -Rezervația Naturală Cheile Tișitei - Cascada Putnei - Cascada din Horn	Număr monumente promovate	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri
	5.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement	1. Dezvoltare infrastructură de agrement, cu toate utilitățile : - camping rulote și corturi - teren de tenis de câmp	Infrastructură realizată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Investitori privați
		2. Amenajare circuit turistic în pentru iubitorii de natură și plimbări montane	Infrastructură realizată, lungime trasee și obiective incluse	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Investitori privați
		3. Modernizare / amenajare centru civic - parc, bănci, alei pietonale etc...	Infrastructură realizată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar Investitori privați
		4. Amenajare / modernizare locuri de joacă pentru copii și montare aparate fitness tip exterior	Suprafețe amenajate Număr locuri de joacă Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		5. Promovarea cicloturismului	Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Investitori

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială**Obiectiv strategic 6: Servicii de sănătate și sociale de calitate**

Priorități	Măsuri asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
6.1. Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	6.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială	1.Construire, reabilitare, modernizare și dotare dispensar medical	Suprafață reabilitată, modernizată Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Înființare și dotare centru social	Suprafață construită Număr dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
6.2. Dezvoltarea serviciilor sociale locale	6.2.1.Consolidarea managementului sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale	1.Dotarea cu tehnică și mijloace de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT	Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Formarea continuă a personalului – asistenți sociali, asistenți personali, asistenți medicali comunitari, mediator sanitar	Număr programe de formare profesională accesate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		3. Anchete sociale realizate pentru depistarea nevoilor sociale reale ale comunității	Număr anchete sociale realizate Nevoi sociale identificate Programe de asistență implementate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		4. Elaborare și implementare strategie de dezvoltare a serviciilor sociale pe termen mediu și lung	Proiecte de investiții implementate la nivel social Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Obiectiv strategic 7: Dezvoltarea capacității administrative

Priorități	Măsurile asociate	Proiecte propuse	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
7.1. Dezvoltarea capacității administrației publice locale	7.1.1. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice	1. Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc.)	Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	7.1.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării	1. Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora	Număr și valoare softuri Număr cetățeni deserviți Termen de soluționare cereri	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	Număr utilizatori sisteme online Număr cereri/ tranzacții soluționate online Termen de soluționare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar

	7.1.3. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici)	1. Programe de instruire și perfecționare profesională anuală	Număr programe de instruire și perfecționare profesională Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european	Număr activități Număr participanți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
	7.1.4. Modernizare sediu administrativ și infrastructură	1. Reabilitare/ modernizare/ extindere sediu primărie	Suprafață reabilitată și modernizată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		2. Dotare serviciu voluntar pentru situații de urgență	Număr și valoare utilaje și echipamente Capacitate de intervenție în situațiile de urgență	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		3. Dotare parc auto al Primăriei comunei - autoturism de teren - achiziție utilaje întreținere - sărărită - utilaj tocat vegetație - autoutilitară	Număr și valoare mașini și utilaje parc auto Capacitate de execuție lucrări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2021 - 2027	Consiliu local Primar
		4. Inregistrare sistematică a sectoarelor cadastrale	Număr acte de proprietate emise	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2021 - 2027	Consiliu local Primar

	7.1.5.Siguranța cetățenilor comunei	1.Sistem supraveghere video	Camere video instalate	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
	7.1.6 Sprijin pentru lăcașurile de cult (biserici)	1. Construire capele mortuare	Capelă construită	Buget local Bugetul județean	2021-2027	Consiliu local Primar
		3.Iluminat exterior / arhitectural al bisericilor	Număr biserici iluminate	Buget local Bugetul județean	2021-2027	Consiliu local Primar

7. Portofoliul de proiecte prioritare

Fișele de proiect detaliază proiectele prioritare ce stau la baza măsurilor de dezvoltare a comunei Tulnici pentru perioada 2021-2027, oferind astfel un sprijin suplimentar autorității publice locale în planificarea activităților necesare implementării strategiei.

Fișele au un caracter strict orientativ cu privire la obiectivele, activitățile propuse, rezultatele așteptate, actorii implicați și posibilele surse de finanțare, aspectele concrete și detaliile urmând a fi stabilite de către autoritatea publică în urma unor analize aprofundate, a studiilor de fezabilitate, precum și a consultării părților vizate de inițiativele respective.

Bugetul fiecărui proiect se va estima pe categorii de cheltuieli, în funcție de activitățile concrete descrise în cadrul proiectului și de cerințele finanțatorului, după caz.

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE

2021-2027

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 1

Titlul proiectului	Dezvoltare durabilă prin înființare parc / zonă industrială - sat Tulnici - zona Călinețe
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local <u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comună <u>Activități:</u> Documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de construcție și amenajare parc industrial, cu toate utilitățile asigurate <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de potențiali investitori Forță de muncă specializată Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare :</u> Suprafață parc Investitori noi Locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliu local Primar Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Facilități fiscale pentru atragerea investitorilor privați
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economiei locale prin valorificarea inteligentă a potențialului antreprenorial <u>Obiective:</u> Dezvoltarea durabilă a domeniului economic Atragerea de investitori Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Acordarea de sprijin inițiativelor antreprenoriale în scopul valorificării potențialului economic din zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de afaceri locale Atragerea de noi investiții Noi locuri de muncă Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Ajutor de minimis pentru stimularea investițiilor și crearea de noi locuri de muncă; <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Nu este cazul Se emite HCL

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 3

Titlul proiectului	Accesare fonduri europene pentru dezvoltarea micilor afaceri : - înființare start-up pentru persoanele care se întorc din diaspora - înființare strat-up pentru tineri Promovarea culturii antreprenoriale prin măsuri profesionale de formare profesională a grupului țintă, în vederea înființării de noi întreprinderi și creării de noi locuri de muncă, în domeniul non-agricol
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economiei locale prin valorificarea inteligentă a potențialului antreprenorial <u>Obiective:</u> Dezvoltarea durabilă a domeniului economic Atragerea de investitori, inclusive din diaspora Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Acordarea de sprijin inițiativelor antreprenoriale în scopul valorificării potențialului economic din zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de afaceri locale Atragerea de noi investiții Noi locuri de muncă Reducerea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Personal angajat în cadrul proiectului Firme nou înființate Număr de locuri de muncă nou create <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliu local Primar Parteneri privați
Posibile surse de finanțare	FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational Capital Uman

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 4

Titlul proiectului	Creșterea producției de vegetale în zonă și valorificarea în industria alimentară, precum și dezvoltarea unor microfabrici pentru producție . - Centru depozitare legume și fructe
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Pe raza comunei există un număr mare de producători agricoli, care au nevoie de sprijin în dezvoltarea activității lor Se urmărește crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei, prin valorificarea inteligentă a potențialului agricol <u>Obiective:</u> Creșterea competitivității producătorilor locali Valorificarea inteligentă a potențialului agricol al comunei Ocuparea forței de muncă la nivelul comunei <u>Activități:</u> Sprijinirea producătorilor agricoli locali, prin acordarea de consiliere și facilități pentru dezvoltarea activităților de producție Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, irigații, locuri de desfacere și depozitare a produselor) Construire / amenajare Centru depozitare legume și fructe <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea producției agricole și valorificarea acestora în industria alimentară Atragerea de investitori în sectorul agricol și al industriei alimentare Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Producție medie la hectar Cantitate produse valorificate Capacitate microfabrică <u>Beneficiari:</u> producători agricoli (persoane fizice și juridice), potențiali investitori
Actori implicați	Consiliu local Primar Producători locali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 5

Titlul proiectului	Dezvoltarea sectorului agricol prin sprijinirea micilor întreprinzători în vederea înființării unor afaceri în domeniile : - cultivarea plantelor - amenajare de sere - plantații pomicole - plantații viticole - plantații legumicole
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea și susținerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local <u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri, cu precădere în domeniul agriculturii <u>Activități:</u> Acordarea de consultanță în deschiderea microintreprinderilor Sprijin privind atragerea de fonduri pentru dezvoltarea capacității de prelucrare și comercializare a produselor locale <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de potențiali investitori Creșterea veniturilor la bugetul local Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr de afaceri înființate Număr locuri de muncă create <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori.
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri europene Investitori privați

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Construire depozit de lemne - zona minieră Tulnici
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea și susținerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local <u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri, cu precădere în domeniul exploatării forestiere <u>Activități:</u> Acordarea de consultanță în deschiderea microintreprinderilor Sprijin privind atragerea de fonduri pentru dezvoltarea capacității de prelucrare și comercializare a produselor locale Construire / amenajare Construire depozit de lemne - zona minieră Tulnici <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de potențiali investitori Creșterea veniturilor la bugetul local Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare :</u> Suprafață amenajată <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori.
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 7

Titlul proiectului	Revitalizarea producției agricole și dezvoltarea livezilor de pomi fructiferi și atragerea de investitori privați
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei, prin valorificarea inteligentă a potențialului agricol și pomicol <u>Obiective:</u> Creșterea competitivității producătorilor locali Atragerea de noi investitori Valorificarea inteligentă a potențialului agricol și pomicol ale comunei Ocuparea forței de muncă la nivelul comunei <u>Activități:</u> Sprijinirea producătorilor agricoli locali, prin acordarea de consiliere și facilități pentru dezvoltarea activităților de producție Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, irigații, locuri de desfacere și depozitare a produselor) <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea producției agricole și pomicole și valorificarea acestora în industria alimentară Atragerea de investitori în sectorul agricol și al industriei alimentare Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafețe cultivate (ha) Producție medie la hectar (kg/ha) Număr investitori atrași <u>Beneficiari:</u> producători agricoli (persoane fizice și juridice), potențiali investitori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Proiect adresat susținerii tinerilor din mediul rural în urmarea liceului și a facultății în domeniile de interes strategic
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Necesitatea susținerii tinerilor care urmează o formă de învățământ la zi în vederea continuării studiilor <u>Obiective:</u> Creșterea nivelului de educație în comună Promovarea elitelor și susținerea acestora <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții firmelor care au interes în susținerea educației Susținerea organizării evenimentelor filantropice-educative la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea ratei de tranziție din ciclul gimnazial în cel preuniversitar <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr beneficiari Suma alocată <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special elevii
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Proiect pentru instruirea oamenilor în legumicultură, pomicultură, viticultură și apicultură
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Necesitatea specializării forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Dezvoltarea și specializarea resurselor umane în comună Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de instruire la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă specializată Reducerea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe de instruire Număr beneficiari Număr afaceri locale demarate <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special tinerii
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 10

Titlul proiectului	Proiecte de reconversie pentru calificare în diverse domenii de interes local
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea calificării și reconversiei profesionale a forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Calificarea, reconversia și specializarea resurselor umane în comună Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu firmele de specialitate și cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de calificare și reconversie profesională la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă scalificată Reducerea șomajului <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr programe de instruire Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special tinerii
Actori implicați	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 11

Titlul proiectului	Realizarea de proiecte de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural în comuna Tulnici
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea culturii antreprenoriale poate fi o pârghie importantă pentru creșterea inovării și dezvoltării în afaceri <u>Obiective:</u> Creșterea competitivității economice, care va determina creșterea calității produselor, lucrărilor și serviciilor furnizate Formarea profesională continuă a populației Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM Susținerea de cursuri de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural <u>Rezultate așteptate:</u> Noi proiecte antreprenoriale la nivelul comunei Resurse umane specializate Reducerea șomajului, prin crearea de noi locuri de muncă <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe de instruire Număr beneficiari Număr afaceri locale demarate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, antreprenori locali
Actori implicați	Consiliu local Primar AJOFM Formatori profesionali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 12

Titlul proiectului	Consultanță în proiecte de investiții cu finanțare națională sau europeană
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea existenței unei entități care să asigure informarea și consilierea investitorilor pe plan local <u>Obiective:</u> Crearea la nivel local a unui centru de informare, consultanță și expertiză pentru investitorii private. <u>Activități:</u> Identificarea terenului/spațiului unde se va înființa centrul Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și dotare a centrului Organizarea de întâlniri periodice cu investitorii locali Atragerea de specialiști care să asigure consultanță și expertiză în afaceri <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea nivelului de informare Performanța agriculturii locale Noi investiții profitabile <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr sesiuni de consultanță organizate Număr beneficiari Număr proiecte implementate la nivel local <u>Beneficiari:</u> fermierii locali, potențiali investitori, comunitatea locală
Actori implicați	Consiliu local Primar Investitori privați Producători locali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 13

<i>Titlul proiectului</i>	Informarea cu privire la posibilitățile de accesare fonduri nerambursabile prin programele A.F.I.R.
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Necesitatea existenței unei entități care să asigure informarea și consilierea investitorilor pe plan local <u>Obiective:</u> Crearea la nivel local a unui centru de informare, consultanță și expertiză pentru investitorii private. <u>Activități:</u> Identificarea terenului/spațiului unde se va înființa centrul Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și dotare a centrului Organizarea de întâlniri periodice cu investitorii locali Atragerea de specialiști care să asigure consultanță și expertiză în afaceri <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea nivelului de informare Performanța agriculturii locale Noi investiții profitabile <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr specialiști atrași Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> fermierii locali, potențiali investitori, comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar Investitori privați Producători locali
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție : Infrastructură

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare și modernizare drumuri comunale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comună și între localități Prevenirea blocării drumurilor din cauza unor fenomene meteo extreme <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare și modernizare a drumurilor <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime drum comunal reabilitat și modernizat (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare și modernizare străzi în comuna Tulnici
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comună și între localități Prevenirea blocării drumurilor datorită unor fenomene meteo extreme <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare a străzilor comunale <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime străzi asfaltate (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Modernizare infrastructură rutieră agricolă : - Pietruire și asfaltare drumuri agricole și de exploatare (drumuri vicinale) .
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere agricole și forestiere existente <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră agricolă modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr și lungime drumuri agricole modernizate (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 4

Titlul proiectului	Modernizare drumuri forestiere
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă și forestieră a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol și forestier <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere agricole și forestiere existente <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră agricolă și forestieră modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr și lungime drumuri modernizate (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 5

Titlul proiectului	Amenajare trotuare în comuna Tulnici
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei. <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic a pietonilor Facilitarea accesului pietonal al cetățenilor comunei la unități de învățământ, medicale, sociale, magazine sătești, primărie, poliție etc. Estetizarea spațiului comunal <u>Activități:</u> Documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și construire trotuare <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură pietonală modernă Reducerea timpilor de deplasare în comună Siguranță în trafic <u>Indicatori de evaluare</u> Lungimea trotuarelor construite – kilometri trotuare <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 6

Titlul proiectului	Reabilitare / modernizare trotuare în comuna Tulnici
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei. <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic a pietonilor Facilitarea accesului pietonal al cetățenilor comunei la unități de învățământ, medicale, sociale, magazine sătești, primărie, poliție etc. Estetizarea spațiului comunal <u>Activități:</u> Documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și reabilitare trotuare <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură pietonală modernă Reducerea timpilor de deplasare în comună Siguranță în trafic <u>Indicatori de evaluare</u> Lungimea trotuarelor reabilitate – kilometri trotuare <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 7

Titlul proiectului	Construire poduri, podețe și punți pietonale
Descrierea proiectului	<u>Justificare</u> Apa în cantități foarte mari poate provoca pagube umane și materiale însemnate, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru prevenirea evenimentelor negative cauzate de inundații și viituri. <u>Obiective:</u> Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Creșterea siguranței în trafic Facilitarea accesului locuitorilor în curțile proprii pe timpul ploilor Protejarea gospodăriilor de inundații Estetizarea spațiului comunal <u>Activități:</u> Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de realizare poduri, podețe și punți pietonale în comună <u>Rezultate așteptate:</u> Poduri, podețe și punți pietonale pe tot teritoriul comunei Eliminare depuneri de apă pe carosabil Gospodării protejate de inundații <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și lungime poduri, podețe și punți pietonale realizate (m) Număr gospodării deservite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 8

Titlul proiectului	Amenajare - sistematizare șanțuri, rigole pentru scurgerea apelor pluviale în comuna Tulnici : - Rețele de canalizare pluvială
Descrierea proiectului	<u>Justificare</u> Apa în cantități foarte mari poate provoca pagube umane și materiale însemnate, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru prevenirea evenimentelor negative cauzate de inundații și viituri. <u>Obiective:</u> Dezvoltarea rețelei de evacuare a apelor pluviale, în vederea dezvoltării rurale și protejării mediului înconjurător Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Facilitarea accesului locuitorilor în curțile proprii pe timpul ploilor Protejarea gospodăriilor de inundații Estetizarea spațiului comunal <u>Activități:</u> Întocmire documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare șanțuri, rigole și derea pentru scurgerea apelor pluviale în comună <u>Rezultate așteptate:</u> Șanțuri și rigole amenajate pe tot teritoriul comunei Eliminare depuneri de apă pe carosabil Gospodării protejate de inundații <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime șanțuri, rigole și derea amenajate (km) Număr gospodării deservite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Construire și amenajare parcări auto în zona Centrului Civic : - parcări supraterane - parcări subterane
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea necesarului de parcări în proximitatea obiectivelor de interes public <u>Activități:</u> Realizare studii de trafic. Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare parcări convenționale și subterane <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernă Fluidizarea circulației rutiere Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață parcare Capacitate – număr locuri <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 10

<i>Titlul proiectului</i>	Realizare infrastructură pentru dezvoltarea mediului economic pe plan local, comuna Tulnici
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Construirea și dezvoltarea infrastructurii publice de transport determină atragerea de investitori și fonduri suplimentare la bugetul local. <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la obiectivele turistice <u>Activități:</u> Realizare SF, PT Obținere avize/acorduri Lucrări de construire, modernizare și reabilitare a infrastructurii legate de dezvoltarea turismului <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernă Atragerea de turiști/vizitatori Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime drumuri ce deservește obiective turistice (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 11

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare stații de transport public în comuna Tulnici
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea infrastructurii de transport public determină progresul economic și social al comunei. <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea condițiilor de transport în comun <u>Activități:</u> Întocmire SF, PT Modernizare stații de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații prin dotarea cu: indicatoare și marcaje rutiere, indicatoare cu informații pentru călători, platforme de așteptare, cabine cu acoperiș și scaune <u>Rezultate așteptate:</u> Număr mai mare de stații de transport public Stații modernizate Număr mai mare de călători deserviți <u>Indicatori de evaluare</u> Număr stații de transport amenajate <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici, turiști/vizitatori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 12

Titlul proiectului	Extindere și modernizare sistem canalizare
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Extinderea și modernizarea rețelei de canalizare va determina creșterea nivelului de trai al populației și protecția mediului înconjurător. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Protejarea mediului înconjurător <u>Activități:</u> Proiectare și inginerie, studii de teren Lucrări de extindere și modernizare ale rețelei de canalizare <u>Rezultate așteptate:</u> Rețea de canalizare modernizată la nivelul comunei Număr mai mare de cetățeni racordați la rețea Protecția mediului înconjurător <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime rețea de canalizare realizată (km) Capacitate stație epurare Număr racorduri Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 13

Titlul proiectului	Aducțiune, extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Modernizarea rețelei de alimentare cu apă va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Diminuarea pierderilor și a problemelor în alimentare, limitarea numărului de intervenții Conformarea cu standardele legale privind calitatea <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de înlocuire și extindere a rețelelor de apă <u>Rezultate așteptate:</u> Rețele de apă înlocuite și extinse Diminuarea pierderilor în rețea Număr limitat de intervenții Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime rețea (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 14

Titlul proiectului	Extindere capacitate de producție apă (PUȚURI FORATE)
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Creșterea capacității de producție a apei potabile reprezintă un element important în ceea ce privește creșterea calității vieții locuitorilor, cu precădere în cazul zonelor izolate unde rețeaua publică de apă întârzie să apară. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază, cu precădere a zonelor izolate Reducerea costurilor privind serviciile de alimentare cu apă <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare - depunere cerere de finanțare și anexe Obținere avize/autorizații Executarea de foraje verticale de mică, medie și mare adâncime. <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor privind administrarea rețelelor de apă Cheltuieli reduse în ceea ce privește deservirea populației cu apă Creșterea numărului de locuitori care beneficiază de apă potabilă <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr puțuri forate <u>Beneficiari:</u> cetățenii localității, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 15

Titlul proiectului	Înființare aducțiune și distribuție rețea gaze naturale
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Înființarea sistemului de distribuție a gazelor naturale în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Conformarea cu standardele legale privind calitatea serviciilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de aducțiune rețea gaz <u>Rezultate așteptate:</u> Aducțiune rețea gaz Gospodării deservite <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime rețea aducțiune Număr gospodării/obiective economice racordate <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 16

Titlul proiectului	Extindere rețea electrică în comuna Tulnici
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Extinderea rețelei de energie electrică în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Dezvoltarea sistemului de alimentare cu energie electrică <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de extindere a rețelei electrice <u>Rezultate așteptate:</u> Extindere rețea electrică Număr mai mare de gospodării/operatori economici racordate/racordați la rețea Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de evaluare</u> Lungimea rețelei nou realizate Număr beneficiari racordați <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 17

<i>Titlul proiectului</i>	Extindere și modernizare iluminat public . - Sistem inteligent cu tehnologie LED
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de acces la infrastructura de iluminat public Reducerea consumurilor specifice <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de extindere și modernizare a rețelei de iluminat public <u>Rezultate așteptate:</u> Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public Număr mai mare de puncte de aprindere Consum economic prin utilizarea becurilor LED Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime rețea iluminat public (km) Puncte de aprindere Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 18

<i>Titlul proiectului</i>	Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice : - panouri solare - pompe de căldură
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate care risipesc mai puține resurse. <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Instalarea panourilor solare și a pompelor de căldură <u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Pompe de căldură instalate Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr panouri solare montate Număr clădiri deservite <u>Beneficiari:</u> UAT Comuna Tulnici
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Bugetul de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 19

Titlul proiectului	Dotarea unităților de învățământ cu echipamente IT performante
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Modernizare săli de clasă și laboratoare Dotarea cu echipamente IT performante <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare <u>Indicatori de evaluare</u> Număr unități de învățământ dotate Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> școlile și grădinițele din comună; copiii preșcolari și elevii; personalul didactic
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură

Fișa de proiect nr. 20

Titlul proiectului	Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă a localității - Internet gratuit în toate zonele comunei
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Existența accesului la servicii de internet determină îmbunătățirea nivelului de trai al populației, precum și consolidarea capacității operatorilor economici de a furniza servicii la standarde europene. <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la servicii de internet Wi-Fi în zonele de interes ale localității (primărie, școli, biserici etc.) <u>Activități:</u> Înființare puncte de conectare stradală la Wi-Fi <u>Rezultate așteptate:</u> Facilitarea accesului la internet în zonele de interes ale comunei Creșterea numărului de utilizatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr locuințe deservite Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliu local Primar Operatorii de furnizare servicii internet
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 1

Titlul proiectului	Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea reconstrucției ecologice a terenurilor degradate, prin valorificarea terenurilor neproductive sau agricole afectate de fenomene de degradare în diferite stadii sau care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de producție pentru folosințe agricole <u>Obiective:</u> Valorificarea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate Creșterea suprafețelor de pădure pe teritoriul comunei Combaterea poluării și a efectelor acesteia asupra mediului înconjurător și sănătății oamenilor Îmbunătățirea condițiilor de mediu și a diversității biologice <u>Activități:</u> Pregătirea terenului și a solului în vederea împăduririi Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare Executarea plantației <u>Rezultate așteptate:</u> Suprafață de teren împădurit Creșterea producției de energie regenerabilă <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe împădurite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare spații verzi în interiorul localității
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării zonelor verzi din comună Îmbunătățirea aspectului estetic al comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului natural Consolidarea amenajărilor peisagistice Crearea de noi locuri de recreere pentru cetățenii comunei <u>Activități:</u> Lucrări de reabilitare a spațiilor verzi din localitate <u>Rezultate așteptate:</u> Spații verzi, parcuri Îmbunătățirea imaginii comunei <u>Indicatori de evaluare</u> Suprafețe spații verzi amenajate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice și în mediul privat
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Instalarea panourilor solare <u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr clădiri care utilizează surse alternative de energie <u>Beneficiari:</u> UAT Comuna Tulnici
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar Firme de consultanță
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Fondul de Mediu Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Construire și amenajare parc fotovoltaic
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Instalarea panourilor solare <u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață amenajată/ construită Număr panouri montate <u>Beneficiari:</u> Comuna Tulnici
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar Firme de consultanță
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Fondul de Mediu Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitarea termică a clădirilor publice : - Eficientizare energetică
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Măsurile de creștere a eficienței energetice în clădirile publice reprezintă o prioritate atât pentru UAT-uri, cât și pentru Uniunea Europeană. Implementarea normelor UE cu privire utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse sunt necesare la nivel local. <u>Obiective:</u> Reabilitarea clădirilor instituțiilor publice Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Demarare lucrări reabilitare <u>Rezultate așteptate:</u> Clădiri publice reabilitate termic Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr clădiri reabilitate <u>Beneficiari:</u> UAT Comuna Tulnici
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Fondul de Mediu Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 6

Titlul proiectului	Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării zonelor verzi din comună Îmbunătățirea aspectului estetic al comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului natural Consolidarea amenajărilor peisagistice Crearea de noi locuri de recreere pentru cetățenii comunei <u>Activități:</u> Campanii de informare a populației cu privire la importanța protejării mediului înconjurător <u>Rezultate așteptate:</u> Campanii de conștientizare implementate Îmbunătățirea imaginii comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr campanii Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliu local Primar ADI Deșeuri
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Colectarea selectivă a deșeurilor aduce beneficii economice comunității locale <u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător la nivelul comunei Alinierea la standarde europene cu privire la calitatea și protecția mediului <u>Activități:</u> Achiziționarea de pubele și instalarea acestora pe raza comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de gunoi colectat selectiv Eficientizarea reciclării <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr pubele achiziționate și instalate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar ADI Deșeuri
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Colectarea selectivă a deșeurilor aduce beneficii economice comunității locale <u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător la nivelul comunei Alinierea la standarde europene cu privire la calitatea și protecția mediului <u>Activități:</u> Achiziționarea de pubele ecologice și distribuirea acestora către populație <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de gunoi colectat selectiv Eficientizarea reciclării <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr pubele achiziționate și distribuite Număr gospodării deservite <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar ADI Deșeuri
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Realizare rampă depozitare gunoi de grajd : - Compostare gunoi de grajd
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Construcția unei facilități pentru depozitarea gunoiului de grajd implică anumite riscuri în ceea ce privește efectele negative asupra resurselor mediului înconjurător . <u>Obiective:</u> Realizare rampă depozitare gunoi de grajd <u>Activități:</u> Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de realizare rampă <u>Rezultate așteptate:</u> Realizare rampă depozitare gunoi de grajd Realizare proces compostare gunoi de grajd <u>Indicatori de rezultat:</u> Rampă construită <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fondul de Mediu Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 10

<i>Titlul proiectului</i>	Decolmatare și regularizare canale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător Siguranța și protecția cetățenilor contra inundațiilor <u>Obiective:</u> Asigurarea scurgerii optime în albie/prin canale a apelor curgătoare de pe raza comunei <u>Activități:</u> Îndepărtarea materialului aluvionar <u>Rezultate așteptate:</u> Scurgerea optimă a apelor prin canale Reducerea efectelor negative generate de inundații și viituri <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și lungime canale decolmate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 11

Titlul proiectului	Regularizare cursuri de apă
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător Siguranța și protecția cetățenilor contra inundațiilor <u>Obiective:</u> Prevenirea și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor Protecția gospodăriilor și a terenurilor agricole <u>Activități:</u> Lucrări de regularizare a cursului de apă <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea efectelor negative generate de inundații și viituri <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață regularizată <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 12

Titlul proiectului	Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător Siguranța și protecția cetățenilor contra inundațiilor <u>Obiective:</u> Prevenirea și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor Protecția gospodăriilor și a terenurilor agricole Consolidarea infrastructurii de prevenire și protecție împotriva inundațiilor <u>Activități:</u> Lucrări de consolidare infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea efectelor negative generate de inundații și viituri <u>Indicatori de evaluare</u> Capacitate infrastructură de protecție (suprafață protejată) Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 13

Titlul proiectului	Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri de plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării naturii, a diversității biologice <u>Obiective:</u> Conservarea și reabilitarea sistemelor ecologice existente <u>Activități:</u> Acțiuni ecologice de curățare a zonelor poluate Organizarea de campanii de conștientizare a necesității protejării mediului înconjurător <u>Rezultate așteptate:</u> Mediu natural curat și sănătos <u>Indicatori de evaluare</u> Număr acțiuni de ecologizare Suprafețe ecologizate Număr participanți <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, turiști/vizitatori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 1

Titlul proiectului	Reabilitarea, modernizarea și extinderea/ construirea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ: preșcolar, primar și gimnazial : - Modernizare clădiri - Reabilitare clădiri - Extinderi clădiri - Eficientizare energetică
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Sunt necesare atât construirea cât și modernizarea și extinderea clădirilor unităților școlare din comună. <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educațional Construirea de noi spații/clădiri destinate unităților școlare cu învățământ preșcolar. Extinderea și reabilitarea unităților școlare de pe raza localității Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Modernizare, reabilitare și extinderea instituțiilor de învățământ din comună Construirea unei grădinițe cu program prelungit Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație, învățământ și instruire a tinerilor; Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local; Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local. <u>Indicatori de evaluare :</u> Suprafață reabilitată și modernizată Număr săli de clasă date în folosință Număr beneficiari
Actori implicați	Consiliu local Primar Conducerea unității de învățământ
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 2

Titlul proiectului	Proiect de dotare al școlilor și grădinițelor cu echipamente didactice și tehnologie performantă
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Modernizare săli de clasă și laboratoare Dotarea cu echipamente didactice și tehnologie performantă <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> școlile și grădinițele din comună; copiii preșcolari și elevii; personalul didactic
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 3

Titlul proiectului	Modernizare / amenajare teren sportiv - teren sintetic
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. Susținerea sportului de performanță <u>Obiective:</u> Construirea și amenajarea unui teren sportiv conform standardelor în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare și amenajare teren sportiv <u>Rezultate așteptate:</u> Teren sportiv amenajat conform standardelor în domeniu Practicarea de sporturi Performanțe sportive <u>Indicatori de evaluare</u> Suprafață construită și amenajată Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 4

Titlul proiectului	Înființare program educațional tip afterschool
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară dotarea în conformitate cu cerințele actuale a clădirilor unităților școlare din comună în vederea înființării unui program educațional tip afterschool <u>Obiective:</u> Înființarea programului educațional tip afterschool Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Dotarea instituțiilor de învățământ din comună în conformitate cu cerințele funcționării unui program educațional de tip afterschool Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație, cu preponderență în rândul persoanelor vulnerabile Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local; Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local. <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare
Actori implicați	Consiliu local Primar Unitățile de învățământ ONG-uri
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Achiziție - dotare microbuze școlare
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Scopul principal al utilizării mijloacelor de transport școlar este transportul dus-întors al elevilor, între localitatea de domiciliu a acestora și unitatea de învățământ în care își desfășoară cursurile <u>Obiective:</u> Achiziționarea de microbuze școlare dotate conform reglementărilor în vigoare Siguranța elevilor din comună prin achiziționarea unor mijloace de transport moderne <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Microbuze școlare achiziționate Transportul sigur al elevilor către unitățile școlare și retur <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr microbuze achiziționate Număr curse organizate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare.
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Susținerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Asigurarea conformității cu prevederile legale în vigoare privind acordarea bursei elevilor din învățământul preuniversitar de stat Susținerea și încurajarea performanței școlare <u>Obiective:</u> Sprijinirea și recompensarea copiilor cu performanțe școlare deosebite prin burse de merit și alte stimulente <u>Activități:</u> Aprobarea prin HCL a acordării și cuantumului bursei de merit și a altor stimulente pentru elevii cu performanțe școlare deosebite <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea performanței școlare Creșterea calității actului educațional <u>Indicatori de evaluare</u> Număr elevi cu performanțe școlare deosebite Număr și valoare burse de merit acordate într-o perioadă determinată de timp (un an) <u>Beneficiari:</u> elevii cu performanțe școlare
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 1

Titlul proiectului	Modernizarea și extinderea Căminelor Culturale
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea creșterii gradului de educație și cultură în mediul rural <u>Obiective:</u> Creșterea nivelului cultural și social al cetățenilor comunei Crearea de condiții adecvate pentru organizarea de evenimente cultural-artistice Stimularea înființării de ansambluri folclorice, muzică și dans Creșterea gradului de socializare a cetățenilor comunei <u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare, modernizare și dotare a clădirii și spațiilor interioare Dotare materială <u>Rezultate așteptate:</u> Căminele Culturale reabilitate și modernizate Cămin Cultural construit <u>Indicatori de evaluare</u> Clădire și spații amenajate Patrimoniu cultural pus în valoare <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 2

Titlul proiectului	Organizare de circuite turistice cu includerea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice din comună
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă Conștientizarea importanței și valorii obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice de pe raza comunei <u>Obiective:</u> Dezvoltarea turistică a comunei prin organizarea de circuite turistice Promovarea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice <u>Activități:</u> Identificarea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice din comună Cartarea obiectivelor turistice Modernizarea infrastructurii rutiere ce deservește obiectivele turistice Promovarea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice Sprijinirea organizării de circuite turistice în zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de evaluare</u> Număr de circuite turistice realizate într-o unitate de timp (un an) Număr turiști/vizitatori <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori
Actori implicați	Consiliu local Primar Operatorii de turism
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 3

Titlul proiectului	Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a localității
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Promovarea prin mijloace moderne a destinației turistice Atragerea de vizitatori/turiști în zonă Atragerea de noi investitori în turism <u>Activități:</u> Elaborare documentație Achiziții servicii de realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică Difuzare broșură și materiale publicitare <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de evaluare</u> Valoare investită în promovare Număr vizitatori/turiști Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Construire și dotare Centru Multifuncțional
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de servicii integrate adresate persoanelor din categoriile defavorizate ale societății, care să corespundă cerințelor UE <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii integrate la standarde europene <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare a centrului <u>Rezultate așteptate:</u> Un centru multifuncțional destinat persoanelor defavorizate la standarde europene Creșterea calității serviciilor integrate <u>Indicatori de evaluare</u> Număr utilizatori / evenimente raportat la valoarea investită în promovare Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, persoanele din categoriile defavorizate din comună
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Modernizare Muzeu local
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al culturii și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea spațiilor culturale pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare / modernizare Execuție lucrări de amenajare Promovare muzeu local <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere cultural Creșterea numărului de vizitatori / turiști <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr vizitatori/turiști raportat la valoarea investită în promovare Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare și susținere ansamblul local de dansuri tradiționale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al culturii și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea activităților culturale pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști <u>Activități:</u> Identificare coordonator ansamblu Identificare copii și tineri talentați Achiziție costume tradiționale specifice <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere cultural Creșterea numărului de vizitatori / turiști <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 7

Titlul proiectului	Program de adoptare a monumentelor naturii
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Nevoia și importanța conservării ariilor protejate și a monumentelor naturii trebuie să ocupe unul din primele locuri în sistemul instituționalizat al valorilor și al principiilor etice ale comunei <u>Obiective:</u> Adoptarea monumentelor naturii de pe raza comunei <u>Activități:</u> Cercetarea științifică; Inițierea procesului de protejare și ocrotire a particularităților culturale și tradiționale; Gradarea intervenției umane cu privire la categoriile de arii protejate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea turismului din zonă Atragerea de turiști <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr monumente <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, turiști/vizitatori
Actori implicați	Consiliu local Primar ONG-uri
Posibile surse de finanțare	Buget local

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 8

Titlul proiectului	Dezvoltare infrastructură de agrement cu toate utilitățile : - Camping rulote
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al socializării și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști Dezvoltarea infrastructurii care să deservească complexul de agrement <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de amenajare Promovare complex de agrement Monitorizare activitate desfășurată în complexul de agrement <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere recreațional Creșterea numărului de vizitatori/turiști <u>Indicatori de evaluare :</u> Infrastructură realizată <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatori economici
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 9

Titlul proiectului	Amenajare circuit turistic în colaborare cu Consiliul Județean
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. <u>Obiective:</u> Investiții în zona turistică de la nivel local Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive Promovarea zonei în circuitul turistic național <u>Activități:</u> Investiții în amenajarea circuitului turistic Demararea unor campanii media și pe rețelele de socializare Monitorizare campanii de promovare <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști / vizitatori Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive <u>Indicatori de evaluare :</u> Infrastructură realizată, lungime trasee și obiective incluse <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliu local Primar Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 10

Titlul proiectului	Înființare Muzeu Minier - zonă exploatare minieră Tulnici
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al mediului economic și al culturii locale <u>Obiective:</u> Dezvoltarea spațiilor existente și transformarea acestora în spații culturale pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Dezvoltarea mediului turistic pentru locuitori și vizitatori/turiști <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de amenajare Promovare muzeu <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere economic și cultural Creșterea numărului de vizitatori / turiști <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr vizitatori/turiști raportat la valoarea investită în promovare Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 11

<i>Titlul proiectului</i>	Modernizare / amenajare centru civic - parc, banci, alei pietonale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Construirea și dezvoltarea infrastructurii publice pietonale și de agrement . <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea aspectului zonei centrale a comunei <u>Activități:</u> Realizare SF, PT Obținere avize/acorduri Lucrări de modernizare / amenajare centru civic - parc, banci, alei pietonale <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură de agrement modernă Atragerea de turiști / vizitatori <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată (mp) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 12

Titlul proiectului	Amenajare / modernizare locuri de joacă pentru copii
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea amenajării pe raza comunei de noi locuri de relaxare și petrecere a timpului liber pentru copii <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru copii <u>Activități:</u> Identificarea terenurilor pentru amenajarea locurilor de joacă Lucrări de construcție și amenajare Darea în folosință <u>Rezultate așteptate:</u> Locuri de joacă amenajate conform standardelor de calitate <u>Indicatori de evaluare</u> Suprafețe amenajate Număr locuri de joacă Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> copii, localnici și vizitatori/turiști
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 13

Titlul proiectului	Amenajare zonă fitness tip exterior
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al creșterii calității vieții, al socializării și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de fitness pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere și sport pentru locuitori și vizitatori/turiști <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de amenajare Monitorizare activitate desfășurată în zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere recreațional Creșterea numărului de vizitatori/turiști <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață amenajată Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatori economici
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 14

Titlul proiectului	Promovarea cicloturismului
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. <u>Obiective:</u> Promovarea cicloturismului ca activitate sportivă de recreere Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive Promovarea zonei în circuitul cicloturistic național <u>Activități:</u> Stabilirea unui program de promovare al cicloturismului Demararea unor campanii media și pe rețelele de socializare Monitorizare campanii de promovare <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști / vizitatori Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Actori implicați	Consiliu local Primar Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Cultură, sport, turism

Fișa de proiect nr. 15

Titlul proiectului	Reabilitarea și modernizarea bazei sportive
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. <u>Obiective:</u> Investiții în reabilitarea bazei sportive Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive <u>Activități:</u> Identificarea necesităților financiare în vederea dezvoltării bazei sportive <u>Rezultate așteptate:</u> Încurajarea practicării sportului în comună Modernizarea bazei sportive Practicarea de sporturi Performanțe sportive <u>Indicatori de evaluare</u> Bază sportivă modernizată <u>Beneficiari:</u> Comunitatea locală
Actori implicați	Consiliu local Primar
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Construire, reabilitare, modernizare și dotare dispensare medicale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem medical care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii medicale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii medicale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea deplasării cetățenilor comunei pentru servicii medicale de pe raza altor localități Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Lucrări de construire și reabilitare clădiri medicale <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității actului medical Intervenția promptă în cazuri medicale de urgență <u>Indicatori de evaluare</u> Suprafață reabilitată, modernizată Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, cabinetele medicale
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 2

Titlul proiectului	Construire și dotare centru pentru servicii sociale : Centru Social de zi / Centru pentru persoane cu dizabilitati / Centru pentru persoane vârstnice
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de servicii sociale adresate persoanelor din categoriile defavorizate ale societății, care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii sociale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii sociale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea instituționalizării persoanelor din categoriile defavorizate ale societății pentru servicii sociale și medicale pe raza altor localități <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare a centrului pentru servicii sociale <u>Rezultate așteptate:</u> Un centru social destinat persoanelor defavorizate la standarde europene Creșterea calității serviciilor sociale <u>Indicatori de evaluare</u> Suprafață construită Capacitate centru Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, persoanele din categoriile defavorizate din comună
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea cu tehnică și mijloace de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității structurii de asistență socială în vederea furnizării de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor de asistență socială furnizate Îmbunătățirea accesului la serviciile de asistență socială <u>Activități:</u> Dotare cu echipamente performante de tehnică de calcul <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii de asistență socială prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Formarea continuă a personalului – asistenți sociali, asistenți personali, asistenți medicali comunitari, mediator sanitar
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Formarea profesională periodică constituie o obligație legală Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Elaborarea planului anual de formare profesională Achiziția de servicii de instruire și perfecționare profesională Participarea la forme de pregătire profesională conform nevoilor identificate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare</u> Număr programe de formare profesională accesate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Anchete sociale realizate în teren pentru depistarea nevoilor sociale reale ale comunității
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu cerințele UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de incluziune socială Identificarea situației reale din comunitățile vulnerabile <u>Activități:</u> Întocmirea unui program de realizare a anchetelor sociale Efectuarea vizitelor în teren Identificarea persoanelor / familiilor care trăiesc la limita subzistenței Monitorizarea acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea fenomenului de abandon școlar Procesul de incluziune social accelerat Sistținerea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr anchete sociale realizate Nevoi sociale identificate Programe de asistență implementate <u>Beneficiari:</u> persoanele aparținând grupurilor vulnerabile
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Elaborare și implementare Strategie de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pe termen mediu și lung
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu cerințele UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale și totodată creșterea capacității de acțiune a serviciului de asistență socială <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea serviciilor oferite de Serviciul de Asistență Socială Identificarea punctelor tari și slabe ale activității sociale din localitate Creșterea gradului de incluziune socială <u>Activități:</u> Întocmirea unui program de realizare a strategiei Efectuarea achiziției Contractarea firmelor de profil <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea fenomenului de neîncredere în sistemul public administrativ Procesul de incluziune social accelerat Sistținerea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile <u>Indicatori de rezultat:</u> Proiecte de investiții implementate la nivel social Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> resursele umane din cadrul SAS, persoanele aparținând grupurilor vulnerabile
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc.)
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziție echipamente Dotare cu echipamente performante de tehnică de calcul Instruire personal privind utilizarea noilor echipamente <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 2

Titlul proiectului	Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziția de softuri performante Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și valoare softuri achiziționate Număr cetățeni deserviți Termen de soluționare cereri <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 3

Titlul proiectului	Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel national
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziția de softuri performante Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora Instruirea cetățenilor cu privire la accesarea softurilor destinate publicului larg <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr utilizatori sisteme online Număr cereri/ tranzacții soluționate online Termen de soluționare <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 4

Titlul proiectului	Programe de instruire și perfecționare profesională anuală
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Formarea profesională periodică constituie o obligație legală Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Elaborarea planului anual de formare profesională Achiziția de servicii de instruire și perfecționare profesională Participarea la forme de pregătire profesională conform nevoilor identificate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare</u> Număr programe de instruire și perfecționare profesională Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și expertiză pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Elaborarea planului anual de seminarii la nivel național și extern Implementarea de proiecte având ca obiectiv principal sesiuni de bune practici <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare :</u> Număr activități Număr participanți <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 6

Titlul proiectului	Reabilitare/ modernizare/ extindere sediu primărie
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea reabilitării, modernizării și extinderii clădirii și spațiilor de lucru ale primăriei pentru a corespunde nevoilor de servire a interesului public în condiții optime <u>Obiective:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale de a furniza servicii de calitate pentru cetățenii comunei Crearea de condiții de lucru rapide și moderne pentru personalul instituției Reducerea timpului de soluționare a cererilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare, modernizare și extindere a sediului Dotarea materială a spațiilor de lucru <u>Rezultate așteptate:</u> Condiții mai bune de lucru Timp redus de soluționare a cererilor Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare :</u> Suprafață reabilitată și modernizată <u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Dotare serviciu voluntar pentru situații de urgență
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Necesitatea executării de lucrări de intervenție în situații de urgență <u>Obiective:</u> Dotarea serviciului voluntar pentru situații de urgență cu utilaje și echipamente de lucru performante Intervenție eficientă și promptă în situațiile de urgență <u>Activități:</u> Derularea procedurilor de achiziție publică Instruirea personalului care va deservi utilajele Darea în folosință <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor cu execuția lucrărilor Reducerea timpilor de intervenție <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și valoare utilaje și echipamente Capacitate de intervenție în situațiile de urgență <u>Beneficiari:</u> Primăria comunei, comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Dotare parc auto al Primăriei comunei : - autoturism - achiziție utilaje întreținere - achiziție nacelă - sărăriță - buldoexcavator - utilaj tocat vegetație - autoutilitară - autobasculantă - excavator - autospecială gunoi
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Necesitatea executării de lucrări de gospodărire comunală <u>Obiective:</u> Dotarea serviciului administrativ și de gospodărire comunală al primăriei cu utilaje și echipamente de lucru performante Realizarea lucrărilor de amenajare și gospodărire comunală <u>Activități:</u> Derularea procedurilor de achiziție publică Instruirea personalului care va deservi utilajele Darea în folosință <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor cu execuția lucrărilor Reducerea timpilor de execuție a lucrărilor <u>Indicatori de evaluare</u> Număr și valoare mașini și utilaje parc auto Capacitate de execuție lucrări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> Primăria comunei, comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Inregistrare sistematică a sectoarelor cadastrale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale <u>Obiective:</u> Realizarea lucrărilor sistematice de cadastru pe sectoare cadastrale în vederea înscrierii imobilelor în cartea funciară <u>Activități:</u> Identificarea, măsurarea, descrierea și înregistrarea imobilelor în documentele tehnice, reprezentarea acestora pe planuri cadastrale și stocarea datelor pe suporturi informatice <u>Rezultate așteptate:</u> Identificarea proprietarilor, a posesorilor și a altor deținători de imobile, în vederea înscrierii în cartea funciară <u>Indicatori de evaluare</u> Număr acte de proprietate emise <u>Beneficiari:</u> Primăria comunei, comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Mediul de afaceri

Fișa de proiect nr. 10

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare și modernizare Piață alimente și Târg de animale
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei, prin valorificarea inteligentă a potențialului agricol și legumicol <u>Obiective:</u> Creșterea competitivității producătorilor locali Atragerea de noi investitori Valorificarea inteligentă a potențialului agricol al comunei Ocuparea forței de muncă la nivelul comunei <u>Activități:</u> Sprijinirea producătorilor agricoli locali prin dezvoltarea activităților de desfacere <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea producției agricole și valorificarea acestora în industria alimentară Atragerea de investitori în sectorul agricol și al industriei alimentare Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată <u>Beneficiari:</u> producători agricoli (persoane fizice și juridice), potențiali investitori
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 11

<i>Titlul proiectului</i>	Extindere sistem supraveghere video
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură detectarea și prevenția situațiilor nedorite și intervenția la timp atunci când este cazul. <u>Obiective:</u> Achiziționarea rețelei de supraveghere video Creșterea siguranței populației comunei <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Achiziționarea rețelei de supraveghere video Creșterea siguranței populației comunei <u>Indicatori de evaluare :</u> Camere video instalate <u>Beneficiari:</u> Primăria Tulnici, comunitatea locală
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri europene

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 12

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare / construire capele mortuare
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Aceste construcții sunt niște edificii religioase secundare unde se pot oficia slujbe religioase. Sunt necesare în vederea deservirii comunității locale în ceea ce privește organizarea slujbelor religioase de înmormântare și priveghi. <u>Obiective:</u> Construire capele mortuare <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare lucrări de construcție și amenajare Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Construcția capelelor Dezvoltarea infrastructurii edificilor religioase din comună <u>Indicatori de rezultat:</u> Capele construite <u>Beneficiari:</u> Primăria Căzănești, Bisericile.
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar Parohia
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 13

<i>Titlul proiectului</i>	Împrejmuire cimitir
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Această investiție este necesară în vederea deservirii comunității locale în ceea ce privește organizarea slujbelor religioase și de înmormântare, în condiții normale. <u>Obiective:</u> Împrejmuire teren cimitir <u>Activități:</u> Efectuare achiziție materiale de construcții Obținere avize/autorizații Efectuare lucrări de împrejmuire <u>Rezultate așteptate:</u> Teren cimitir împrejmuț Dezvoltarea infrastructurii edificiilor religioase din comună <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime gard construit <u>Beneficiari:</u> Bisericile, comunitatea locală,
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar Parohia
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local

Domeniu de intervenție: Administrație publică

Fișa de proiect nr. 14

<i>Titlul proiectului</i>	Iluminat exterior / arhitectural al bisericilor
<i>Descrierea proiectului</i>	<u>Justificare:</u> Amenajarea arhitecturală a clădirilor de interes local reprezintă o prioritate în ceea ce privește atragerea de turiști. <u>Obiective:</u> Amenajare clădirilor de interes public cu iluminat arhitectural exterior. <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Amenajare clădirilor de interes public cu iluminat arhitectural exterior <u>Rezultate așteptate:</u> Amenajare clădirilor de interes public cu iluminat arhitectural exterior <u>Indicatori de rezultat:</u> Clădiri de interes local iluminate arhitectural. <u>Beneficiari:</u> Biserici, comunitatea locală.
<i>Actori implicați</i>	Consiliu local Primar Parohia
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local

CAPITOLUL V

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Implementarea strategiei de dezvoltare locală și implicit a planului de acțiune se face cu participarea tuturor actorilor de pe plan local: administrația publică locală, comunitatea locală, firme private, reprezentanții societății civile.

O bună implementare a strategiei de dezvoltare asigură în primul rând o creștere autentică a comunității la nivelul tuturor domeniilor de intervenție și priorităților strategice. Din acest punct de vedere implementarea unui sistem potrivit de indicatori de monitorizare și elaborarea periodică și cu pragmatism a rapoartelor strategice de monitorizare joacă un rol esențial în procesul de management.

Monitorizarea, evaluarea și pilotarea sunt procese corelate și interdependente. În contextul ciclului politicilor publice, monitorizarea și evaluarea depind de etapele de identificare, formulare a problemei și de cea a alegerii celei mai bune alternative. Pilotarea are rolul aplicării celei mai bune tractici de implementare a proiectelor din cadrul strategiei.

Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informației cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către cei abilitați, asigurând transparența în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare.

Monitorizarea evoluției implementării strategiei și a planurilor de acțiuni este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public. Pe de altă parte această sarcină presupune resurse considerabile alocate (sisteme de colectare, prelucrare și raportare) și o pregătire specifică (definirea indicatorilor cantitativi și calitativi, corelat cu potențialele surse de colectare/ producere a acestora).

Monitorizarea furnizează informația necesară evaluării. Pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori. Pentru acuratețe este necesară o colectare periodică, sistematică și atentă a datelor din teren. Modalitatea de colectare și corectitudinea datelor sunt importante în condițiile în care monitorizarea activează ca un sistem de avertizare timpurie și adesea punctează probleme sau arii care au nevoie de evaluare.

Construirea unui sistem de monitorizare al strategiei de dezvoltare este necesară, pentru a urmări în mod continuu implementarea și pentru a putea acționa rapid și eficient în cazul apariției unor eventuale probleme.

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei se va efectua folosind un sistem unic, bazat pe indicatori calitativi și cantitativi.

Mecanismul de monitorizare include monitorizarea de birou, monitorizarea pe teren, precum și întocmirea rapoartelor de monitorizare:

- **Monitorizarea de birou** – constă în acumularea și examinarea diferitelor informații în cadrul ședințelor grupului de monitorizare, audieri ale celor implicați în implementarea strategiei, a diferitor experți în domeniu;
- **Monitorizarea pe teren** – constă în acumularea și verificarea informațiilor prin deplasarea la instituțiile responsabile de implementarea strategiei;
- **Rapoartele de monitorizare** – prezintă produsul activității grupului de monitorizare și va fi de două tipuri: raportul de monitorizare trimestrial și anual, întocmite în baza informațiilor acumulate din diferite surse, sondaje, cercetări și rapoarte de progres, elaborate de experți.

În procesul de monitorizare vor fi implicați partenerii reprezentați în cadrul Grupului de lucru prin serviciile și birourile de specialitate relevante furnizoare de date.

Sursele de colectare a informațiilor se găsesc la nivelul următoarelor categorii de documente:

- Rapoarte trimestriale, prezentate de către instituțiile responsabile;
- Rapoarte trimestriale/anuale ale serviciilor implicate în implementarea strategiei;
- Discuții în cadrul ședințelor grupului de monitorizare;
- Rapoarte de monitorizare elaborate de reprezentanți ai societății civile;
- Surse mass-media;
- Sondaje, cercetări și rapoarte de progres, elaborate de către experți.

Evaluarea Strategiei de dezvoltare locală răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților realizate și în ce măsură rezultatul răspunde așteptărilor.

Evaluarea intermediară este activitatea de cuantificare a impactului pe care proiectele aflate în implementare îl generează pe parcurs, măsura în care planul evoluează conform planificărilor etc.

Obiectivele evaluării intermediare sunt:

- Oferirea suportului în luarea deciziilor cu privire la activitățile realizate de implementare
- Obținerea informațiilor din toate sursele existente despre ce merge bine, ce nu merge și de ce;
- Îmbunătățirea calității activităților realizate;
- Identificarea practicilor de succes, care ar putea fi extinse;
- Elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea strategiei.

Evaluarea finală este activitatea de estimare a impactului generat de implementarea strategiei, prin măsuri și proiecte specifice (potrivit planurilor de acțiune), la finalul perioadei pentru care a fost elaborată strategia.

Obiectivele evaluării finale sunt:

- Concluziile privind rezultatele și impactul implementării strategiei;
- Concluziile privind raportul dintre resursele investite și rezultatele și impactul obținute;
- Asigurarea bazei pentru adaptarea/ corectarea/ schimbarea unor aspecte ale strategiei viitoare dacă este cazul, reactualizarea acesteia potrivit noilor perspective;
- Asumarea și integrarea succeselor și a lecțiilor în strategia reactualizată;
- Identificarea practicilor de succes, care ar putea fi extinse;
- Elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea strategiei viitoare.

Managementul operativ al comunei va prezenta la solicitarea Consiliului local:

1. **rapoarte anuale de progres**, care se vor elabora începând cu al doilea an de implementare și vor avea ca scop monitorizarea eficientă a aplicării strategiei de dezvoltare. Rapoartele vor reflecta stadiul implementării strategiei, pe fiecare domeniu strategic și vor evidenția evoluția principalilor indicatori de output și de rezultat;

2. **rapoarte strategice**. Având în vedere faptul că implementarea strategiei de dezvoltare locală se va întinde pe o perioadă de 7 ani, este necesară o evaluare intermediară a strategiei, pe baza unor rapoarte strategice. Pentru evaluarea impactului aplicării strategiei de dezvoltare se va urmări evoluția principalilor indicatori socioeconomiici la nivel local.

În linii mari, raportul strategic va cuprinde:

- situația și evoluția socioeconomică a comunei Tulnici;
- realizările obținute, cuantificate pe baza indicatorilor și gradul de atingere a obiectivelor stabilite;
- problemele întâmpinate în procesul de implementare a strategiei de dezvoltare;
- exemplele de bună practică identificate;
- propuneri privind revizuirea și ajustarea periodică a strategiei de dezvoltare în raport cu evoluțiile economico-sociale semnificative înregistrate la nivel local în perioada 2021-2027.

Rapoartele strategice vor fi realizate din 3 în 3 ani, în anii 2024 și 2027, fiind prezentate în cadrul ședințelor Consiliului local al comunei Tulnici.

În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative, strategia de dezvoltare a comunei Tulnici va putea fi revizuită ori de câte ori va deveni necesar.